

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
Ι Δ Ρ Υ Μ Α

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΤΕΙ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

**ΤΙΤΛΟΣ ΤΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: Άσκηση της αρμοδιότητας
"Ποιότητας ζωής και εύρυθμης λειτουργίας των πόλεων και των οικισμών"**

ΝΤΑΝΑΤΣΙΔΗΣ ΝΤΕΜΗΣ (Α.Μ.2010071)

ΜΗΝΤΕΛΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ (Α.Μ.2010016)

ΕΠΟΠΤΕΙΑ

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΑ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2017

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θεωρούμε υποχρέωσή μας να ευχαριστήσουμε την επιβλέπουσα καθηγήτρια για την πολύτιμη καθοδήγησή της. Επιπλέον, θέλουμε να ευχαριστήσουμε τον Αντιδήμαρχο Ξάνθης Θωμά Ηλιάδη, για τη βοήθεια που μας πρόσφερε στη συγκέντρωση των στοιχείων. Επιπρόσθετα, οφείλουμε να αφιερώσουμε την πτυχιακή μας εργασία στους γονείς μας, που μας συμπαραστάθηκαν όλα τα χρόνια της φοίτησής μας στο Τ.Ε.Ι. Πελοποννήσου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2017	1
ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	5
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο	10
Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	10
1.1 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ.....	10
1.2 ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ Τ.Α.....	11
1.3 ΟΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ Ο.Τ.Α.....	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο	16
Η ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ	16
ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	16
2.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	16
2.2 ΟΙ ΛΟΓΟΙ ΠΟΥ ΕΠΕΒΑΛΛΑΝ ΤΗΝ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ Τ.Α.....	17
2.3 Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΣΤΗΝ Τ.Α.	17
2.4 Η ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΡΥΘΜΙΣΗ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ».....	19
2.4.1 Η ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ	19
2.4.2 ΟΙ ΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΤΟ ΝΕΟ ΝΟΜΟ	21
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο	26
Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ Η ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ.....	26
3.1 ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ Η Τ.Α. - ΤΟ ΑΡΘΡΟ 75/ 3463	26
3.2 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	27
3.3 ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ.....	28
3.4 ΤΑ ΜΕΣΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΟΤΑ	29
3.4.1 Ο ρόλος των ΟΤΑ για την τοπική ανάπτυξη	29
3.4.2 Οι επιχειρήσεις τοπικής αυτοδιοίκησης	30
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο	33
Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΤΟΝ ΝΟΜΟ 3852 / 2010	33
4.1 Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ	33
4.1.1 ΤΑ ΟΦΕΛΗ ΠΟΥ ΑΝΑΜΕΝΟΝΤΑΙ	33
ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ.....	33
4.1.2 ΟΙ ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΝΑΜΕΝΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ	34
4.2 Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΞΗ ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ.....	38
4.2.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ.....	38
4.2.2 ΤΑ ΕΜΦΑΝΗ ΟΦΕΛΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ	39
4.2.3 ΟΙ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΥΠΑΡΧΟΥΝ.....	40
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5ο	43
Η ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΣΤΙΣ ΠΟΛΕΙΣ	43
5.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	43
5.2 ΟΙ ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ.....	45
5.3 Η ΑΠΟΔΟΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	47
5.3.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	47

5.3.2 Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	48
5.3.3 ΟΙ ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	49
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 ^ο	53
Η ΕΡΕΥΝΑ ΠΟΥ ΕΓΙΝΕ	53
6.1 Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	53
6.1.1 ΤΟ ΕΙΔΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	53
6.1.2 Η ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ	54
6.2 Η ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	55
Critical Thinking	69
6.3 ΤΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	101
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 ^ο	105
Η ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΜΕ ΤΟΝ ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΟ	105
7.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ	105
7.2 Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ ΣΤΗ ΞΑΝΘΗ	105
7.3 Ο ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ.....	106
7.4 ΚΑΠΟΙΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΤΗΣ	107
ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ	107
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	110
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΑΝΑΦΟΡΕΣ	112
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.....	115

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η Ελλάδα ήταν εκ των πραγμάτων υποχρεωμένη, σαν κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να επικαιροποιήσει τις αυτοδιοικητικές ρυθμίσεις που ίσχυαν μέχρι τότε ώστε να ανταποκρίνονται στις σύγχρονες απαιτήσεις που υπάρχουν. Με την ψήφιση του νόμου 3852/2010, με την ονομασία «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης», θεσπίστηκαν δομικές αλλαγές στη διοικητική οργάνωση της χώρας. Οι ρυθμίσεις του νέου νόμου στόχευαν στη δημιουργία ισχυρών δήμων, ικανών να προωθήσουν την τοπική ανάπτυξη, να βελτιώσουν τη ποιότητα ζωής των δημοτών με τη παροχή ποιοτικών υπηρεσιών, με παράλληλη μείωση του λειτουργικού τους κόστους. Ο τρόπος που σχεδιάστηκε και ολοκληρώθηκε το εγχείρημα άφησε να υπάρχουν αδυναμίες πολλές από τις οποίες είχαν σημαντικό αντίκτυπο στη ποιότητα και την επάρκεια των υπηρεσιών που προσέφερε στους δημότες της η τοπική Αυτοδιοίκηση. Ένα λοιπόν από την αρχή αναγκαίο εγχείρημα για τη βελτίωση της τοπικής Αυτοδιοίκησης εμπλουτισμένο με βασικές αρχές η σημασία των οποίων δεν αμφισβητείται από κανένα, έφθασε, έξι χρόνια μετά, να δέχεται τα πυρά όλων και να απασχολεί πλέον το κράτος η αναθεώρηση του. Τι πήγε τόσο λάθος για να φθάσουμε σε αυτό το σημείο; Ποιές είναι οι προϋποθέσεις που δεν τηρήθηκαν ενώ ήταν αναγκαίες;

Στο ενδιάμεσο χρονικό διάστημα έχουν γίνει πολλές μελέτες οι οποίες και δημιούργησαν τη βάση πάνω στην οποία στήθηκε η παρούσα εργασία. Ενώ όμως οι βασικές αυτοδιοικητικές αρχές και λειτουργίες είναι παντού οι ίδιες, οι ιδιαιτερότητες της κάθε περιοχής υπαγορεύουν μια ευελιξία και διαφοροποίηση που χρειάζεται να ανιχνεύουν πάντα οι Δήμοι.

Όπως φάνηκε και από τη βιβλιογραφική αναζήτηση αν θέλαμε να δούμε τις κατευθύνσεις που χρειάζεται να ακολουθήσουμε μπορούμε να εστιάσουμε τους προβληματισμούς μας σε τρεις άξονες που είναι

- Ο καταμερισμός των αρμοδιοτήτων ανάμεσα στους δύο βαθμούς της Τ.Α. και του κράτους
- Η συνεισφορά πόρων από το κράτος προς την Αυτοδιοίκηση

- Η σχεδίαση των διοικητικών ενοτήτων που έγινε με τον 'Καλλικράτη'

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ : Τοπική αυτοδιοίκηση, 'Καλλικράτης', Δημοτικές υπηρεσίες, ποιότητα ζωής.

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΑΣΕΠ Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού

ΔΝΤ Διεθνές Νομισματικό Ταμείο

ΔΟΠ Διοίκηση Ολικής Ποιότητας

ΕΕ Ευρωπαϊκή Ένωση

ΕΚΔΔΑ Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης

ΝΠΔΔ Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου

ΟΤΑ Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης

ΠΔ Προεδρικό Διάταγμα

ΥΠΕΣ Υπουργείο Εσωτερικών

ΥΠΕΣΔΔΑ Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην παρούσα εργασία, γίνεται σύνδεση των αποτελεσμάτων που προέκυψαν από την εφαρμογή του νόμου ‘Καλλικράτης’ στον ενοποιημένο Δήμο Ξάνθης σε σχέση με όσα αναμενόταν αρχικά. Καθώς οι υπηρεσίες που παρέχονται από τον Δήμο έχουν άμεση συσχέτιση με τη ποιότητα ζωής των δημοτών, αν τα αποτελέσματα είναι θετικά θα υπάρξει βελτίωση της ποιότητας ζωής, ενώ αν είναι αρνητικά θα υπάρξει χειροτέρευση της ποιότητας ζωής.

Στο πρώτο κεφάλαιο αναλύεται η έννοια της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στη χώρα μας και αναφέρονται οι αρμοδιότητες της, παρουσιάζεται το νομικό πλαίσιο που τη διέπει ενώ περιγράφονται οι δύο βαθμίδες αυτοδιοίκησης που υπάρχουν.

Στο δεύτερο περιγράφονται τα χαρακτηριστικά που υπάρχουν στην Ελληνική τοπική Αυτοδιοίκηση, την εξέλιξη της τελευταίας και τους λόγους για τους οποίους χρειαζόταν να γίνουν κάποιες αλλαγές. Στη συνέχεια παρουσιάζεται ο νόμος Καλλικράτης, γίνεται μια λεπτομερής ανάλυση σε ότι αφορά το πρόγραμμα και παρουσιάζονται οι λόγοι για τους οποίους θεσπίστηκε ο νόμος. Στη συνέχεια γίνεται η σύγκριση του παλαιού και νέου καθεστώτος σε ότι αφορά τους δήμους, τις νομαρχίες, τις περιφέρειες, τις αποκεντρωμένες διοικήσεις, τις δημοτικές επιχειρήσεις, τη χρηματοδότηση των ΟΤΑ και τη διαδικασία εκλογής.

Στη συνέχεια εξετάζονται οι υπηρεσίες που προσφέρονται από την Τοπική Αυτοδιοίκηση, περιγράφεται η έννοια της ανάπτυξης, ο τρόπος με τον οποίο γίνεται ο αναπτυξιακός προγραμματισμός και με ποιο τρόπο οι υπηρεσίες που προσφέρονται από τους ΟΤΑ, είτε άμεσα (υπηρεσίες Τ.Α.) ή έμμεσα συμμετέχουν σε αυτόν.

Στο τέταρτο κεφάλαιο περιγράφεται τόσο η θετική όσο και η αρνητική κριτική που έγινε στον νόμο του ‘Καλλικράτη’ (νόμος 3852/2010) ως προς τα αναμενόμενα δηλαδή οφέλη αλλά και προβλήματα και αδυναμίες που αναμένεται να δημιουργήσει και στη συνέχεια οι διαπιστώσεις που υπάρχουν για το τι έχει επιτευχθεί ύστερα από έξι χρόνια.

Ο καθορισμός του τι ακριβώς εννοούμε με τον όρο ‘ποιότητα ζωής’, πως αυτή μετριέται, και ποιες είναι οι βασικές μορφές που την εκφράζουν αποτελούν το κυρίως θέμα του 5ου κεφαλαίου. Το κεφάλαιο συμπληρώνεται από τον τρόπο με τον οποίο ορίζεται η απόδοση των δημοτικών υπηρεσιών, το πώς αυτή μετριέται και ποιόί είναι οι βασικοί δείκτες που παρακολουθούνται.

Στο δεύτερο μέρος της εργασίας παρατίθεται η μεθοδολογία και ο στόχος της έρευνας που έγινε. Στο πρώτο κομμάτι του περιγράφεται το πώς διεξήχθη η δειγματοληπτική έρευνα

για τον Δήμο της Ξάνθης, ο στόχος που είναι η αναζήτηση και βελτίωση των πραγματικών αναγκών που υπάρχουν, και τα ερωτήματα που δόθηκαν για να απαντηθούν.

Το επόμενο κεφάλαιο του δεύτερου μέρους αφορά την ανάλυση των αποτελεσμάτων από την έρευνα που έγινε.

Η εργασία τέλος κλείνει με τα συμπεράσματα και κάποιες προτάσεις που θα μπορούσαν να εφαρμοστούν για να υπάρχουν καλύτερα αποτελέσματα στις υπηρεσίες για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής καθώς η σημασία της εργασίας είναι με τα συμπεράσματα της να στηρίξει τις αποφάσεις που χρειάζεται να πάρει ο Δήμος μέσα από το πρίσμα των δυνατοτήτων που του παρέχει ο νέος νόμος του 'Καλλικράτη'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο

Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

1.1 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Η ποικιλομορφία των προβλημάτων κάθε τύπου, που έχει την υποχρέωση να αντιμετωπίσει ένα οργανωμένο κράτος, αλλά και τα ξεχωριστά οικονομικά και κοινωνικά γνωρίσματα της κάθε κοινωνίας εξηγούν την αναγκαστική προσφυγή της κάθε Κεντρικής Αρχής στο θεσμό της Αυτοδιοίκησης. Εξαιτίας της αδυναμίας της κρατικής διοίκησης να έχει πλήρη γνώση των ζητημάτων των τοπικών κοινωνιών, οι διοικητικές αρμοδιότητες αλλά και η πολιτική ευθύνη διαχείρισης των τοπικών κοινωνιών μεταβιβάζεται στις ίδιες τις τοπικές κοινωνίες οι οποίες εκλέγουν αυτοβούλως αυτούς που θέλουν για να διαχειριστούν τις τύχες τους.

“Με τον όρο «αυτοδιοίκηση» εννοούμε τη σύσταση και άλλων νομικών προσώπων, πέραν του νομικού προσώπου του κράτους. Δεν πρέπει να συγχέεται με τον όρο της «αποκεντρωμένης» δημόσιας υπηρεσίας, καθώς η αυτοδιοίκηση οδηγεί στη σύσταση ενός νομικού προσώπου ανεξάρτητου από το νομικό πρόσωπο του κράτους, ενώ η αποκεντρωμένη δημόσια υπηρεσία δεν αποκτά ξεχωριστή από το κράτος νομική προσωπικότητα.” (Θεοδωράτος, 2007). Στη συνήθη πρακτική υπάρχει πάντοτε ένας αριθμός κεντρικών οργάνων, με στόχο τον συντονισμό των ενεργειών και των αποφάσεων, ενώ ταυτόχρονα υπάρχει μια αποκέντρωση άλλων ενεργειών που ασκούνται τοπικά από μια προσιτή διοίκηση. Ο καταμερισμός εργασιών και αρμοδιοτήτων προβλέπεται από το Σύνταγμα.

Το Σύνταγμα του 1975 και πιο συγκεκριμένα το άρθρο 102 ανέδειξαν τη δυναμική σχέση ανάμεσα στις τοπικές κοινωνίες και τις τοπικές υποθέσεις με την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Παρατίθεται απόσπασμα του άρθρου 102 του Συντ.: *« Η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων ανήκει στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού. Υπέρ των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης συντρέχει τεκμήριο αρμοδιότητας για τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων. Υπάρχει νόμος που καθορίζει το εύρος και τις κατηγορίες των τοπικών υποθέσεων, καθώς και την κατανομή τους στους επιμέρους βαθμούς. Με νόμο μπορεί να*

ανατίθεται στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης η άσκηση αρμοδιοτήτων που συνιστούν αποστολή του κράτους».

Η αυτοδιοίκηση μπορεί να διαχωριστεί σε “καθ’ ύλη” και “κατά τόπο”. “Καθ’ ύλη αυτοδιοίκηση είναι η σύσταση νομικών προσώπων, πέραν του κράτους, που επιδιώκουν ειδικούς σκοπούς. Σε όλη την έκτασή της διέπεται από την αρχή της ειδικότητας, η οποία επιτρέπει την ανάπτυξη εκείνων και μόνο των δραστηριοτήτων που επιτρέπουν οι σκοποί του καταστατικού τους. Σε αυτό το είδος αυτοδιοίκησης υπάγονται τα ΝΠΔΔ και τα ΝΠΙΔ.” (Θεοδωράτος, 2007).

Ο όρος “Τοπική Αυτοδιοίκηση” αναφέρεται στην άσκηση τοπικής δημόσιας διοικητικής εξουσίας μέσα στα όρια συγκεκριμένου τόπου, από διοικητικά όργανα ξεχωριστών οργανισμών και υπό δική τους ευθύνη. “Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) δεν αποτελούν πολιτειακά όργανα, αλλά το Σύνταγμα τους καθιστά ΝΠΔΔ, τους αναγνωρίζει δηλαδή ως υποκείμενα δικαιωμάτων και υποχρεώσεων και προσδίδει σε αυτούς δύο βασικά χαρακτηριστικά: τη διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια.” (Θεοδωράτος, 2007).

1.2 ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ Τ.Α

Σημείο αιχμής στην εξέλιξη της τοπικής αυτοδιοίκησης θεωρείται το Σύνταγμα του ’75 όπως αυτό αναθεωρήθηκε το 2001. Στο άρθρο 101 (2) του Συντάγματος “περί διοικητικής αποκέντρωσης” αναφέρεται ότι “η διοίκηση του κράτους οργανώνεται σύμφωνα με το αποκεντρωτικό σύστημα, προβλέπονται δηλαδή εκτός από κεντρικά διοικητικά όργανα και περιφερειακά όργανα του κράτους με αποφασιστικές και σημαντικές αρμοδιότητες. Η σύσταση αποκεντρωμένων οργάνων αποβλέπει σε μια πιο προσιτή στους πολίτες Διοίκηση, στον καταμερισμό της εργασίας και συνεπώς στην ταχύτερη επίλυση των προβλημάτων που απασχολούν διοίκηση και πολίτες”.

Αξίζει να σημειωθεί, μάλιστα, ότι με την αναθεώρηση αυτού το 2001, αλλάζει το άρθρο 101 παρ. 3, βάσει του οποίου καθορίζονται οι αρμοδιότητες των κεντρικών και περιφερειακών οργάνων. Τα περιφερειακά όργανα έχουν πλέον την ευθύνη και αποφασιστικές αρμοδιότητες για την περιφέρειά τους, ενώ τα κεντρικά διοικητικά όργανα ασχολούνται με το συντονισμό και την εποπτεία της νομιμότητας των δράσεων των διοικητικών περιφερειακών οργάνων.

Η αποκέντρωση & οι θεσμοί της τοπικής αυτοδιοίκησης κατοχυρώνονται συνταγματικά με το άρθρο 118 παρ. 3, βάσει του οποίου απαγορεύεται η μεταβίβαση αρμοδιοτήτων από τα περιφερειακά στα κεντρικά όργανα (www.parliament.gov). Σύμφωνα με το άρθρο 101, *“Η διοίκηση του Κράτους οργανώνεται σύμφωνα με το αποκεντρωτικό σύστημα. Η διοικητική διαίρεση της χώρας διαμορφώνεται με βάση τις γεωοικονομικές, κοινωνικές και συγκοινωνιακές συνθήκες. Τα περιφερειακά όργανα του κράτους έχουν γενική αποφασιστική αρμοδιότητα για τις υποθέσεις της περιφέρειάς τους. Τα κεντρικά όργανα του Κράτους, εκτός από ειδικές αρμοδιότητες, έχουν τη γενική κατεύθυνση, το συντονισμό και τον έλεγχο νομιμότητας των πράξεων των περιφερειακών οργάνων, όπως νόμος ορίζει.”*

Σύμφωνα με το άρθρο 102 του Συντάγματος, κανονίζονται τα ζητήματα που αφορούν στην τοπική αυτοδιοίκηση. Με τη συνταγματική αναθεώρηση εξασφαλίζεται συνταγματικά τόσο ο 1ος (δήμοι και κοινότητες) όσο και ο 2ος βαθμός τοπικής αυτοδιοίκησης (νομαρχίες, περιφέρειες) και θεμελιώνεται το τεκμήριο αρμοδιότητας τους στις τοπικές υποθέσεις. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να καταγραφεί η αντίληψη μερικών συγγραφέων, οι οποίοι αντιλαμβάνονται το διαχωρισμό γενικών και τοπικών υποθέσεων ζήτημα του παρελθόντος, αφού στη σύγχρονη εποχή ένας τέτοιου είδους διαχωρισμός δεν μπορεί να είναι απολύτως στεγανός.

Με το άρθρο 102 του Συντάγματος και ειδικότερα στις παραγράφους 4 και 5 τονίζεται ιδιαίτερα η διοικητική και η οικονομική αυτοδυναμία των ΟΤΑ. Η διοικητική αυτοδυναμία στην πράξη σημαίνει ότι τα διοικητικά όργανα των ΟΤΑ αποτελούν διοικητικές αρχές οι οποίες εκλέγονται με καθολική και μυστική ψηφοφορία και όχι διοικητικά & εκτελεστικά όργανα του κράτους. Η οικονομική αυτοδυναμία αναφέρεται στη δυνατότητα των ΟΤΑ να έχουν και να αξιοποιούν τους προσωπικούς τους πόρους. Το κράτος έχει την υποχρέωση να εξασφαλίζει την οικονομική αυτοδυναμία, ενώ οποιαδήποτε μεταφορά αρμοδιοτήτων από κρατικά όργανα σε ΟΤΑ θα πρέπει να συνδυάζεται με τη μεταφορά των αντίστοιχων πόρων. Σε αντίθεση με τα παραπάνω, το Σύνταγμα δεν αναγνωρίζει στους ΟΤΑ αυτοδύναμη κανονιστική αρμοδιότητα, αν και τους νομιμοποιεί ως δυναμικούς αποδέκτες ειδικής νομοθετικής εξουσιοδότησης (άρθρο 43 παρ. 2). *“Προβλέπεται έλεγχος εποπτείας των ΟΤΑ από το κράτος, το οποίο όμως μπορεί να ασκεί μόνο έλεγχο νομιμότητας επί των πράξεών τους. Οι θεμελιώδεις αρχές της τοπικής αυτοδιοίκησης βρίσκονται κατοχυρωμένες και στον Ευρωπαϊκό Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας 3, ο οποίος εκπονήθηκε στο πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης το 1985 και επικυρώθηκε*

από τη χώρα μας το 1989 με το Ν. 1850/89. Οι ανωτέρω διατάξεις εξειδικεύονται με το Ν. 3463/2006 ΔΚΚ.” (Παπάζογλου και Κομπορόζος, 2004).

1.3 ΟΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ Ο.Τ.Α.

Παρ' όλο που ο ορισμός των τοπικών υποθέσεων είναι εύκολη υπόθεση και η συνταγματική κατοχύρωσή τους προς όφελος της τοπικής αυτοδιοίκησης ρητή, το περιεχόμενο αυτής της έννοιας είναι ασαφές και μεταβλητό, ανάλογα με τις επικρατούσες πολιτικές και οικονομικές συνθήκες. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα, ο προσδιορισμός του περιεχομένου της έννοιας 'αρμοδιότητα' να στηρίζεται στο νομοθέτη, τη διοίκηση και τη νομολογία. Στους ΟΤΑ έχει θεσπιστεί από το άρθρο 102 του Συντάγματος το τεκμήριο αρμοδιότητας υπέρ των τοπικών υποθέσεων. Η νέα αυτή έννοια για τη ρύθμιση των αρμοδιοτήτων των ΟΤΑ εναρμονίζεται πλέον με τον Ευρωπαϊκό Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας. Η έννοια, όμως, «τοπική υπόθεση» δεν είναι τόσο απλή καθώς δεν είναι πάντοτε ευχερής η ανεύρεση εκείνου του κριτηρίου βάσει του οποίου θα γίνει η διάκριση μεταξύ κρατικής και τοπικής υπόθεσης με άμεση συνέπεια την επικάλυψη αρμοδιοτήτων. *«Η κατάσταση αυτή γινόταν περισσότερο δυσχερής σε επίπεδο ΟΤΑ α' βαθμού λόγω της μη συστηματοποιημένης καταγραφής των αρμοδιοτήτων τους»* (Φλογαΐτης, 2000).

Για να αντιμετωπιστούν τα παραπάνω προβλήματα, θεσπίστηκε ο νόμος 3463/2006, με τον οποίο εφαρμόστηκε για πρώτη φορά θεματική συστηματοποίηση των αρμοδιοτήτων των ΟΤΑ πρώτου βαθμού. Επομένως, πλέον σήμερα, οι δήμοι και οι κοινότητες διευρύνουν τη δράση τους και σε τομείς που αφορούν:

- στην ανάπτυξη
- στο περιβάλλον
- στην ποιότητα ζωής και εύρυθμης λειτουργίας των πόλεων και των οικισμών
- στην απασχόληση
- στην κοινωνική προστασία & αλληλεγγύη
- στην παιδεία, στον πολιτισμό και τον αθλητισμό
- στην πολιτική προστασία.

Οι ΟΤΑ πρώτου βαθμού διευρύνουν το φάσμα των αρμοδιοτήτων τους και σε δράσεις που δε χαρακτηρίζονται ως “τοπική υπόθεση”. Αυτές αφορούν σε κρατικές αρμοδιότητες οι οποίες ανατίθενται με νόμο στους οργανισμούς της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης, όπως είναι η τέλεση του πολιτικού γάμου. *«Βασικές αρχές που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και να τηρούνται κατά την κατανομή και την άσκηση των αρμοδιοτήτων είναι η αρχή της επικουρικότητας και η αρχή της εγγύτητας.»* (Φλογαΐτης, 2000).

Κατά παρόμοιο τρόπο, η Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση ανέλαβε τις αρμοδιότητες των πρώην Νομαρχών και Νομαρχιακών υπηρεσιών με εξαίρεση τις αρμοδιότητες σε ζητήματα δημόσιας περιουσίας, όπως και αρμοδιότητες των Υπουργείου οικονομικών, Εθνικής άμυνας, Εξωτερικών και Δικαιοσύνης, του ελέγχου των ΟΤΑ πρώτου βαθμού, της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδας και των Κέντρων Ελέγχου και Πιστοποίησης Πολλαπλασιαστικού Υλικού και Ελέγχου Λιπασμάτων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης.

Εκτός όμως από τις αρμοδιότητες αυτού του είδους η τοπική αυτοδιοίκηση, διεκδικεί πλέον το δικαίωμα να αποκτήσει νέες αρμοδιότητες για τη παροχή υπηρεσιών στους πολίτες που θα καλύπτουν όλο το φάσμα των δημοσίων πολιτικών (παιδεία, υγεία, αγροτική ανάπτυξη, απασχόληση, περιβάλλον, πολιτισμός, κοινωνική πρόνοια κ.ο.κ.).

Η δημιουργία και η επιτυχημένη λειτουργία των ΚΕΠ, όπου *«... στην ουσία μετακινήθηκε ολόκληρο το φάσμα της διοικητικής εξυπηρέτησης των πολιτών από τους αδιαφανείς διαδρόμους των υπουργείων στο άπλετο φως και στα χαμόγελα των πρόθυμων υπαλλήλων των ΚΕΠ»* (Μπένος, εφημερίδα “Καθημερινή” 2016) απέδειξαν ότι ο θεσμός της Τ.Α. μπορεί να παίξει σημαντικό ρόλο στην διεκπεραίωση κρατικών υποθέσεων που έχουν όμως και μια τοπική συνιστώσα, όπως για παράδειγμα η παιδεία και η κοινωνική πρόνοια.

Για να συμβεί όμως αυτό χρειάζεται να γίνει θεσμική και ουσιαστική αναβάθμισή της τοπικής αυτοδιοίκησης ώστε να απελευθερωθεί η δυνατότητα της να εκφράζει το τοπικό «δημόσιο αίσθημα» διατηρώντας παράλληλα το χαρακτήρα της ως θεσμού που αποτελεί κομμάτι του αναπόσπαστο του κρατικού διοικητικού συστήματος του οποίου εξυπηρετεί ένα μεγάλο κομμάτι των δραστηριοτήτων. Πρόκειται για τις υποθέσεις εκείνες που προσιδιάζουν στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της Τ.Α. καλύτερα, όπως είναι για παράδειγμα η αμεσότητα της σχέσης με τους πολίτες. Μέχρι σήμερα ο ρόλος αυτός της τοπικής Αυτοδιοίκησης πλανιέται στο δημόσιο τομέα, χωρίς όμως να έχει αποτυπωθεί οπουδήποτε.

Για τη πραγματοποίηση αυτού του στόχου είναι απαραίτητο η Τ.Α. να αποκτήσει τους απαραίτητους πόρους και για να αποκτήσουν πόρους θα πρέπει να καθορισθούν μια σειρά από φορολογικά έσοδα και τέλη που θα καθορίζονται και θα εισπράττονται από τους Δήμους ενώ μέχρι σήμερα αυτά τα εισέπραττε η κεντρική εξουσία (όπως ισχύει σήμερα με τη παρ.4 του άρθρου 78 του Συντάγματος).

Η επιβεβαίωση του θεσμικού ρόλου της Τ.Α. θα συντελέσει στη διαμόρφωση ενός νέου διοικητικού πρότυπου δημόσιας διοίκησης της χώρας, ένα πρότυπο που θα είναι ταυτόχρονα πιο λειτουργικό αλλά και πιο άμεσο καθώς θα ασκείται από μια Αρχή που βρίσκεται πολύ πιο κοντά στον Δημότη. Αυτός ο τρόπος διοίκησης θα δίνει έμφαση στον αναπτυξιακό ρόλο της Περιφέρειας και το επιτελικό κράτος που θα είναι αρωγός και όχι δυνάστης των υποθέσεων που έχουν οι πολίτες. Θα εξαφανισθούν επιπλέον όλες οι σημερινές στρεβλώσεις που οδηγούν την τοπική Αυτοδιοίκηση σε παράπλευρους πελατειακούς ρόλους ικανοποίησης συντεχνιακών συμφερόντων και ατομικών επιδιώξεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο

Η ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ

ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

2.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η οργανωτική αναδιάρθρωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αναμφισβήτητα αποτελούσε για χρόνια ένα αναγκαίο θεσμικό αίτημα, με πολλές παραμέτρους και προεκτάσεις. Η αναδιάρθρωση που κάθε φορά προβάλλεται βασίζεται συνήθως σε αλλαγές στο σύστημα της διοικητικής αποκέντρωσης και στις δραστηριότητες της τοπικής αυτοδιοίκησης. Σε παρόμοιου μεγέθους θεσμικές αλλαγές ο προβληματισμός που συνήθως υπάρχει είναι οι οποιεσδήποτε μεταβολές να μην γίνουν με τρόπο αποσπασματικό και αποκομμένο από τη γενικότερη ανάγκη αλλαγής της πολιτικής και τον μετασχηματισμό της διοικητικής δομής της χώρας. Για το λόγο αυτό χρειάζεται να απαντηθούν ερωτήματα όπως :

- γιατί χρειάζεται να γίνει η αναδιάρθρωση και από τι προσδιορίζεται η επιτυχία της
- που αρχίζουν και που σταματάνε τα όρια κάθε βαθμίδας της τοπικής αυτοδιοίκησης
- πώς διασφαλίζεται η συνέχεια και η συμπληρωματικότητα ανάμεσα στις πολιτικές που ασκεί η κάθε βαθμίδα
- πως ελέγχεται η αποτελεσματικότητα των πολιτικών αυτών
- πως εξασφαλίζονται οι οικονομικοί πόροι για κάθε βαθμίδα της αυτοδιοίκησης

Στην Ελλάδα ανέκαθεν το σύστημα διοίκησης ήταν κεντροβαρές, η κεντρική διοίκηση ασκούσε δηλαδή υπερβολικά μεγάλη επιρροή και κατηύθυνε τις δραστηριότητες που δημιουργούνταν. Ο βασικός επομένως λόγος που κάθε φορά γινόταν μια αλλαγή ήταν επειδή έπρεπε να συμβαδίζει η Ελλάδα με την υπόλοιπη Ευρώπη. Πάντοτε όμως τα βήματα στην Ελλάδα ήταν άτολμα με αποτέλεσμα η διαφορά από τις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες να μεγαλώνει και όσες προοπτικές δημιουργήθηκαν για μια ισχυρή τοπική αυτοδιοίκηση ανατρέπονταν γρήγορα από τη παρέμβαση μιας ενδιάμεσης βαθμίδας ελέγχου από τη κεντρική διοίκηση.

2.2 ΟΙ ΛΟΓΟΙ ΠΟΥ ΕΠΕΒΑΛΑΝ ΤΗΝ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ Τ.Α.

Η αναδιάρθρωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Τ.Α.) αποτελούσε προϋπόθεση και ταυτόχρονα αφετηρία για να επιχειρηθούν δραστικές αλλαγές στην δομή και την λειτουργία της. Οι αλλαγές αυτές, που είχαν καταστεί ήδη προ πολλού αναγκαίες, χρειάζονταν προκειμένου να μπορέσει η Τ.Α. να ανταποκριθεί στις προκλήσεις της νέας εποχής. Πράγματι, η συχνή επικάλυψη αρμοδιοτήτων και λειτουργιών δημιουργούσαν τεράστιο διοικητικό κόστος, σύγχυση και δυσφορία στον πολίτη και διάχυση της διοικητικής ευθύνης.

Η εν λόγω αναδιάρθρωση όμως βρίσκεται ταυτόχρονα στο επίκεντρο μιας ευρύτερης μεταβολής των προτεραιοτήτων του εθνικού κράτους, το οποίο όφειλε να ανανεώσει τη διοικητική του ικανότητα, ώστε να ανταπεξέλθει στις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής ενοποίησης. Πριν την αναθεώρηση η συγκεντρωτική δομή της διοίκησης και η συσσώρευση τεράστιου όγκου εκτελεστικής φύσης λειτουργιών στα υπουργεία είχε για αποτέλεσμα να υπάρχει αναποτελεσματικότητα στην αντιμετώπιση των καθημερινών προβλημάτων των πολιτών ενώ παράλληλα αποσπούσαν σημαντική ενέργεια και πόρους από τον στρατηγικό σχεδιασμό ο οποίος δε μπορούσε να προσαρμοσθεί εύκολα στις απαιτήσεις των καιρών.

Τρίτον, καθώς η παγκοσμιοποίηση, είχε αλώσει τις κοινωνίες των χωρών διαμορφώνοντας νέους υπερεθνικούς θεσμούς και προέβαλε νέες διαδικασίες υποκινούμενες από οικονομικούς κυρίως λόγους, μια προσεκτική και αποτελεσματική αποκέντρωση πόρων, αρμοδιοτήτων και αναπτυξιακών σχεδιασμών σε αναβαθμισμένους ΟΤΑ πρώτου και δεύτερου βαθμού μπορούσε να αποτελέσει μια από τις σημαντικότερες άμυνες του εθνικού κράτους απέναντι στη βαθμιαία επερχόμενη συρρίκνωση της εθνικής κυριαρχίας.

Τέταρτον, οι κοινωνικές και οικονομικές ανισότητες τόσο μεταξύ των Περιφερειών όσο και μεταξύ διαφορετικών χωρικών ενοτήτων στο εσωτερικό τους αποτελούν το βασικό δομικό χαρακτηριστικό του μοντέλου ανάπτυξης της χώρας μας.

2.3 Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΣΤΗΝ Τ.Α.

Από την αρχή της δεκαετίας του '80, ξεκίνησαν να συμβαδίζουν οι αλληπάλληλες μεταρρυθμίσεις που έγιναν στη Κεντρική Διοίκηση της χώρας με την εκτεταμένη άνοδο

του ρόλου των δήμων και με την εισαγωγή των συμμετοχικών θεσμών μεγαλύτερων κομματιών της κοινωνίας στη λήψη μιας κατηγορίας αποφάσεων.

Στη δεκαετία του 90 ξεκίνησε η οργανωτική αναδιάρθρωση της Τ.Α. η οποία περιελάμβανε τρία σκέλη :

- Το πρώτο σκέλος περιλάμβανε την αναβάθμιση της Τ.Α. πρώτου βαθμού με την διαμόρφωση λιγότερων και ισχυρότερων ΟΤΑ, ο σχεδιασμός των οποίων θα στηριχθεί σε συγκεκριμένα, σύγχρονα και πρακτικά κριτήρια.
- Το δεύτερο σκέλος περιελάμβανε την αναδιάταξη των ευρύτερων γεωγραφικών ενοτήτων, τους νομούς, σε επίπεδο περιφέρειας
- Το τρίτο σκέλος αφορούσε τη τακτοποίηση διαφόρων ιδιαιτεροτήτων, όπως τη καθιέρωση θεσμών όπως οι μητροπολιτικές ενότητες για τα δύο μεγάλα πολεοδομικά συγκροτήματα, ή την αντιμετώπιση των ιδιαιτεροτήτων των νησιωτικών περιοχών.

Η διαδικασία της μεταβίβασης αρμοδιοτήτων και οικονομικών πόρων στην Τ.Α. συνοδεύτηκε από μια αισθητή μεταβολή στην άσκηση οικονομικών δραστηριοτήτων που μέχρι τότε ήταν αμελητέα.

Το 1994 δημιουργήθηκε η δεύτερου βαθμού αυτοδιοίκηση με τον νόμο 2218/1994, ο οποίος και καθιέρωνε την αιρετή νομαρχιακή αυτοδιοίκηση για όλους τους νομούς της χώρας. Μέσα από τοπικές εκλογές που έγιναν τη χρονιά αυτή, τα όργανα διοίκησης των νομαρχιών εκλέγονταν με άμεση ψηφοφορία, τα δε νομικά τους πρόσωπα μετατρέπονταν σε δευτεροβάθμιους Ο.Τ.Α.

Ακολούθησε όμως λίγα χρόνια αργότερα ο «Καποδίστριας» της κυβέρνησης Σημίτη ο οποίος με τον νόμο Ν. 2539/1997 μετέβαλε τα διοικητικά όρια των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. μέσω συνενώσεων, αφήνοντας όμως ανέπαφο τον θεσμικό χαρακτήρα που είχαν. Την εποχή εκείνη υπήρχαν 5.318 κοινότητες με πληθυσμό μικρότερο από 5.000 κατοίκους και 457 δήμοι (σύνολο 5.775 ΟΤΑ). Οι συνενώσεις δημιούργησαν από τους αρχικούς 5775 δήμους και κοινότητες 1034 ΟΤΑ (914 δήμοι και 120 κοινότητες) αλλάζοντας ριζικά τη δομή της τοπικής αυτοδιοίκησης με ουσιαστικά αποτελέσματα.

Βασικό εμπόδιο στην αποτελεσματική λειτουργία του νέου συστήματος στάθηκε το γεγονός ότι η συντριπτική πλειονότητα των ΟΤΑ δεν έχει οικονομική αυτονομία και ήταν σχεδόν αποκλειστικά εξαρτώμενοι από την χρηματοδότηση της κεντρικής κυβέρνησης.

Ένα άλλο μειονέκτημα που εμφανίσθηκε ήταν το ότι δεν υπήρχαν σε πολλούς ΟΤΑ οι απαραίτητες επιχειρησιακές δομές που χρειαζόνταν για να απορροφηθούν οικονομικοί πόροι που ήταν απαραίτητοι για να καλυτερέψουν τη ζωή των πολιτών.

2.4 Η ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΡΥΘΜΙΣΗ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ»

2.4.1 Η ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

Το «Σχέδιο Καλλικράτης» είναι η ονομασία που δόθηκε από το ελληνικό κράτος σε ένα σύνολο διοικητικών μεταβολών που έγιναν στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Είναι ενδεικτικό ότι πήρε το όνομά του από τον Καλλικράτη, έναν εκ των δυο αρχιτεκτόνων του Παρθενώνα της Ακρόπολης των Αθηνών του οποίου η αρχιτεκτονική αγγίζει τα όρια της τελειότητας. Το «Σχέδιο Καλλικράτης» ψηφίστηκε στις 4 Ιουνίου 2010 και δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ Α', αρ. φύλλου 87, 7 Ιουνίου 2010 ως «Νόμος 3852» με το όνομα «*Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης- Πρόγραμμα Καλλικράτης*». Βασικό σημείο του Σχεδίου Καλλικράτη είναι η διοικητική μεταρρύθμιση της αυτοδιοίκησης μέσω της ελαχιστοποίησης του αριθμού φορέων και ειδικότερα:

- Έγινε αντικατάσταση των 56 νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων με δεκατρείς Περιφέρειες, που μεταμορφώθηκαν σε ΟΤΑ. Από τις δεκατρείς Περιφέρειες, συγκροτήθηκαν στη συνέχεια οι επτά επονομαζόμενες «Αποκεντρωμένες Διοικήσεις» των οποίων ο ρόλος είναι να λειτουργούν ως αποκεντρωμένες μονάδες της Κεντρικής Διοίκησης.
- Έγινε η συνένωση των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Δήμοι και κοινότητες) από 1034 σε 325 Δήμους. Οι 87 από τους 1.034 δήμους έμειναν εντελώς όμοιοι, ενώ 937 παλαιοί δήμοι συγχωνεύθηκαν σε 238 νέους.
- Ξεκίνησε η συνένωση σχεδόν 6.000 Νομικών Προσώπων και Δημοτικών Επιχειρήσεων των Δήμων σε λιγότερες από 2000 Δημοτικές επιχειρήσεις.
- Η θητεία του δημάρχου και του περιφερειάρχη μετατράπηκε από τετραετής σε πενταετή με διεξαγωγή των εκλογών ταυτόχρονα με τις Ευρωεκλογές

Ο νόμος 3852/2010 του «Σχεδίου Καλλικράτης» ξεκίνησε να έχει ισχύ από 1 Ιανουαρίου 2011. Όπως φαίνεται, αποτελεί συνέχεια και εξέλιξη του «Σχεδίου Καποδίστριας» και ο στόχος εφαρμογής του είναι η ανάπτυξη ενός επιτελικού κράτους με αποκεντρωμένα διοικητικά όργανα, τα οποία θα φέρουν αποφασιστικές αρμοδιότητες.

Σκοπός υλοποίησης του σχεδίου είναι η οργανωμένη άσκηση της εξουσίας με ελαχιστοποίηση των φαινομένων γραφειοκρατίας, αποκέντρωση λειτουργιών, εξάλειψη των επικαλύψεων και συγχρόνως διεύρυνση της συμμετοχής του πολίτη και τόνωση της δημοκρατίας.

Τα πλεονεκτήματα που αποκομίζει το κράτος από το Νόμο Καλλικράτη είναι (Παπαγγελής, 2014) :

- μείωση των λειτουργικών δαπανών και οικονομίες κλίμακας που να εξυπηρετούν μεν τους πολίτες αλλά να ταιριάζουν με τους οικονομικούς πόρους που συλλέγονται
- δημοσιονομική ανάταξη και αναπτυξιακή επανεκκίνηση της χώρας σε νέα καλύτερα δομημένα θεμέλια
- τόνωση της αποτελεσματικότητας των ΟΤΑ και της Δημόσιας Διοίκησης κατ' επέκταση
- εδραίωση της εμπιστοσύνης προς το θεσμό και τα όργανα της αυτοδιοίκησης καθώς βρίσκονται πιο κοντά και επομένως ελέγχονται ευκολότερα από τους πολίτες, ενώ παράλληλα έχουν υλοποιηθεί πολλές δράσεις για διαφάνεια στις ενέργειες της αυτοδιοίκησης.

Τα οφέλη που αποκομίζουν οι πολίτες από την εφαρμογή του Νόμου «Καλλικράτης» είναι:

πιο ποιοτική εξυπηρέτηση του πολίτη και βελτίωση της καθημερινότητας του καθώς οι αποφάσεις λαμβάνονται από εκείνους που βρίσκονται πιο κοντά στα προβλήματα του

- δυνατότητα για προσφορά ποιοτικών και υψηλού επιπέδου υπηρεσιών
- αποτελεσματικότερη πληροφόρηση & διάχυση της πληροφορίας
- ελάττωση της κωλυσιεργίας, ή απλά των καθυστερήσεων, λόγω της απόστασης
- προώθηση της συμμετοχής του πολίτη, προοίμιο μιας πιο άμεσης δημοκρατίας.

2.4.2 ΟΙ ΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΤΟ ΝΕΟ ΝΟΜΟ

Σύμφωνα με το νόμο «Καλλικράτης», οι δήμοι έχουν τη βασική ευθύνη για τις τοπικές υποθέσεις, ενώ η περαιτέρω κατανομή ευθυνών ανάμεσα στο επίπεδο των δήμων μεταξύ τους καθώς και της περιφέρειας προβλέπεται και καθορίζεται από τον νόμο 3852/2010.

Μεταξύ των δύο βαθμών τοπικής αυτοδιοίκησης, με βάση τη νομοθεσία, δεν υφίστανται σχέσεις ελέγχου και ιεραρχίας αλλά συνεργασίας.

Βάσει του νόμου 3852/2010 (άρθρο 59), “οι αρμοδιότητες που μεταφέρονται στους νέους Δήμους, ουσιαστικά αφορούν τις περισσότερες από τις αρμοδιότητες των σημερινών νομαρχιών.” Ωστόσο, παράλληλα με τις αρμοδιότητες, μεταβιβάζονται και οι αντίστοιχες υπηρεσίες με το προσωπικό τους και τους υφιστάμενους οικονομικούς πόρους (άρθρο 59).

Η αναδιάρθρωση συνοδεύτηκε επομένως από τη μεταφορά αρμοδιοτήτων, προσωπικού και πόρων από την περιφερειακή κρατική διοίκηση των παλιών νομαρχιών στην νέα πρωτοβάθμια και την δευτεροβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση.

Όπως θα δούμε και στη συνέχεια αυξήθηκαν αισθητά οι αρμοδιότητες της πρωτοβάθμιας κυρίως τοπικής αυτοδιοίκησης και η αύξηση αυτή ήταν τόσο ποσοτική όσο και ποιοτική.

Οι ΟΤΑ, σύμφωνα με το Σύνταγμα, μπορούν παράλληλα να ασκούν ένα κομμάτι από τις κρατικές αρμοδιότητες (Άρθρο 102 Παρ. 1 Συντ.) με την προϋπόθεση ότι το κράτος παρέχει τους απαιτούμενους για το λόγο αυτό πόρους (Αρχή της σύνδεσης πόρων και αρμοδιοτήτων, άρθρο 102,παρ.5 Συντ.).

Έγινε προσπάθεια για να υπάρχουν ενισχυμένες ρυθμίσεις διαφάνειας, εξυπηρέτησης και συμμετοχής του πολίτη (αναρτήσεις αποφάσεων, δημοτική αποκέντρωση, συνελεύσεις, διαβούλευση) και ενισχυμένη προβολή της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (άρθρο 71).

Μεταξύ άλλων προβλέπεται (www.eetaa.gr):

- ηλεκτρονική συνεργασία με άλλους φορείς του δημοσίου, στους οποίους ο δήμος προσφέρει τα στοιχεία των μητρώων του (των πολιτών του δηλαδή),
- υπηρεσίες ηλεκτρονικών συναλλαγών διασυνδεδεμένων με το τραπεζικό σύστημα,
- δυνατότητα πρόσβασης στις κοινωνικές υπηρεσίες, όπως για παράδειγμα ηλεκτρονική εγγραφή, μέσω διαδικτύου.

Καινοτόμοι δήμοι ήδη παρέχουν την πλειοψηφία των προαναφερθέντων ηλεκτρονικών υπηρεσιών στους δημότες τους. Σύμφωνα με το Σχέδιο Καλλικράτη, “επανασχεδιάζεται

ριζοσπαστικά το σύστημα δημοτικής διακυβέρνησης. Οι προτεινόμενες μεταβολές είναι στη σωστή κατεύθυνση και στο σύνολό τους έχουν προταθεί από το Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης και την Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. από το 2008. Καθιερώνεται η Εκτελεστική Επιτροπή, ως ένα μίνι-υπουργικό συμβούλιο, στο οποίο συμμετέχει ο δήμαρχος, οι αντιδήμαρχοι και (χωρίς δικαίωμα ψήφου) ο Γενικός Γραμματέας του Δήμου. Προβλέπονται Ειδικές Επιτροπές Δημοτικού Συμβουλίου με αποφασιστικές (όχι μόνο γνωμοδοτικές) αρμοδιότητες.” (www.eetaa.gr).

Με το νόμο προωθείται η ελάττωση του αριθμού των τοπικών συμβούλων από 5 σε 3 στα διαμερίσματα με πληθυσμό κάτω από 1000 κατοίκους και από 3 σε 1 στα διαμερίσματα με πληθυσμό κάτω από 500 κατοίκους. Η επιβαλλόμενη μείωση είναι αδικαιολόγητη, καθόσον δεν συμβάλλει στη μείωση δαπανών ή στη δημιουργία πιο ευέλικτων οργάνων. Επιπλέον, στις περιπτώσεις διαμερισμάτων με πληθυσμό κάτω από 500 κατοίκους πρακτικά αντικαθιστά το τοπικό συμβούλιο, ένα συλλογικό όργανο, με έναν και μοναδικό τοπικό εκπρόσωπο.

Ο πρόεδρος κάθε τοπικού συμβουλίου διαχειρίζεται, σύμφωνα με το σύστημα της πάγιας προκαταβολής, τοπικό προϋπολογισμό, σύμφωνα με τον αριθμό των κατοίκων του κάθε διαμερίσματος, για τη ρύθμιση βλαβών επείγουσας ανάγκης στο οδικό δίκτυο και στα δημοτικά κτίρια. Τα τοπικά συμβούλια εκλέγονται με ενιαίο ψηφοδέλτιο. Υποψήφιος έχει το δικαίωμα να είναι οποιοσδήποτε ανεξάρτητος δημότης, χωρίς υποχρεωτικά να ταυτίζεται με κάποια δημοτική παράταξη. Με αυτόν τον τρόπο γίνεται μια προσπάθεια να “προστατευθεί” η τοπική αυτοδιοίκηση από την καταστροφική κομματικοποίηση και παραταξιακή ταύτιση. Ωστόσο, με αυτό τον τρόπο υπάρχει η πιθανότητα μια δημοτική πλειοψηφία να έχει την μειοψηφία σε όσα τοπικά συμβούλια βγουν αξιόλογοι, ανεξάρτητοι κομματικά τοπικοί σύμβουλοι.

Με το νόμο του Καλλικράτη, το ελληνικό κράτος απέκτησε πλέον ευρύτερες πρωτοβάθμιες αυτοδιοικητικές μονάδες και τείνει να προσεγγίσει τα δεδομένα των χωρών της Βόρειας Ευρώπης, μιας και ο μέσος όρος πληθυσμού και έκτασης θα είναι πλέον αρκετά πάνω από το μέσο όρο της ευρωπαϊκής ένωσης. Η σημαντική ελάττωση του αριθμού των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ, η τόνωση του μέσου όρου του πληθυσμού και της έκτασης τροποποιούν τους κανόνες οργάνωσης και λειτουργίας της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης ενισχύοντας την αποδοτικότητα των ενεργειών αυτής και καταφέροντας οικονομίες κλίμακας στο λειτουργικό κόστος.

“Η οριοθέτηση των νέων δήμων θα πρέπει να ακολουθεί ορθολογικά και αντικειμενικά επιβεβαιώσιμα κριτήρια τόσο χωρικά όσο και πληθυσμιακά, ώστε να διασφαλιστεί η λειτουργικότητα, η συνοχή αλλά και η κοινωνική αποδοχή των νέων δήμων. Το ίδιο ισχύει, βέβαια, και ως προς τον καθορισμό των δημοτικών εδρών. Αυτό το οποίο μένει να επιβεβαιωθεί στη πράξη, που είναι και το βασικό ζητούμενο της όλης μεταρρύθμισης είναι το κατά πόσο επιτυγχάνεται πραγματική βελτίωση της αποτελεσματικότητας προς όφελος του πολίτη. Οι προτεινόμενες λειτουργικές μεταρρυθμίσεις αναμένεται ότι θα καταστήσουν την πρωτοβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση αποτελεσματικότερη προς όφελος των αντίστοιχων τοπικών κοινωνιών.” (www.eetaa.gr).

Θα πρέπει, διαμέσου της μεταρρύθμισης αλλά και κατόπιν αυτής, να διασφαλίζεται ότι οι υπηρεσίες που προσφέρουν στο κοινό οι ΟΤΑ και στις επιχειρήσεις θα χαρακτηρίζονται από ποιότητα και θα συμβάλλουν στην εδραίωση των δικαιωμάτων των πολιτών και στην ανάπτυξη της τοπικής κοινωνίας. Η ανακατάταξη της αυτοδιοίκησης δεύτερου βαθμού σε ψηλότερο επίπεδο αποτελούσε μια προφανή απαίτηση για την εύρυθμη λειτουργία της κοινωνίας. Η συγκρότηση του δεύτερου βαθμού στο επίπεδο των Περιφερειών, ενώ συγχρόνως καταργήθηκαν οι νομαρχίες, αποτελεί μια εξαιρετικά καθοριστικής σημασίας & καινοτόμα μεταρρύθμιση η οποία, με την ταυτόχρονη ανάληψη πρωταγωνιστικού ρόλου για την περιφερειακή αναπτυξιακή πολιτική, είναι δυνατόν να εξασφαλίσει δυνατή ώθηση και διέξοδο στις δημιουργικές δυνάμεις και το αναπτυξιακό δυναμικό της ελληνικής περιφέρειας. Η πολιτική επιλογή για την ανάπτυξη δευτεροβάθμιων ΟΤΑ στο σημείο που ήδη μέχρι τώρα λειτουργούσε η κρατική περιφέρεια και εφαρμοζόταν η περιφερειακή αναπτυξιακή πολιτική αποτελεί μια εύλογη και ορθολογική απόφαση η οποία μειώνει τις δυσκολίες και τις απώλειες από την μετάβαση και την λειτουργία σε αυτό το νέο αυτοδιοικητικό και αναπτυξιακό σχήμα.

Με την εφαρμογή του Σχεδίου Καλλικράτη, δομείται το αποκεντρωμένο κράτος σε 7 ενότητες, τις αποκαλούμενες “αποκεντρωμένες διοικήσεις”. “Στις αποκεντρωμένες διοικήσεις εντάσσονται ορισμένες από τις κρατικές αρμοδιότητες, όπως λ.χ. ο χωροταξικός και πολεοδομικός σχεδιασμός. Η συγκρότηση του μικρού αριθμού των διοικητικών μονάδων του κράτους μπορεί και πρέπει να σημαίνει ώθηση για ισχυρότερη αποκέντρωση προς την αυτοδιοίκηση και κατ’ επέκταση προς τις τοπικές και περιφερειακές κοινωνίες. Ωστόσο, η μεταφορά αρκετών και σημαντικών αρμοδιοτήτων στη νέα αιρετή Περιφέρεια, σε συνδυασμό με την δημιουργία μιας αυτοτελούς υπηρεσίας εποπτείας θέτει επιτακτικά το

ζήτημα του λειτουργικού περιεχομένου και της εμβέλειας των νέων αποκεντρωμένων διοικήσεων.” (www.eetaa.gr).

Βάσει του άρθρου 101 παρ. 1 & 3 του Συντάγματος, “τα μεγέθη αυτών των αποκεντρωμένων διοικήσεων, οι οποίες προορίζονται να αποτελέσουν τις ενότητες όπου θα ανασυγκροτηθεί η γενική αποκεντρωμένη διοίκηση του κράτους, προσφέρουν τις δυνατότητες για επανένταξη των κλαδικών αποκεντρωμένων υπηρεσιών στο νέο, ευρύτερο και ισχυρότερο σχήμα, έτσι ώστε να αποκατασταθεί και η διακλαδική ενότητα και ο συντονισμός της αποκεντρωμένης κρατικής διοίκησης.”.

Βάσει του άρθρου 101 παρ. 1 & 3 του Συντάγματος, “τα μεγέθη αυτών των αποκεντρωμένων διοικήσεων, οι οποίες προορίζονται να αποτελέσουν τις ενότητες όπου θα ανασυγκροτηθεί η γενική αποκεντρωμένη διοίκηση του κράτους, προσφέρουν τις δυνατότητες για επανένταξη των κλαδικών αποκεντρωμένων υπηρεσιών στο νέο, ευρύτερο και ισχυρότερο σχήμα, έτσι ώστε να αποκατασταθεί και η διακλαδική ενότητα και ο συντονισμός της αποκεντρωμένης κρατικής διοίκησης.”.

Ο νόμος Καλλικράτης επιδιώκει την αναμόρφωση του συστήματος διακυβέρνησης στους δήμους, αλλά και την εδραίωση ενός αντίστοιχου συστήματος στις αυτοδιοικούμενες περιφέρειες. Συνεπώς, τόσο στους δήμους όσο και στις περιφέρειες αναπτύσσεται, ως καινούριο “κυβερνητικό όργανο”, η εκτελεστική επιτροπή, με στόχο τον συντονισμό, την εποπτεία, τη συνεχή αξιολόγηση και την λογοδοσία των εκτελεστικών οργάνων του δήμου και της περιφέρειας.

“Στους δήμους, η δημορχιακή επιτροπή αναβαθμίζεται και μετονομάζεται εύστοχα σε οικονομική επιτροπή, ενώ δημιουργείται επιτροπή ποιότητας ζωής με σχετικές αρμοδιότητες, ιδίως σε θέματα χωροθετήσεων, περιβάλλοντος και αδειοδοτήσεων επιχειρήσεων. Η τελευταία, δε, αναμένεται να αποσυμφορήσει σημαντικά τα δημοτικά συμβούλια, ιδίως στους μεγαλύτερους δήμους. Μέριμνα πρέπει να ληφθεί για την ανάδειξη της τουριστικής προσφοράς της χώρας ως βασικής παραμέτρου κατά το σχεδιασμό των νέων οργάνων.” (www.eetaa.gr).

Η διαμόρφωση των νέων αιρετών περιφερειών έγινε με βάση τις επιταγές του Συντάγματος το οποίο στο άρθρο 101 παρ. 2 αναφέρει ότι : ” η διοικητική διαίρεση της Χώρας διαμορφώνεται με βάση τις γεωοικονομικές, κοινωνικές και συγκοινωνιακές συνθήκες”. Επομένως δεν νομιμοποιείται κάθε διοικητική ενέργεια που γίνεται για την

αλλαγή του αυτοδιοικητικού πλαισίου παρά μόνο εφόσον δεν ξεφεύγει από την ανωτέρω επιταγή (Κελίδου, 2012).

Στη συνέχεια, γίνεται προσπάθεια η εισηγητική έκθεση να περιγράψει και να οριοθετήσει τα προσδιοριστικά κριτήρια που προκύπτουν από τον πιο πάνω ορισμό. Τα κριτήρια αυτά μπορεί να είναι πληθυσμιακά, κοινωνικά, πολιτιστικά, ιστορικά, αναπτυξιακά ή και χωροταξικά. Η πλειάδα των κριτηρίων όμως ουσιαστικά ακυρώνει ένα πολύ μεγάλο μέρος του αρχικού σκεπτικού καθώς δημιουργεί το σπέρμα της αμφισβήτησης για την υπεροχή του ενός κριτηρίου και όχι του άλλου και επομένως για τη σκοπιμότητα της επιλογής του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο

Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ Η ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ

3.1 ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ Η Τ.Α. - ΤΟ ΑΡΘΡΟ 75/ 3463

Σύμφωνα με το Σύνταγμα, η διαχείριση των τοπικών υποθέσεων ανήκει στους οργανισμούς Τ.Α. πρώτου και δεύτερου βαθμού, καθώς προβλέπει ρητά ότι όσον αφορά τη διαχείριση των τοπικών υποθέσεων υπέρ των ΟΤΑ συντρέχει τεκμήριο αρμοδιότητας. Το Σύνταγμα δέχεται ότι με νόμο καθορίζεται το εύρος και οι κατηγορίες των τοπικών υποθέσεων για τις οποίες η τοπική Αυτοδιοίκηση έχει την ευθύνη, καθώς και η κατανομή τους στους επί μέρους βαθμούς αυτοδιοίκησης. Με νόμο επίσης μπορεί να ανατίθεται στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης η άσκηση αρμοδιοτήτων που αποτελούν στη πραγματικότητα υποχρέωση του κράτους. (Βασματζίδης, 2010).

Σήμερα, στον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν. 3463 / 2006) οι υπάρχουσες αρμοδιότητες της τοπικής αυτοδιοίκησης έχουν αυξηθεί σε σχέση με την προ 'Καλλικράτη' εποχή και παρουσιάζονται ταξινομημένες ανά τομέα.

Το σύνολο των αρμοδιοτήτων που αφορούν τη "ποιότητα ζωής" των κατοίκων και εν γένει τη ζωή στη πόλη αυξάνει εντυπωσιακά σε τομείς όπως : το περιβάλλον, η πολεοδομία, η παιδεία, η κοινωνική προστασία και αλληλεγγύη, καλύπτοντας και αρμοδιότητες που μέχρι τότε κρατικού χαρακτήρα.

Οι κυκλοφοριακές ρυθμίσεις και οι συγκοινωνίες, που μέχρι τότε είχε συμμετοχή και το κράτος με την τροχαία, πέρασαν εξ' ολοκλήρου στην αρμοδιότητα της δημοτικής αρχής.

Όλες σχεδόν οι τοπικές επαγγελματικές δραστηριότητες αδειοδοτούνται και ελέγχονται από τους ΟΤΑ πρώτου βαθμού. Το ίδιο συμβαίνει και με τον πρωτογενή τομέα, όπως οι δραστηριότητες στην αλιεία, και στην αγροτική ανάπτυξη που αποτελούν πλέον κομμάτι της αυτοδιοικητικής δραστηριότητας.

Ο νέος χάρτης κατανομής έγινε βιαστικά, δεν προηγήθηκε επομένως καμία διαβούλευση με τις τοπικές κοινωνίες. Ως εκ τούτου οι νέοι Δήμοι δημιουργήθηκαν σε όλες τις περιπτώσεις μέσα στα όρια των παλιών νομών διαφορώντας αν μερικές φορές το πιο συμφέρον ήταν η συνένωση με περιοχές διπλανού νομού.

Για τους ορεινούς δήμους μάλιστα υπάρχει μεταφορά επιπλέον διοικητικών αρμοδιοτήτων και οι δήμοι αυτοί μετατρέπονται σε διοικητικούς φορείς άσκησης κεντρικής δημόσιας πολιτικής. (Παπαγγελής, 2014)

Πιο αναλυτικά στην Τοπική Αυτοδιοίκηση μεταφέρονται πλέον όλες οι αρμοδιότητες που αφορούν τις παρακάτω ενότητες

- Θέματα που αφορούν το περιβάλλον
- Θέματα που αφορούν την εύρυθμη λειτουργία των πόλεων
- Θέματα που αφορούν τη ποιότητα ζωής στις πόλεις
- Θέματα που αφορούν την απασχόληση
- Θέματα σχετικά με την Κοινωνική Προστασία και την Αλληλεγγύη
- Θέματα σχετικά με την Παιδεία, τον Πολιτισμό και τον Αθλητισμό
- Θέματα για την οργάνωση της Πολιτικής Προστασίας
- Θέματα που αφορούν την ανάπτυξη του πρωτογενή τομέα
- Θέματα που αφορούν την οργάνωση και τον έλεγχο των διαφόρων δραστηριοτήτων της πόλης
- Θα δούμε στη συνέχεια κάθε μια από τις ενότητες αυτές αναλυτικότερα.

3.2 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Βασικός στόχος κάθε κοινωνίας ήταν και συνεχίζει να είναι η ανάπτυξη. *“Πρόκειται για μια έννοια με αξιολογικό χαρακτήρα και πολυδιάστατο περιεχόμενο. Για το λόγο αυτό υπόκειται σε διαφορετικές εννοιολογικές προσεγγίσεις. Έτσι, με καθαρά οικονομικά κριτήρια ανάπτυξη θεωρείται η ικανότητα μιας οικονομίας να παράγει ένα διαρκώς αυξανόμενο όγκο αγαθών και υπηρεσιών.”* (Λαμπριανίδης, 2000) Ταυτίζεται, στην ουσία, με την οικονομική μεγέθυνση και είναι μετράται με ποσοτικούς δείκτες.

“Πιο ολοκληρωμένη θεωρείται η προσέγγιση που προσδίδει στην ανάπτυξη όχι μόνο οικονομικό αλλά και ποιοτικό περιεχόμενο, ταυτίζοντάς τη με τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου. Η τελευταία δε συνδέεται αποκλειστικά με την επιδίωξη στενών χρηματικών και υλικών απολαβών, αλλά ενσωματώνει την ανάπτυξη ανώτερων πολιτιστικών αντιλήψεων και αξιών.” (Λαμπριανίδης, 2000). Πέρα από την εξασφάλιση ενός επιθυμητού επιπέδου διαβίωσης, στόχοι της οικονομικής ανάπτυξης είναι ο περιορισμός της φτώχειας και η διαμόρφωση συνθηκών απασχόλησης για το εργατικό δυναμικό της χώρας. Η Ανάπτυξη

είναι μια έννοια η οποία απευθύνεται στη διαμόρφωση εκείνων των οικονομικών, κοινωνικών, πολιτικών και θεσμικών συνθηκών οι οποίες προωθούν την ολοκλήρωση της ανθρώπινης προσωπικότητας.

“Ο όρος ανάπτυξη, όπως έχει προηγουμένως «οριοθετηθεί», εμπλουτίζεται κατά την τελευταία χρονική περίοδο με νέες παραμέτρους, ενώ παρατηρείται και τάση αντικατάστασής του με άλλους παρεμφερείς όρους, όπως οι όροι βιώσιμη ανάπτυξη, αειφόρος ανάπτυξη κ.α. Πρόκειται για πιο ολοκληρωμένες έννοιες που προωθούν την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη με σεβασμό στο περιβάλλον.” (Δεληθέου, 2007).

Παρ' όλο που υφίστανται ποικίλες προσεγγίσεις ως προς το περιεχόμενο της ανάπτυξης, υπάρχει πάντα μια γενική συμφωνία στις απόψεις σχετικά με το ζήτημα ότι η παρουσία περιφερειακών ανισοτήτων αποτελεί εμπόδιο στην πορεία προς την επίτευξη της ανάπτυξης. Την άποψη αυτή υιοθετεί και η Ε.Ε, η οποία βάζοντας ως κεντρικό πυλώνα την οικονομική και κοινωνική σύγκλιση μεταξύ των κρατών μελών, εφαρμόζει πολιτικές οι οποίες προάγουν την ισότιμη ανάπτυξη του ευρωπαϊκού χώρου.

3.3 ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Η σημερινή εποχή σχετίζεται με την ανάδειξη μιας παγκόσμιας ενιαίας αγοράς προϊόντων, παραγωγικών και καταναλωτικών προτύπων. Η παρουσία ενός δυναμικού μοντέλου ανάπτυξης, το οποίο θα προσφέρει στην Ελλάδα το έναυσμα για να επιτύχει την προσαρμογή στα νέα δεδομένα της παγκοσμιοποιημένης κοινωνίας, κρίνεται περισσότερο επιτακτική από ποτέ. Βασικό εργαλείο στη δημιουργία ενός τέτοιου μοντέλου που θα δημιουργήσει το δρόμο για την ουσιώδη οικονομική και κοινωνική σύγκλιση με τους ευρωπαίους εταίρους είναι ο αναπτυξιακός προγραμματισμός και η παρουσία αρμόδιου θεσμικού πλαισίου.

Με την έννοια “Αναπτυξιακός Προγραμματισμός” χαρακτηρίζεται το πλήθος εκείνο των πρακτικών και των πολιτικών διαδικασιών που αφορούν:

- στον προγραμματισμό της ανάπτυξης της περιφέρειας, σε βαθμό υλοποίησης στρατηγικής και στόχων
- στο σχεδιασμό της ανάπτυξης της περιφέρειας σε επίπεδο έργων και δράσεων,
- στη διοίκηση, διαχείριση και εφαρμογή των έργων και δράσεων,

- στον έλεγχο και την αξιολόγηση των προγραμμάτων και των έργων και δράσεων που περιλαμβάνονται στον προγραμματισμό και την αξιολόγηση τους συγκριτικά με τη στρατηγική και τους στόχους που έχουν οριστεί.

Σύμφωνα με το νόμο 1622/86 -Τοπική αυτοδιοίκηση, Περιφερειακή ανάπτυξη και Δημοκρατικός προγραμματισμός, *“η περιφέρεια καθορίζεται ως αποκεντρωμένη διοικητική μονάδα και προσδιορίζει τη διαδικασία, το περιεχόμενο και τα όργανα του δημοκρατικού προγραμματισμού σε εθνικό, περιφερειακό, νομαρχιακό και τοπικό επίπεδο.”* Στη συνέχεια, σύμφωνα με το νόμο 2218/94, ενδυναμώνονται τα διοικητικά όργανα του περιφερειακού αναπτυξιακού προγραμματισμού με τη θεσμοθέτηση του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης και τη μεταβολή των Νομαρχιακών Συμβουλίων, του νόμου 1235/82, σε όργανα δευτεροβάθμιας αυτοδιοίκησης, τα οποία μπορούν να εκλέγονται με άμεση και καθολική ψηφοφορία από το λαό. Ο νόμος αυτός ψηφίστηκε ώστε να αλλάξει ριζικά τον τρόπο οργάνωσης του κράτους, που ίσχυε μέχρι τότε, εισάγοντας την έννοια του δημοκρατικού προγραμματισμού. Ήρθε αντιμέτωπος με ποικίλα προβλήματα στην πράξη, κατά την προσπάθεια εφαρμογής του, όπως εκείνα της σύγκυσης αρμοδιοτήτων ανάμεσα στους ιδρυόμενους φορείς, προσωπικό και πόρους. Συγχρόνως, η Νομαρχία παρέμενε μαζί με την Περιφέρεια Κεντρική Διοίκηση, γεγονός που εμπόδιζε την αυτοτέλεια των πρώτων.

Με την εφαρμογή του νόμου 2503/97, ενδυναμώνεται η περιφερειακή κρατική διοίκηση με την αποκέντρωση αρμοδιοτήτων και λειτουργιών της κεντρικής διοίκησης. *“Συγχρόνως, δομείται η περιφέρεια ως ενιαία αποκεντρωμένη διοικητική μονάδα, τοποθετεί τις διαδικασίες μεταβίβασης αρμοδιοτήτων, πόρων και μέσων στις Περιφέρειες, Νομαρχίες και Δήμους, καθιερώνει τις ΣΑΕΠ, θεσμοθετεί το Συμβούλιο των Περιφερειών. Η αναβάθμιση των οργάνων του τοπικού αναπτυξιακού σχεδιασμού συντελείται με το ν. 2539/97, ο οποίος θεσπίζει το ΕΠΤΑ, αναπτυξιακό πρόγραμμα που αντικαταστάθηκε από το « ΘΗΣΕΑΣ » με το ν.3274/2004.”* (Νικολόπουλος, 2008).

3.4 ΤΑ ΜΕΣΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΟΤΑ

3.4.1 Ο ρόλος των ΟΤΑ για την τοπική ανάπτυξη

Δύο ρεύματα σημειώνονται στο σύγχρονο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον: από τη μία ο χαρακτηρισμός των περιφερειών ως γεωπολιτικών μονάδων, ένα ζήτημα το οποίο

εκφράζει έμμεσα την αμφισβήτηση του “κράτους- έθνους” και την αποδυνάμωση της κεντρικής διοίκησης και από την άλλη η τόνωση της αποκέντρωσης και των ζητημάτων τα οποία αποτελούν τοπική υπόθεση. Η εσωτερική ανάπτυξη κυριαρχεί ως μοντέλο ανάπτυξης. Σε αυτό το χώρο, η τοπική αυτοδιοίκηση έχει την ευθύνη να ισχυροποιήσει το ρόλο της ως μοχλός ανάπτυξης.

“Η τοπική αυτοδιοίκηση συμβάλλει στην ανάπτυξη της τοπικής κοινωνίας με τις αναπτυξιακές της πρωτοβουλίες οι οποίες αφορούν πρώτα-πρώτα στην επενδυτική δραστηριότητα που αναπτύσσει. Η πολιτεία αναγνωρίζοντας τη σπουδαιότητα αυτού του ρόλου των ΟΤΑ, με τον αναπτυξιακό νόμο που θέσπισε τους παρέχει ποικίλα κίνητρα προκειμένου να πραγματοποιούν επενδύσεις σε διάφορους τομείς και σε δράσεις που η ιδιωτική πρωτοβουλία διστάζει. Με τον τρόπο αυτό δημιουργούνται εξωτερικές οικονομίες που μετασχηματίζουν την αγορά.” (Δεληθέου, 2007).

Επίσης, με την επιχειρηματική της δραστηριότητα, η τοπική αυτοδιοίκηση εκμεταλλεύεται τους τοπικούς πόρους, παρέχει υπηρεσίες τις οποίες ο ιδιωτικός τομέας δε δέχεται και αναπτύσσει θέσεις απασχόλησης προωθώντας με αυτό τον τρόπο στην ελάττωση του ποσοστού ανεργίας. Ο νέος κανονισμός επιτρέπει στους ΟΤΑ να δημιουργούν επιχειρήσεις, οι οποίες θα φέρουν μια από τις ακόλουθες μορφές: κοινωφελείς, ανώνυμες εταιρείες (αναπτυξιακές, μονομετοχικές, κοινές Α.Ε), αστικές μη κερδοσκοπικές και ειδικού σκοπού. Η επιχειρηματική δραστηριότητα των ΟΤΑ είναι δυνατόν να προσδιοριστεί ως προέκταση της κρατικής επιχειρηματικότητας.

“Σημαντική θεωρείται και η προσπάθεια της τοπικής αυτοδιοίκησης να αναπτύξει μεγάλο αριθμό υποστηρικτικών και συμβουλευτικών δομών, προκειμένου να δημιουργήσει ένα ευνοϊκό περιβάλλον για την ανάπτυξη της τοπικής επιχειρηματικής δράσης και την προσέλκυση ξένων επενδύσεων, ενώ ίσης σπουδαιότητας είναι και οι δράσεις της που συμβάλλουν στην ανύψωση του κοινωνικού, πολιτισμικού και μορφωτικού επιπέδου των δημοτών του.” (Δεληθέου, 2007).

3.4.2 Οι επιχειρήσεις τοπικής αυτοδιοίκησης

Η επιχειρηματική δραστηριότητα των ΟΤΑ, όπως ήδη έχει αναφερθεί, θα μπορούσε να προσδιοριστεί ως προέκταση της κρατικής επιχειρηματικότητας. Το κράτος, το οποίο είχε ξεκινήσει ήδη από τις αρχές του 20^{ου} αιώνα να ασχολείται με ενεργό ρόλο με κλάδους οι οποίοι μέχρι εκείνη τη στιγμή αποτελούσαν αποκλειστική αρμοδιότητα των ιδιωτών, αποτελούσε λογικό επόμενο να επιτρέψει και στα νομικά εργαλεία που ανέπτυξε, μεταξύ

των οποίων και οι ΟΤΑ, να ασχοληθούν με επιχειρηματικές δραστηριότητες σε κλάδους που η ιδιωτική πρωτοβουλία είτε δεν είχε τη δυνατότητα είτε δεν επιθυμούσε να αναμειχθεί.

“Οι επιχειρήσεις της τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οποίες λειτουργούν ως θεσμός από το 1857, είναι μηχανισμοί ανάπτυξης και κινητοποίησης του παραγωγικού δυναμικού ενός τόπου, ενώ παράλληλα προωθούν την ενίσχυση της απασχόλησης και τη δραστηριοποίηση του εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού. Έχουν τη δυνατότητα να οργανώσουν ορθολογικά τους κοινωνικούς φορείς και τις άτυπες κοινωνικές ομάδες και να προωθήσουν τη συνεργασία των φορέων της τοπικής κοινωνίας για την επίτευξη στόχων που θέτουν όχι μόνο με οικονομικά αλλά και με κοινωνικά κριτήρια.” (Κόνσολας, 1997).

Σε ένα εγχείρημα βελτίωσης των επιχειρήσεων των δήμων, πολλοί από τους οποίους επιβαρύνονταν με υπέρογκα χρέη, ο καινούριος κανονισμός τις διαχωρίζει σε τέσσερις ομάδες:

- τις κοινοφελείς,
- τις ανώνυμες εταιρείες,
- τις αστικές μη κερδοσκοπικές και
- τις εταιρείες ειδικού σκοπού.

Κοινοφελείς χαρακτηρίζονται οι εταιρείες των οποίων η δράση δεν ταυτίζεται με την απόκτηση κέρδους, αλλά με την βέλτιστη και αποδοτικότερη εφαρμογή χαρακτηριστικών υποχρεώσεων κοινοφελούς χαρακτήρα. Οι Κοινοφελείς εταιρείες θα μπορούσαν να ασχοληθούν με ζητήματα που έχουν να κάνουν με τις κοινωνικές υπηρεσίες, την παιδεία, τον αθλητισμό. Στις δράσεις των Κοινοφελών εταιρειών είναι δυνατόν να ανήκουν και ενέργειες όπως η επισκευή, η συντήρηση και η αξιοποίηση ενός ιστορικού κτιρίου. Η χρηματοδότηση αυτού του είδους των επιχειρήσεων μπορεί να γίνεται από τον οικείο δήμο, κατόπιν ειδικής συμφωνίας ή από φορέα του δημόσιου τομέα είτε με επιχορήγηση προγραμματικής σύμβασης.

Όσον αφορά στη φορολογία, οι κοινοφελείς εταιρίες είναι απαλλαγμένες από οποιασδήποτε μορφής φόρους, τέλη και εισφορές. Με ειδική διάταξη απαλλάσσονται και από Φ.Π.Α για τις περιπτώσεις συμβάσεων που αφορούν προσωπικό της επιχείρησης. Οι

ανώνυμες εταιρείες των δήμων πρόκειται στην ουσία για εμπορικές εταιρείες οι οποίες στοχεύουν στο κέρδος και γι' αυτό διέπονται από τους νόμους της ιδιωτικής οικονομίας.

“Το γεγονός ότι την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου κατέχει ο Δήμος είναι αυτό που τις διακρίνει από τις ιδιωτικές ανώνυμες εταιρείες. Για την ίδρυσή τους απαιτείται οικονομικοτεχνική μελέτη βιωσιμότητας, απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, η σύνταξη καταστατικού και η αναγγελία στο επιμελητήριο.” (Μαϊστρος et al., 2008). Οι εταιρείες αυτού του είδους έχουν τη δυνατότητα να λειτουργούν και να δρουν είτε ως κοινές ανώνυμες εταιρείες, τις οποίες μπορούν να υποστηρίζουν και άλλα νομικά πρόσωπα εκτός από το δήμο και την κοινότητα, είτε ως αναπτυξιακές, των οποίων τη δράση υποστηρίζουν φορείς της αυτοδιοίκησης, οι οποίοι έχουν ως στόχο την προσφορά τεχνικής και επιστημονικής αρωγής στο δήμο, είτε ως μονομετοχικές στις οποίες μπορεί να συμμετέχει ένας μόνο δήμος και ασχολούνται με την αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας του Δήμου και τη διαχείριση των κοινόχρηστων χώρων.

“Η αστική εταιρεία είναι μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και μπορεί να παρέχει κοινωνικές υπηρεσίες, οι οποίες μπορούν να συγχρηματοδοτούνται από φορείς του δημόσιου τομέα, από εθνικούς πόρους και ευρωπαϊκά προγράμματα. Στις επιχειρήσεις των δήμων ειδικού σκοπού ανήκουν κυρίως οι ΔΕΥΑ. Η λειτουργία τους εξακολουθεί να διέπεται από το σχετικό ιδρυτικό νομοθετικό πλαίσιο του 1980 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Σε ότι αφορά τον έλεγχο νομιμότητας των αποφάσεων των ΔΕΥΑ επί συγκεκριμένων πράξεων ασκείται από το Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας. Επιχειρηματική δραστηριότητα αναπτύσσουν και οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις.” (Μαϊστρος et al., 2008).

Βάσει του άρθρου 75 του ΚΝΑ, οι δευτεροβάθμιες διοικήσεις έχουν το δικαίωμα να συγκροτούν δικές τους επιχειρήσεις ή να συμμετέχουν σε επιχειρήσεις που συγκροτούν με τη βοήθεια και άλλων νομικών ή φυσικών προσώπων ή σε ήδη υπάρχουσες με στόχο την ολοκλήρωση έργων, την προσφορά αγαθών και υπηρεσιών που στοχεύουν στην εξυπηρέτηση των πολιτών και τη διαμόρφωση δράσεων για την αποκόμιση κερδών. Επιπλέον, προβλέπεται και η ευκαιρία συνεργασίας των επιχειρήσεων αυτού του είδους με ανάλογες του εξωτερικού (Μαϊστρος et al., 2008)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΤΟΝ ΝΟΜΟ 3852 / 2010

4.1 Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ

4.1.1 ΤΑ ΟΦΕΛΗ ΠΟΥ ΑΝΑΜΕΝΟΝΤΑΙ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ

Η εφαρμογή του ‘Καλλικράτη’ (νόμος 3852/2010) ήταν απαραίτητη προϋπόθεση προσαρμογής στη σύγχρονη Ευρωπαϊκή πραγματικότητα καθώς η χώρα υστερούσε σημαντικά στον εκσυγχρονισμό των δομών τοπικής αυτοδιοίκησης που είχαν αναπτυχθεί και στις αυτοδιοικητικές αρχές που είχαν διαμορφωθεί.

Με τον ‘Καλλικράτη’ ανασυγκροτείται η πρωτοβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση με την συγχώνευση των υφιστάμενων σήμερα 1034 δήμων και κοινοτήτων της χώρας σε 340 περίπου δήμους ενώ παράλληλα οι 54 νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις συγχωνεύονται στις 13 Περιφέρειες οι οποίες θα αποτελούν πλέον τον δεύτερο βαθμό της τοπικής αυτοδιοίκησης, και παράλληλα ο αριθμός των αποκεντρωμένων κρατικών διοικήσεων μειώνεται από 13 σε 7 (Χρυσανθάκης, 2010)

Ο ‘Καλλικράτης’ προσπαθεί να περιορίσει επίσης τον αριθμό των Δημοτικών Επιχειρήσεων, οι οποίες είχαν γίνει πολυάριθμες και λειτουργούσαν σε καθεστώς αδιαφάνειας, αδυναμίας ελέγχου και σπατάλης. Ενδεικτικό της κατάστασης ήταν ότι το 2011 υπήρχαν συνολικά περισσότερες από 6000 επιχειρήσεις ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ. Με τον ‘Καλλικράτη’ κάθε Δήμος μπορεί να έχει ένα συγκεκριμένο αριθμό Δημοτικών Επιχειρήσεων ανάλογο με τον πληθυσμό του.

Οι δύο αυτές κρίσιμες αλλαγές οδηγούν σε μια εξοικονόμηση πόρων που ανέρχεται, ως προς το λειτουργικό κόστος που είναι το μόνο που μπορεί να υπολογισθεί, σε ένα ετήσιο ποσό μεγαλύτερο από 1,5 δις ευρώ (Βογόγιας, 2012).

Η μείωση και η απλούστευση των επιπέδων περιφερειακής διοίκησης και αυτοδιοίκησης για να είναι αποτελεσματική θα πρέπει να γίνεται με αντιπροσωπευτικό τρόπο και να είναι σε άμεση αναλογία με τις ανάγκες που υπάρχουν. Χρειάζονται λιγότερες και πιο συγκροτημένες διαδικασίες και κέντρα αποφάσεων με σαφέστερες αρμοδιότητες και κοινωνική αντιπροσωπευτικότητα (Τσεκρέλη, 2013).

Με τον ‘Καλλικράτη’ οι εκλογές για την ανάδειξη των αρχών της τοπικής Αυτοδιοίκησης θα γίνονται κάθε πέντε (5) χρόνια μαζί με τις Ευρωεκλογές. Η εκλεγμένη κάθε φορά Περιφερειακή ή Δημοτική Αρχή θα έχει επομένως στη διάθεση της περισσότερο ωφέλιμο χρόνο για να εφαρμόσει τις πολιτικές της, ενώ ταυτόχρονα εξοικονομούνται και χρήματα (περίπου 20% οικονομικό όφελος (Τσεκρέλη, 2013).

Η υποχρεωτική συμμετοχή όλων των τοπικών αρχών Αυτοδιοίκησης στο πρόγραμμα Διαύγεια και ως εκ τούτου η ανάρτηση όλων των αποφάσεων στο Διαδίκτυο, η εφαρμογή διπλογραφικού συστήματος οικονομικών συναλλαγών καθώς και η υποχρεωτική εφαρμογή ειδικών προγραμμάτων εξυγίανσης των υπερχρεωμένων Δήμων είναι δράσεις που ο ‘Καλλικράτης’ δρομολογεί με γενικότερο θετικό πρόσημο για τις τοπικές κοινωνίες. Αναμένεται επίσης να υπάρχει περιορισμός της περιττής γραφειοκρατίας καθώς γίνεται σαφές στους πολίτες που πρέπει να απευθυνθούν για κάποιο πρόβλημα τους και ποιές υπηρεσίες είναι αρμόδιες για την εξυπηρέτηση των αιτημάτων τους (Χλέπας, 2011) .

Η καθιέρωση αρχών όπως ο «συνήγορος του δημότη», η ανάδειξη του ρόλου της κοινωνίας των πολιτών, η συμμετοχή της αντιπολίτευσης στη Δημαρχική Επιτροπή, η κατάργηση της απευθείας εκλογής δημάρχου με το όριο του 42%, ο εμπλουτισμός των συμμετοχικών διαδικασιών φέρνει πιο κοντά τον πολίτη με τις αποφάσεις της διοίκησης (www.eetaa.gr) .

4.1.2 ΟΙ ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΝΑΜΕΝΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ

Η κριτική που έγινε για την εφαρμογή του ‘Καλλικράτη’ αναφερόταν περισσότερο στις ατέλειες , τις ρυθμίσεις σε σχέση με το κράτος και τη προχειρότητα με την οποία θα εφαρμοζόταν και λιγότερο στις αρχές που θεωρητικά εισήγαγε στο θεσμό της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Η πρώτη βασική ένσταση έχει να κάνει με την διαπίστωση ότι όσες αρμοδιότητες έχουν «αμιγώς κρατικό χαρακτήρα» θα παραμείνουν στην αποκεντρωμένη κρατική διοίκηση (παρ.25). Η επίσημη αιτιολογία είναι ότι αυτό το προβλέπει το ισχύον Σύνταγμα που δεν επιτρέπει τη κατάργηση των περιφερειακών κρατικών οργάνων και τη μεταφορά των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ασκούν σε άλλα όργανα εκτός κρατικής Διοίκησης (άρθρο 101 παρ. 1&3). Η ανελαστικότητα και η ατολμία που υπάρχει περιορίζει τις όποιες προσπάθειες γίνονται με στόχο την αναδιοργάνωση της Διοίκησης της χώρας με στόχο τη προσαρμογή της στις σύγχρονες διαρκώς μεταβαλλόμενες κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές συνθήκες (Κλάπας, 2013).

Καθώς με τον Καλλικράτη ορίζονται επτά νέες Αποκεντρωμένες Διοικήσεις που θα συνδέουν τη τοπική Αυτοδιοίκηση 1^{ου} και 2^{ου} βαθμού με την κεντρική διοίκηση, αυτό σημαίνει ότι ο Καλλικράτης σηματοδοτεί απλά μια προσπάθεια αποκέντρωσης της κεντρικής κρατικής διοίκησης η οποία λίγη σχέση έχει με την αυτονομία της τοπικής αυτοδιοίκησης ή ,ίσως και να είναι μια προσπάθεια του κράτους να διατηρήσει κάτω από τον ουσιαστικό έλεγχο του βασικές λειτουργίες όπως, η περιβαλλοντική πολιτική, η χωροταξία και τα σχέδια πόλης, η μεταναστευτική πολιτική, προσφέροντας την αίσθηση στους πολίτες-ψηφοφόρους του ότι αποφασίζουν για τη τύχη της περιοχής τους .

Η δεύτερη ένσταση είναι ότι αποδυναμώνονται οι τοπικές κοινότητες καθώς τα τοπικά συμβούλια έχουν μόνο τυπικές αρμοδιότητες που έχουν αποκλειστικά τον χαρακτήρα του επείγοντος, ενώ δεν έχουν πόρους παρά μόνο εκείνους που προτείνει η ΚΕΔΚΕ και εγκρίνει η κυβέρνηση. Επομένως τερματίζεται η παραδοσιακή τοπική αυτοδιοίκηση με την ισχύ που είχε προηγουμένως. Στις περισσότερες περιπτώσεις το κόστος της περαιτέρω απομάκρυνσης της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης από τον πολίτη είναι πολύ υψηλότερο από το πραγματικό καθαρό όφελος που προκύπτει από τις αναγκαστικές συνενώσεις (Κελίδου, 2012).

Μια σοβαρή ένσταση που υπάρχει είναι ότι το πρόγραμμα ‘Καλλικράτης’ σχεδιάστηκε βιαστικά μέσα σε τρεις μήνες, χωρίς τον απαιτούμενο χρόνο για καλό σχεδιασμό και διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους και τις τοπικές κοινωνίες και κυρίως χωρίς αποτίμηση, αξιολόγηση και εξαγωγή συμπερασμάτων από την προηγούμενη συγχώνευση με το πρόγραμμα Καποδίστριας. Με δύο λόγια το βασικό μειονέκτημα της μεταρρύθμισης «Καλλικράτης» συνίσταται στο ότι η διαδικασία συγχώνευσης των Δήμων και Κοινοτήτων περιορίστηκε σε ασφυκτικά – για τέτοιο εγχείρημα - χρονικά όρια, και δεν έγινε κυρίως με χωροταξικά και διοικητικά κριτήρια (Βεζυριαννίδου, 2015)

Το πώς ανασυγκροτείται ο πρώτος βαθμός τοπικής αυτοδιοίκησης παραμένει μυστήριο. Από τους 900 δήμους και 133 κοινότητες προκύπτει, χωρίς απολύτως καμιά αιτιολόγηση, ένας αριθμός 370 δήμων. Ποιοι είναι οι νέοι δήμοι και με ποια κριτήρια συνενώνονται δεν είναι εύκολα διακριτά και επιπλέον δεν παραμένουν τα ίδια σε όλες τις περιπτώσεις. Φαίνεται ότι έχει επικρατήσει η αντίληψη ότι «ισχυρός Δήμος σημαίνει μεγάλος Δήμος» (Πορτάλιου, 2010)

Η συνένωση δήμων και διαμερισμάτων, που οδηγεί σε διόγκωση του μεγέθους των νέων δήμων, τους αφαιρεί το βασικότερο λόγο ύπαρξής τους, την αμεσότητα με τον πολίτη και το περιβάλλον της περιοχής του. Ο πληθυσμιακός μέσος όρος των νέων Δήμων που προβλέπει ο Καλλικράτης με τις προτεινόμενες συνενώσεις θα φθάσει τις 30000 κατοίκους ενώ σήμερα είναι 10200 κάτοικοι. Ήδη, και σήμερα είναι πολύ υψηλός σε σύγκριση με τον πληθυσμιακό μέσο όρο των δήμων της Ε.Ε. (5.100 κάτοικοι ανά δήμο), όταν μάλιστα στη Γαλλία ο μέσος όρος είναι 1.600 κάτοικοι, στην Αυστρία 3.400, στην Ισπανία 4.900, στη Γερμανία και την Ιταλία 7.100 (<http://ecogreens-gr.org>)

Η διάθεση πόρων για την οικονομική αυτοτέλεια του νέου αυτοδιοικητικού σχήματος θεωρητικά γίνεται με τη διάθεση μέρους από τον φόρο μεγάλης ακίνητης περιουσίας και του ΦΠΑ καθώς και μια οικονομική βοήθεια από τη κεντρική διοίκηση (<http://tvxs.gr/news>, 2010)

Η διοικητική διαίρεση πρέπει να λαμβάνει υπόψη το γεωγραφικό ανάγλυφο της περιοχής, την οικονομική θεώρηση της, την ιστορική εικόνα που την χαρακτηρίζει και την ανταπόκριση που θα έχει στους στόχους της μεταρρύθμισης. Δηλαδή πρέπει να αξιολογηθούν οι υφιστάμενοι Δήμοι με βάση την ένταξή τους σε ευρύτερα γεωγραφικά σύνολα όπως αυτά διαμορφώθηκαν τόσο ιστορικά (προηγούμενες διοικητικές διαιρέσεις) όσο και πραγματικά (επιρροή από πόλεις ή μικρές πόλεις –τοπικά κέντρα.). Δεν είναι δυνατόν ένας Δήμος να έχει ταυτόχρονα τουριστικό και αγροτικό προσανατολισμό, όπως επίσης δεν είναι δυνατόν να ενσωματώνονται δύο ιστορικά διαφορετικοί δήμοι χωρίς τουλάχιστον να ερωτηθούν οι δημότες τους (ΙΤΑ, 2007).

Οι εκτιμήσεις για το κόστος της σχεδιαζόμενης μεταρρύθμισης συγκλίνουν στα 4 δις ευρώ, ενώ αναμένεται ένα ετήσιο όφελος της τάξης του 1,5 δις ευρώ. Από οικονομικής πλευράς τα μεγέθη δίνουν μια ικανοποιητική απόδοση (Μουτούση, 2011). Η διαφορά είναι ότι οι συνέπειες από την απώλεια χιλιάδων θέσεων εργασίας από το Δημόσιο δεν είναι εύκολα συγκρίσιμες καθώς σε εποχές ύφεσης θα δημιουργήσουν νέες εστίες

ανεργίας. Το πιο βασικό όμως είναι ότι θα δημιουργηθούν ελλείψεις σε εξειδικευμένο προσωπικό που χρειάζεται ,ενώ θα υπάρχει υπερεπάρκεια διοικητικού προσωπικού που δεν χρειάζεται πλέον τόσο.

Σημειώνεται, ότι η αναφορά σε διαφανή κριτήρια χρηματοδότησης των δήμων χρειάζεται όχι μόνο να γίνει πολύ πιο ξεκάθαρη αλλά κυρίως να γίνει περισσότερο απλή ώστε να μην είναι πηγή χρονικών καθυστερήσεων και περιορισμένης εκτέλεσης.

Οι χρονικές καθυστερήσεις είναι όμως αποτέλεσμα και της διαθεσιμότητας των απαιτούμενων πόρων. Η συνένωση των Δήμων οδηγεί στην ανάμιξη διαφορετικών πολιτικών ολοκλήρωσης των αυτοδιοικητικών επιλογών. Για να γίνει αυτό πιο κατανοητό, ας υποθέσουμε ότι ένας Δήμος που έχει μια καλά στελεχωμένη Τεχνική Υπηρεσία συνενώνεται με έναν άλλο που εκτελεί όλες τις Τ.Υ. μέσα από εργολαβικές αναθέσεις. Ο πρώτος έχει υποδομές για την εκτέλεση των εργασιών, ο δεύτερος έχει υποδομές για τη διεκπεραίωση. Αρχικά όλα φαίνεται να είναι ιδανικά, καθώς φαίνεται οι δύο δήμοι να συμπληρώνονται. Χρειάζεται όμως αρκετός χρόνος για να επιτευχθεί η όσμωση μεταξύ των δύο δυνατοτήτων που υπάρχουν.

Μία έντονη ένσταση δημιουργεί και η εκλογική διάσταση του θεσμού της τοπικής αυτοδιοίκησης. Η εφαρμογή του ‘‘Καλλικράτη’’ δημιουργεί μια ενισχυμένη προσωπική εξουσία των δημάρχων και περιφερειάρχων και δεν κατοχυρώνει την ανεξαρτησία της αυτοδιοίκησης. Αντίθετα μάλιστα , οι επικεφαλής για να εκλεγούν θα είναι συνήθως υποστηρικτές της κάθε κυβέρνησης ή της παράταξης της αξιωματικής αντιπολίτευσης από τις οποίες θα ζητάνε τη στήριξη για την εκλογή τους και θα δέχονται τις ανάλογες υποδείξεις (Χλέπας, 2010).

Παράλληλα, η εκλογή των περιφερειακών συμβούλων ανά ενδοδημοτική εκλογική περιφέρεια να μην εγγυάται την εκπροσώπηση όλων των πρώην νομών στα όργανα της περιφέρειας και περιορίζει τις εκλογικές δαπάνες αλλά ακυρώνει τη πολιτική τους διάσταση ως συμβούλου της Περιφέρειας για τη χάραξη πολιτικών για όλη τη περιφέρεια. Αφού θα συνεχίσουν να κρίνονται και να εκλέγονται από τους ψηφοφόρους των παλιών νομών θα λειτουργούν τοπικιστικά ακυρώνοντας τη διάσταση της ενιαίας περιφέρειας. Το ίδιο θα συμβαίνει και με την εκλογή των δημοτικών συμβούλων ανά ενδοδημοτική εκλογική περιφέρεια.

4.2 Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΞΗ ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ

4.2.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Έξη χρόνια μετά το ξεκίνημα της εφαρμογής του Σχεδίου «Καλλικράτης» έχουν ωριμάσει οι συνθήκες για μια πρώτη ολοκληρωμένη αποτίμηση των ωφελειών που έφερε καθώς επίσης και των προβλημάτων που δημιούργησε.

Ο νόμος «Καλλικράτης» δέχεται ευθείες βολές που το χαρακτηρίζουν ως μία από τις πιο αποτυχημένες μεταρρυθμίσεις στην Τοπική Αυτοδιοίκηση ενώ στα θετικά του αναγνωρίζεται ότι μέσω του «Καλλικράτη» εδραιώθηκε η αιρετή αυτοδιοίκηση καθώς για πρώτη φορά η Περιφέρεια έγινε Αυτοδιοικητικός θεσμός. Δεν πρέπει επίσης να ξεχνάμε ότι στα χρόνια των μνημονίων και της εξοντωτικής δημοσιονομικής προσαρμογής ο ‘Καλλικράτης’ συνδέθηκε με τις περικοπές και τις ελλείψεις και δέχθηκε, χωρίς άμεσα να ευθύνεται για αυτό, ένα μεγάλο μέρος από τη κοινωνική αγανάκτηση και κατακραυγή. Εξαιτίας της βασικής στόχευσης του ‘Καλλικράτη’, που ήταν η εξοικονόμηση κονδυλίων, ο προγραμματισμός προς την κατεύθυνση αυτή προκάλεσε πολλά προβλήματα που σε πολλές περιοχές έχουν στην ουσία αναδείξει περισσότερο τα προβλήματα παρά την θετικές συνέπειες που είχε.

Τα οφέλη της εφαρμογής του προγράμματος «Καλλικράτης» για την ελληνική κοινωνία δεν μπορούν να αμφισβητηθούν από κανένα. Ορισμένα εκ των σημαντικότερων είναι η αποκέντρωση των αρμοδιοτήτων και πόρων της διοίκησης, η αρτιότερη οργάνωση του κράτους και η μείωση της γραφειοκρατίας η μέγιστη αξιοποίηση των υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και η ενίσχυση της συμμετοχικής δημοκρατίας (Παπαγγελής, 2014) .

Μια νηφάλια αποτίμηση μπορεί να δημιουργήσει τη βάση για το ξεκίνημα ενός γόνιμου διαλόγου, **χωρίς προσχήματα, αγκυλώσεις και χρονοτριβές**, που μπορεί να αναπτυχθεί ενόψει της **Αναθεώρησης του Συντάγματος** και να οδηγήσει σε **μεταρρυθμίσεις του πλαισίου του Καλλικράτη**. Γιατί μόνο μέσα από τον δημόσιο διάλογο, την αντιπαράθεση και τελικά τη σύνθεση, θα μπορέσουν να δρομολογηθούν και να προχωρήσουν όλες οι **απαραίτητες αλλαγές** που θα ενδυναμώσουν την Τοπική Αυτοδιοίκηση καθιστώντας την **πραγματική Αυτοδιοίκηση** προς όφελος των πολιτών και των τοπικών κοινωνιών και **όχι ετεροδιοίκηση** και ουρά της κρατικής διοίκησης όπως είναι εμφανίζεται να είναι πολλές φορές σήμερα. Σήμερα, έξι χρόνια μετά, έχουν

πλέον ωριμάσει οι συνθήκες και ήδη έχει διαμορφωθεί ένα πλαίσιο για την εφαρμογή ενός βελτιωμένου ‘Καλλικράτη II’.

4.2.2 ΤΑ ΕΜΦΑΝΗ ΟΦΕΛΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Πριν ξεκινήσουμε να μιλάμε για τα οφέλη που προέκυψαν από την εφαρμογή του Ν. 3852/2010 ας ανατρέξουμε στους αρχικούς στόχους της προωθούμενης μεταρρύθμισης που ήταν :

Η αναβάθμιση της επιχειρησιακής ικανότητας, της αποτελεσματικότητας και της διαφάνειας στη λειτουργία των Δήμων και των Περιφερειών που είναι οι δύο βαθμίδες της Τ.Α. έτσι ώστε οι Δήμοι να αποτελέσουν ισχυρές μονάδες τοπικής ανάπτυξης και ταυτόχρονα να μετατραπούν σε αποτελεσματικούς και ποιοτικούς διαχειριστές υπηρεσιών, ιδιαίτερα στην καθημερινή ζωή των πολιτών. Σε ποιο σημείο σήμερα, έξι χρόνια μετά την εφαρμογή του, κατάφερε ο ‘Καλλικράτης’ να πετύχει κάποιους από τους σκοπούς αυτούς και μέχρι ποιού σημείου το πέτυχε; Ας δούμε τον κάθε τομέα της Αυτοδιοικητικής λειτουργίας αναλυτικά.

Ιστορικά, η Ελληνική Δημόσια Διοίκηση ήταν πάντοτε συγκεντρωτική. Ο ‘Καλλικράτης’, μέσα από την ενίσχυση της τοπικής αυτοδιοίκησης με αρμοδιότητες και πόρους βοήθησε, εν μέρει τουλάχιστον, στην αλλαγή της στρεβλής νοοτροπίας που ήταν ευρέως διαδεδομένη.

Η χαρτογράφηση των αρμοδιοτήτων της Τ.Α. κατέστησε σαφές στους δημότες ποιες υπηρεσίες είναι αρμόδιες για την εξυπηρέτηση των εκάστοτε αιτημάτων και αναγκών τους. Επίσης όλες οι διοικητικές υπηρεσίες ήλθαν πιο κοντά στον δημότη.

Ολοκληρώθηκε η ηλεκτρονική διακυβέρνηση, καθώς η υποδομή που υπήρχε στους κεντρικούς δήμους επεκτάθηκε εύκολα και χωρίς ιδιαίτερο κόστος, καλύπτοντας και τις ανάγκες των άλλων δήμων (Βίτσου & Μελέτη, 2015).

Η αναβάθμιση του ρόλου της Τ.Α. οδηγεί σε αύξηση της συμμετοχής των πολιτών στις αποφάσεις της διοίκησης καθώς όλες οι διεργασίες γίνονται προσιτές και προσελκύνουν τον κόσμο να συμμετέχει.

Έτσι, η αναπροσαρμογή του σχεδιασμού του αυτοδιοικητικού χώρου αποκτάει πρωτεύουσα σημασία και ανάγεται σε κύρια πολιτική των Δήμων, οι οποίοι

ενδιαφέρονται πιο ενεργά για την ευημερία της περιοχής τους και συμμετέχουν δραστήρια στα ζητήματα που έχουν άμεση επίπτωση στην κοινωνική και οικονομική ζωή και στην ποιότητα ζωής των κατοίκων τους (Δρούτσα, 2014).

4.2.3 ΟΙ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΥΠΑΡΧΟΥΝ

Οι αδυναμίες που έχουν εντοπισθεί μπορεί να είναι αντικειμενικές, αλλά μπορεί να οφείλονται και στο τρόπο με τον οποίο ασκείται η τοπική αυτοδιοίκηση.

Στις αντικειμενικές αδυναμίες υπάρχουν κατ' αρχήν οι συνέπειες της οικονομικής κρίσης και της σκληρής δημοσιονομικής πολιτικής που έπληξαν ειδικά τους ΟΤΑ καθώς βρέθηκαν στο ξεκίνημα της πορείας τους χωρίς την αναγκαία, κυρίως οικονομική, προστασία, του κράτους.

Επίσης, τουλάχιστον σε ένα μεγάλο μέρος τους, τα δομικά προβλήματα που δημιουργήθηκαν από την εσπευσμένη σχεδίαση και επιβολή του «Καλλικράτη» επηρέασαν την αποτελεσματικότητα των δράσεων του. Τα προβλήματα αυτά βέβαια αλλού αντιμετωπίστηκαν πιο γρήγορα και αποτελεσματικά και αλλού με λιγότερη επιτυχία, ανάλογα με τον τρόπο που ασκήθηκε η τοπική αυτοδιοίκηση (Παπαγγελής, 2014).

Οι κυριότερες παρενέργειες ή οι αδυναμίες, που εμφανίστηκαν έξι χρόνια μετά την εφαρμογή του 'Καλλικράτη' είναι :

Για τις περισσότερες υπηρεσίες οι πολίτες είναι υποχρεωμένοι να πηγαίνουν στο κεντρικό Δήμο ακόμη και αν υπάρχουν δυσκολίες για τη μετακίνηση τους. Το γεγονός αυτό μεγεθύνει τη σημασία της έδρας του Δήμου και αδυνατίζει τη σημασία των τοπικών κοινοτήτων ή των μικρότερων Δήμων.

Οι χρηματοδοτήσεις που δίνονται από τον Δήμο ευνοούν εν γένει τις έδρες των Δήμων αδιαφορώντας για την εικόνα που παρουσιάζουν οι κωμοπόλεις και τα χωριά.. Ο 'Καλλικράτης' επομένως ενίσχυσε το έλλειμμα δημοκρατίας και αυτοδιοίκησης προς όφελος των μεγάλων Δήμων.

Το πιο σημαντικό από τα προβλήματα που δημιούργησε η εφαρμογή του νέου αυτοδιοικητικού μοντέλου είναι η στελέχωση των νέων διοικητικών μονάδων που δημιουργήθηκαν. Το πρόβλημα δεν είναι όμως μόνο αριθμητικό αλλά και στελεχειακό. Με τις συγχωνεύσεις ο κάθε Δήμος κληρονόμησε διοικητικό προσωπικό πολύ μεγαλύτερο σε αριθμό από τις ανάγκες του το οποίο ουσιαστικά δεν μπορεί να

χρησιμοποιήσει για τη κάλυψη άλλων πραγματικών αναγκών του ,όπως αναφέρθηκε προηγουμένως (Δρούτσα, 2014).

Οι νέες δομές έχουν τελείως διαφορετικές απαιτήσεις από τις αρχικές και το μεγαλύτερο μέρος των εργαζομένων, που είναι οι αποσπασμένοι υπάλληλοι των παλιών νομαρχιών, είτε δεν ξέρουν είτε δεν θέλουν, σε ένα μεγάλο κομμάτι τους, να εκτελέσουν τα νέα τους καθήκοντα.

Τα χρόνια της εφαρμογής του ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ η αυτοδιοίκηση έχασε το 60% των τακτικών εσόδων της καθώς λόγω της κρίσης τα δημοτικά τέλη είτε μειώθηκαν ή παρέμειναν στάσιμα καθώς μεγάλο κομμάτι των δημοτών δεν μπορεί να τα καταβάλλει (Χλέπας, 2014).

Υπάρχει πρόβλημα επικάλυψης των αρμοδιοτήτων καθώς για πολλά θέματα δεν είναι σαφώς καθορισμένο αν χρειάζεται να ασχολείται για παράδειγμα ο καθ' ύλην αντιδήμαρχος ή το τοπικό συμβούλιο. Οι αλλαγές στη δομή και την οργάνωση των νέων Αυτοδιοικητικών μονάδων συνεπάγονται συχνές αλλαγές ώσπου να βρεθεί το καταλληλότερο μοντέλο και είναι βέβαιο ότι δεν συντελούν στη εύρυθμη λειτουργία τους. Αντίθετα, με μια στελέχωση απαλλαγμένη από τα βαρίδια του παρελθόντος, ο νέος θεσμός όχι μόνο θα μπορούσε να αξιοποιήσει τις προκλήσεις που σήμερα παρουσιάζονται αλλά θα μπορούσε να προχωρήσει σε ακόμη πιο ριζοσπαστικές τομές που είναι απαραίτητες για να αποκτήσει η Τ.Α. ισχύ (Τσεκρελή, 2014) .

Λόγω της σκληρής Δημοσιονομικής Πολιτικής που εφαρμόζεται υπάρχει αδυναμία διάθεσης πόρων από το κεντρικό κράτος στους Δήμους και αδυναμία προσλήψεων έμπειρων και καταρτισμένων στελεχών για την υλοποίηση της μεταρρύθμισης καθώς ανετράπησαν όλες οι παραδοχές.

Παρά τη μεταρρύθμιση διαπιστώθηκε ότι, δεν υπήρξε ουσιαστικός ελεγκτικός-συντονιστικός μηχανισμός σε επίπεδο χώρας με αποτέλεσμα κάθε Αποκεντρωμένη Διοίκηση, κάθε Περιφέρεια και κάθε Δήμος, να ακολουθούν τον δικό τους ρυθμό και το δικό τους προγραμματισμό στην υλοποίηση της πολιτικής που έχει σχεδιασθεί για να εφαρμοσθεί.

Στις διάφορες έρευνες φάνηκε όλα τα οικονομικά στοιχεία που αφορούν την εκτίμηση για τα οφέλη λόγω οικονομίων κλίμακας που δημιουργήθηκαν από τον 'Καλλικράτη' πάσχουν από σαφήνεια και ρεαλισμό.

Ο 'Καλλικράτης' απέτυχε να διαμορφώσει ένα ολοκληρωμένο και χρηστικό πλαίσιο λειτουργίας των Δήμων, όσον αφορά την εσωτερική οργάνωση τους, την αξιολόγηση των υπηρεσιών που προσφέρουν και την γραφειοκρατία που επιβάλλουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5ο

Η ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΣΤΙΣ ΠΟΛΕΙΣ

5.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) είναι το πιο γνωστό μέτρο μακροοικονομικής δραστηριότητας. Από την περίοδο της ανάδειξης του, κατά τη δεκαετία του 1930, ως ένας από τους πιο χρήσιμους δείκτες μακροοικονομικής πολιτικής, το ΑΕΠ χρησιμοποιείται επίσης ως σημείο αναφοράς για την αξιολόγηση της εξέλιξης και της προόδου των χωρών ή κάποιων περιοχών τους. Ωστόσο, αξιολόγοι νομπελίστες οικονομολόγοι όπως ο Joseph Stiglitz και ο Amartya Sen, αναφέρουν ότι χρειάζεται προσοχή σχετικά με τους περιορισμούς που πρέπει να υπάρχουν στο καθορισμό του ΑΕΠ ως αυτόνομου στατιστικού στοιχείου σε μια συζήτηση για την πρόοδο και την ευημερία των κοινωνιών.

Ακόμη και αν η «ποσότητα» ήταν το μόνο σχετικό μέτρο της οικονομικής απόδοσης και της ποιότητας ζωής, το ΑΕΠ δεν δηλώνει πάντοτε ολόκληρη την ιστορία για το βιοτικό επίπεδο. Μια σημαντική αύξηση του μέσου ΑΕΠ της κοινωνίας δεν μεταφράζεται αυτόματα σε ένα καλύτερο βιοτικό επίπεδο για τους περισσότερους πολίτες της. Η αύξηση θα μπορούσε να ωφελήσει μόνο ένα μικρό μέρος της κοινωνίας, αφήνοντας πολλές ομάδες πολιτών στο ίδιο επίπεδο όσον αφορά τον πλούτο ή ακόμα χειρότερα από ό, τι πριν. Κατά συνέπεια, τα συνολικά μέτρα οικονομικής και κοινωνικής ευημερίας πρέπει επίσης να περιλαμβάνουν δείκτες διανομής προκειμένου να παράσχουν μια πιο ρεαλιστική εικόνα του βιοτικού επιπέδου και της ποιότητας ζωής των πολιτών της κοινωνίας.

Η πρώτη αξιοσημείωτη προσπάθεια συμπλήρωσης του ΑΕΠ με άλλους δείκτες, ώστε να υπάρχει βελτίωση της αξιολόγησης της κοινωνικής προόδου ήταν ο Δείκτης Ανθρώπινης Ανάπτυξης

(HDI), που σχεδιάστηκε το 1990 από το Πρόγραμμα Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών. Ο σκοπός του HDI ήταν η σύγκριση των χωρών βάσει ενός σύνθετου δείκτη που θα λαμβάνει υπόψη εκτός από το ΑΕΠ, την υγεία και την εκπαίδευση. Πιο πρόσφατα, τον Νοέμβριο 2007, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διοργάνωσε επίσης μια διάσκεψη με θέμα «πέρα από το ΑΕΠ» με στόχο την ανάπτυξη δεικτών που θα μπορούσαν να συμπληρώσουν το ΑΕΠ και να παρέχουν μια στέρεη βάση για τη στήριξη των αποφάσεων κοινωνικής πολιτικής για την ανάπτυξη πόλεων και περιοχών. Ως αποτέλεσμα των συζητήσεων, δημιουργήθηκε μια επιτροπή με επικεφαλής τον νομπελίστα Joseph Stiglitz, η οποία

ονομάστηκε ‘Επιτροπή Μέτρησης της Οικονομικής Απόδοσης και της Κοινωνικής Πρόοδου’ (CMEPSP). Σε μελέτη της, που κυκλοφόρησε το 2009 με τις υπογραφές των Stiglitz, Sen και Fitoussi, η Επιτροπή τονίζει τη σημασία της συμπλήρωσης του ΑΕΠ με μεγέθη που εκφράζουν τη ποιότητα ζωής και τη βιωσιμότητα ¹ μιας περιοχής.

Προκειμένου να ληφθούν περισσότερες αποφάσεις για βασικά θέματα κοινωνικής προόδου, οι Stiglitz, Sen και Fitoussi (2009) συνιστούν να καταβληθούν προσπάθειες για τη μέτρηση της ποιότητας ζωής των πολιτών. Οι δείκτες ποιότητας ζωής πρέπει να περιλαμβάνουν πτυχές της μεγάλης ή μικρής ευημερίας τους που σχετίζονται με τις οικονομικές, περιβαλλοντικές και κοινωνικές διαστάσεις της καθημερινής ζωής τους. Στην έκθεση της η Επιτροπή προσδιορίζει τους τομείς που θα ήταν επιθυμητό να συμπεριληφθούν σε ένα δείκτη μέτρησης της ποιότητας ζωής: υγεία, εκπαίδευση, προσωπικές δραστηριότητες (συμπεριλαμβανομένης της μετακίνησης και της αναψυχής), στέγαση, πολιτική επαφή, κοινωνικές συνδέσεις, περιβάλλον και προσωπική και οικονομική ανασφάλεια.

Η προσπάθεια για να βρεθούν ή να κατασκευασθούν οι κατάλληλοι ενιαίοι δείκτες μέτρησης

της ποιότητας ζωής που συνεπάγονται όλοι αυτοί οι παράγοντες, και η βελτίωση της υπάρχουσας βάσης στατιστικών δεδομένων αποτελεί θεμελιώδη πρόκληση που αντιμετωπίζεται σήμερα πολύ σοβαρά από την Ευρωπαϊκή Ένωση σε εθνικό επίπεδο ανάλυσης. Για τις Ευρωπαϊκές χώρες, η έρευνα Ποιότητας Ζωής περιλαμβάνει σήμερα πολύ χρήσιμες πληροφορίες για όλες τις διαστάσεις που αναφέρθηκαν πιο πάνω αλλά έχει συμπληρωθεί και με πληροφορίες σχετικά με τις υποκειμενικές αναφορές κοινωνικής ευεξίας.

Δυστυχώς, στο πιο χαμηλό επίπεδο, το δημοτικό επίπεδο της ανάλυσης, οι διαθέσιμες πληροφορίες είναι ακόμα ελάχιστες και αυτό έρχεται σε αντίθεση με τις συστάσεις της Κοινότητας, όπως δίνονται στις στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές για τη περίοδο 2007-2013, οι οποίες αποδίδουν ιδιαίτερη προσοχή στην ποιότητα ζωής των αστικών και αγροτικών περιοχών και τονίζουν τη σημασία της μέτρησης της συνοχής όχι μόνο όσον αφορά την ανάπτυξη και την απασχόληση, αλλά και όσον αφορά τους κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς στόχους (Επιτροπή της Ε.Ε, 2005). Αλλά ακόμα και έχοντας αρκετά

¹ Στη μελέτη η Επιτροπή τονίζει επίσης τη σημασία της μέτρησης της βιωσιμότητας, δεδομένου ότι η ανάπτυξη σήμερα μπορεί να επιτευχθεί εις βάρος της μελλοντικής ανάπτυξης. Ως εκ τούτου, πληροφορίες σχετικά με τη βιωσιμότητα είναι επίσης αναγκαίες για τη λήψη σωστών αποφάσεων πολιτικής

στατιστικά στοιχεία και μετρήσεις σχετικά με τα συστατικά της ποιότητας της ζωής σε κάποιες περιοχές, αυτό δεν αρκεί για να παράγει συγκρίσιμα μέτρα ποιότητας ζωής. Χρειάζεται να συγκεντρωθούν και να είναι κατάλληλα επεξεργασμένοι, εκείνοι οι δείκτες που λογικά μπορούν να ενσωματωθούν στη κατασκευή ενός Γενικού Δείκτη Ποιότητας Ζωής που μπορεί να συγκρίνει και να κατατάξει μεταξύ τους, χώρες, περιφέρειες, και δήμους έτσι ώστε να διαπιστωθούν οι δυνατότητες βελτίωσης που υπάρχουν.

5.2 ΟΙ ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ

Σε ατομικό επίπεδο, η ποιότητα ζωής ή, η επίτευξη μιας καλής διαβίωσης, προέρχονται αφενός από την κατανάλωση μιας σειράς οικονομικών και κοινωνικών υλικών αγαθών (τρόφιμα, υγεία, μέσα μεταφοράς, κλπ.) καθώς επίσης και από κάποια άυλα στοιχεία όπως τα προσωπικά συναισθήματα ή οι κοινωνικές συμπεριφορές στο περιβάλλον.

Ενώ όμως η οικονομική αξιολόγηση των άυλων συντελεστών της ποιότητας της ζωής δεν αφορά το πεδίο εφαρμογής των πραγματικών τεχνικών μέτρησης και χρησιμοποιούνται άλλες τεχνικές μέτρησης, οι μετρήσεις των δεικτών ποιότητας της ζωής σε οποιοδήποτε επίπεδο γεωγραφικής αναφοράς προέρχονται συνήθως από τις παρατηρήσεις συγκεκριμένων παραγόντων. Αυτές οι μετρήσεις μπορεί να αποτελέσουν μια πολύ χρήσιμη κρίσιμη συμβολή στην πολιτική που θα πρέπει να ακολουθηθεί, έτσι ώστε να συμπληρωθούν τα παραδοσιακά οικονομικά μεγέθη, όπως το ΑΕΠ ώστε να οδηγηθεί η γεωγραφική περιοχή προς την επίτευξη της μέγιστης δυνατής ποιότητας ζωής.

Για παράδειγμα, οι διαθέσιμοι πόροι σε εθνικό επίπεδο μπορούν να διανεμηθούν στις περιφέρειες όχι μόνο για να στοχεύσουν την οικονομική σύγκλιση βάσει πληθυσμιακών κριτηρίων αλλά για να προσπαθήσουν να μειώσουν τις διαφορές στην ποιότητα ζωής που υπάρχουν σε ολόκληρη την επικράτεια ².

Δεν αποτελεί έκπληξη το γεγονός ότι η κοινωνική πρόνοια των ατόμων υπήρξε πάντοτε ένα κεντρικό θέμα της οικονομικής μελέτης ωστόσο, η μέτρησή της παραδοσιακά περιορίστηκε σε πολύ μεγάλο βαθμό σε πολύ συγκεκριμένες και μεμονωμένες τις περισσότερες φορές μεταβλητές, μέσα από τους Εθνικούς Λογαριασμούς. Η Ποιότητα Ζωής όμως σχετίζεται με πολλές διαστάσεις της καθημερινής ζωής, ορισμένες από τις

² Με τον τρόπο αυτό αποφεύγεται το φυσικό φαινόμενο της όσμωσης που υπάρχει μέχρι σήμερα, να φεύγουν δηλαδή κάποιοι, ανάλογα με τις επιδιώξεις τους, από τη μια περιοχή και να πηγαίνουν σε μια άλλη (μοντέλο του Tiebout, 1956)

οποίες είναι δύσκολο να μετρηθούν και να αναφερθούν στους Εθνικούς Λογαριασμούς. Προκειμένου λοιπόν να αποδίδεται η κατάλληλη έκφραση όλων αυτών, μια ολόκληρη σειρά μελετών επιχείρησε να ρίξει φως στο θέμα. Όλη αυτή η προσπάθεια, γνωστή ως προσέγγιση των κοινωνικών δεικτών, έχει πλέον εξελιχθεί και μπορεί κάποιος, χρησιμοποιώντας μια σειρά οικονομικών, περιβαλλοντικών και κοινωνικών δεικτών χωρίς την οικονομική ποσοτικοποίηση τους, να συγκεντρώσει τα απαραίτητα στοιχεία. Σε τοπικό επίπεδο ανάλυσης, το κύριο πρόβλημα με αυτήν την προσέγγιση είναι η κακή και ανορθολογική ανάπτυξη εκείνων των στατιστικών πηγών που συλλέγουν συγκρίσιμα στοιχεία μεταξύ των δήμων (Zarzosa, 1996).

Η προσέγγιση που γίνεται για τον υπολογισμό των κοινωνικών δεικτών, φάνηκε εμπειρικά ότι αντιμετωπίζει δύο σημαντικές δυσκολίες. Πρώτη δυσκολία είναι η ανεύρεση ενός ολοκληρωμένου συνόλου δεικτών για όλες τις βασικές διαστάσεις της ποιότητας της ζωής, που πρέπει να καταγράφονται και να μετριοούνται. Δεύτερον, πρέπει να βρεθεί μια σωστή μεθοδολογία ενσωμάτωσης που θα εφαρμοστεί στους πρωτογενείς δείκτες προκειμένου να αποκτηθεί ένας αντιπροσωπευτικός δείκτης ποιότητας ζωής.

Όσον αφορά τους δείκτες που πρέπει να χρησιμοποιηθούν, οι λίστες ποικίλλουν σημαντικά μεταξύ των διαφόρων ερευνών και ο κύριος λόγος για αυτό είναι η διαθεσιμότητα των δεδομένων. Από την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας, οι Stiglitz, Sen και Fitoussi (2009) δημιούργησαν τη δική τους ενδεικτική λίστα, η οποία όμως θεωρείται η πιο ολοκληρωμένη στον τομέα αυτό. Μια λίστα στην οποία αναφέρονται οι πιο κάτω υποκείμενες διαστάσεις της ποιότητας ζωής: Υγεία, Εκπαίδευση, Προσωπικά (συμπεριλαμβανομένης της μετακίνησης και της αναψυχής), Στέγαση, Πολιτική βαρύτητα, Κοινωνικές σχέσεις, Περιβάλλον, Προσωπική και Οικονομική ασφάλεια. Για κάθε μια από τις διαστάσεις αυτές μπορούν να χρησιμοποιηθούν ένας ή περισσότεροι δείκτες. Για παράδειγμα, χρησιμοποιούμε το ποσοστό ανεργίας και το κοινωνικό-οικονομικό επίπεδο του πληθυσμού ως δείκτες για την Οικονομική ασφάλεια. Η στέγαση εκφράζεται πιο συγκεκριμένα με τον αριθμό των κατοικιών ανά χίλιους κατοίκους ή από τον αριθμό ηλεκτροδοτούμενων κατοικιών. Ανεξάρτητα όμως από το πόσο ακριβής είναι ένας πρωτογενής δείκτης, το πιο σημαντικό είναι να χρησιμοποιηθούν δείκτες που μπορούν να προσεγγίσουν κάθε διάσταση και είναι βέβαιο ότι υπάρχουν να είναι συγκρίσιμοι σε όλες τις περιπτώσεις.

Η Eurostat έχει ετοιμάσει μια ηλεκτρονική δημοσίευση με τους δείκτες της ποιότητας ζωής παρέχοντας αναλυτικά δεδομένα για 8 + 1 διαστάσεις που μπορούν να μετρηθούν

στατιστικά για να αντιπροσωπεύσουν όλες τις συμπληρωματικές πτυχές της ποιότητας ζωής, συμπληρώνοντας τον δείκτη του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) που χρησιμοποιείται παραδοσιακά ως μέτρο της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης. Οι οκτώ από αυτές τις διαστάσεις αφορούν τις λειτουργικές δυνατότητες που πρέπει να έχουν οι πολίτες για να ολοκληρώσουν αποτελεσματικά την εικόνα της αντιληπτής ευεξία τους, σύμφωνα πάντοτε με τις δικές τους αξίες και προτεραιότητες. Η τελευταία διάσταση αναφέρεται στη προσωπική διάσταση της ικανοποίησης της ζωής και της ευημερίας που έχουν.

Θα πρέπει όμως να τονιστεί ότι ορισμένοι από τους δείκτες που θα συμπεριληφθούν σε αυτόν τον πίνακα αποτελεσμάτων για τις 8+1 διαστάσεις είναι υποκειμενικοί. Επομένως, αντικατοπτρίζουν τις αντιλήψεις των ατόμων, τη δική τους εκτίμηση των διαφόρων πτυχών της ζωής και της συνολικής ποιότητας ζωής. Αυτός ο τύπος δεδομένων μπορεί να γίνει προσεγγιστικά αντικειμενικός μόνο μέσα από περαιτέρω έρευνες και διαδοχικές προσεγγίσεις.

Στον τομέα αυτό έχουν γίνει ολοκληρωμένες προσπάθειες τόσο μέσα από τις ομάδες ερευνών που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο των αποφάσεων της Επιτροπής της Ε.Ε. όσο και από άλλους διεθνείς οργανισμούς, ιδίως τον ΟΟΣΑ, που έχουν επίσης καταβάλει σημαντικές προσπάθειες για την ανάπτυξη αυτού του τομέα, στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας τους για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής.

5.3 Η ΑΠΟΔΟΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

5.3.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σήμερα η εκάστοτε αρχή της τοπικής αυτοδιοίκησης είναι υπεύθυνη για να προσφέρει ένα μεγάλο εύρος υπηρεσιών έχοντας στη διάθεση της αυξημένους σε σχέση με το παρελθόν κονδύλια στους Προϋπολογισμούς της. Ποιές υπηρεσίες όμως επιτελεί αποτελεσματικά και ποιές όχι είναι δύσκολο κάποιος να το εκφράσει αν δεν ψάξει σχετικά. Επομένως η αξιολόγηση των υπηρεσιών και επιδόσεων είναι απαραίτητο να γίνεται συστηματικά ώστε να μπορεί στη συνέχεια να γίνει και η αξιολόγηση της απόδοσης της κάθε Δημοτικής αρχής.

Η παροχή υπηρεσιών σε επίπεδο δήμου προϋποθέτει την ύπαρξη μεγάλων χρηματικών πόρων που τείνουν να αυξάνονται όσο αυξάνονται οι απαιτήσεις για υπηρεσίες. Οι

απαιτήσεις δε αυξάνονται είτε ποσοτικά, αν αυξάνεται ο αριθμός των κατοίκων που τις χρειάζονται ή ποιοτικά καθώς όσοι τις χρειάζονται θέλουν διαρκώς να γίνονται καλύτερες και να έχουν μεγαλύτερο εύρος.

Τα αποτελέσματα της παροχής υπηρεσιών δεν είναι πάντοτε ανάλογα των χρημάτων που δαπανώνται για αυτές, ούτε εξαρτώνται πάντοτε από τη διάθεση που έχουν οι Δημοτικές αρχές και για το λόγο αυτό είναι απαραίτητο να υπάρχει επαγρύπνηση από τη πλευρά των δημοτών και ανατροφοδότηση των Δημοτικών Αρχών με σχόλια και παρατηρήσεις.

Συμβαίνει κάποιες φορές η αξιολόγηση των υπηρεσιών που παρέχονται να δημιουργεί ενστάσεις είτε από τη πλευρά της Δημοτικής Αρχής που θεωρεί ότι μπορεί να ενισχυθεί η αντίθετη πλευρά είτε από τη πλευρά των εργαζομένων που μπορεί να αισθάνονται ότι με τον τρόπο αυτό αμφισβητούνται και κρίνονται. Ως εκ τούτου κάθε αξιολόγηση των υπηρεσιών που παρέχονται για να έχει νόημα πρέπει προηγουμένως να τεκμηριωθεί και διασαφηνίσει τους λόγους για τους οποίους γίνεται.

5.3.2 Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Υπάρχουν βασικά τρεις λόγοι για τους οποίους χρειάζεται να υπάρχει αξιολόγηση των παρεχομένων δημοτικών υπηρεσιών. Ο πρώτος λόγος είναι ότι η αξιολόγηση είναι προϋπόθεση για μια ορθολογική κατανομή των δημοτικών πόρων. Ο δεύτερος λόγος είναι ότι προωθεί τη διαφάνεια των δημοσίων δραστηριοτήτων και ο τρίτος λόγος είναι ότι επιτρέπει να εντοπίζονται έγκαιρα αδυναμίες που χρειάζεται να διορθωθούν.

Τα αποτελέσματα που προέρχονται από την αξιολόγηση των προσφερομένων υπηρεσιών επιτρέπουν στους υπεύθυνους της Δημοτικής Αρχής να παρακολουθούν τη πορεία των δημοτικών δράσεων στους διάφορους τομείς και να επεμβαίνουν όταν χρειάζεται μέσα από τη διαφοροποίηση και τη ποικιλία των δράσεων, καθώς και το μέγεθος των παρεχομένων υπηρεσιών. Πραγματικά, με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται η καλύτερη παρακολούθηση των αντιδράσεων, στις επιλογές που γίνονται, όσων χρησιμοποιούν τις δημοτικές υπηρεσίες, και των μεταβολών που συμβαίνουν στις ανάγκες που υπάρχουν.

Παράλληλα η αξιολόγηση ενισχύει τη πληροφόρηση και επιτρέπει την ανταλλαγή στοιχείων μεταξύ των υπηρεσιών διαφόρων Δήμων. Αυτή η ανταλλαγή πληροφόρησης και μεθόδων που χρησιμοποιούνται είναι ένα πολύ ισχυρό μέσο για την ορθολογιστική

αντιμετώπιση των προτεραιοτήτων που χρειάζεται να τεθούν καθώς επίσης και για την ενδυνάμωση των δήμων που υστερούν με το απαραίτητο know-how που δεν έχουν.

Τέλος, η αξιολόγηση προωθεί τη διαφάνεια καθώς κάθε απόπειρα να δημιουργηθεί μια νέα κατάσταση σε μια δημοτική δράση προϋποθέτει τη καλύτερη ενημέρωση των πολιτών και τη συμμετοχή τους. Η αξιολόγηση από τους πολίτες και η ενημέρωσή τους πηγαινούν αλληλοϋποστηρίζονται. Για να γίνει η αξιολόγηση των υπηρεσιών οι πολίτες χρειάζεται να ενημερωθούν για τους στόχους, το κόστος και τα αποτελέσματα που θα υπάρχουν. Αυτή η πληροφόρηση επιτρέπει στους πολίτες να ελέγχουν τις δράσεις που γίνονται, ιδιαίτερα αν αυτές γίνονται από έναν εξωτερικό πάροχο, και να μεταφέρουν τη κριτική τους στη Δημοτική Αρχή. Η ύπαρξη της διαφάνειας επομένως ενισχύει τον σύνδεσμο που εγκαθίσταται μεταξύ των υπηρεσιών που προσφέρονται και των πολιτών που τις χρησιμοποιούν.

5.3.3 ΟΙ ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Η χρήση των δεικτών αξιολόγησης έχει σημασία καθώς επιτρέπει κάθε στιγμή, εφόσον πλέον έχουν δημιουργηθεί στόχοι, και σκοποί για να επιτευχθούν μέσα σε συγκεκριμένο χρονικό ορίζοντα, τον έλεγχο της Δημοτικής Αρχής. Είναι όμως σωστό να χρησιμοποιούνται τα ίδια κριτήρια απόδοσης που χρησιμοποιούνται και στον ιδιωτικό τομέα, ή αντίθετα χρειάζεται μια ριζικά διαφοροποιημένη προσέγγιση; Εκτός όμως από αυτή την ερώτηση, είναι σωστό να αξιολογείται κάθε είδους υπηρεσία χρησιμοποιώντας τα ίδια κριτήρια, όταν οι υπηρεσίες είναι τόσο διαφοροποιημένες μεταξύ τους;

Οι δημοτικές υπηρεσίες βρίσκονται στο σταυροδρόμι της λογικής του ανταγωνισμού και της κοινωνικής υποχρέωσης και χρειάζεται να βρεθεί μια ισορροπία μεταξύ αυτών των δύο ομάδων λογικής προσέγγισης που μοιάζουν να είναι αντίπαλες μεταξύ τους. Δεχόμενοι τη λογική του ανταγωνισμού ξεχνάμε τον κοινωνικό ρόλο των δημοτικών υπηρεσιών που ενισχύει τον σύνδεσμο μεταξύ των διαφόρων κοινωνικών ομάδων. Από την άλλη πλευρά όμως οι ίδιοι οι πολίτες συγκρίνουν το τι τους προσφέρει ο δικός τους δήμος σε σχέση με άλλους δήμους της περιοχής ή της χώρας.

Ο αναγκαίος συγκερασμός των κριτηρίων αξιολόγησης γίνεται αν θεωρηθεί ότι για την αξιολόγηση εξακολουθούν να ισχύουν τα τρία κριτήρια απόδοσης, όπως και στον ιδιωτικό τομέα δηλαδή τα κριτήρια της αποδοτικότητας, της αποτελεσματικότητας και

της εξοικονόμησης κόστους, αλλά με την διευκρίνιση ότι η αποτελεσματικότητα βασίζεται σε κοινωνικές και όχι σε οικονομικές παραμέτρους.

Ο προϋπολογισμός κάθε Δημοτικής Αρχής συντάσσεται βάσει κάποιων αρχών που το κανονιστικό πλαίσιο της κάθε χώρας επιβάλλει να τηρούνται. Η συλλογιστική επομένως για όλα τα εισερχόμενα μεγέθη είναι λίγο πολύ παρόμοια μεταξύ των διαφόρων δήμων. Εκείνο που αλλάζει είναι ποιά είναι τα εξερχόμενα μεγέθη και χρειάζεται να απαντηθούν ερωτήματα όπως τι δράσεις δημιουργούνται, ποια είναι τα αποτελέσματα τους, αν αυτά είναι αρκετά, αν η ποιότητα τους βελτιώνεται ή χαλάει, αν ολοκληρώνονται οι στόχοι που έχουν τεθεί. Η σκοπιμότητα των δεικτών απόδοσης είναι να δώσουν αιτιολογημένες απαντήσεις σε αυτά ή σε παρόμοια ερωτήματα.

Ο δείκτης απόδοσης είναι ένα αριθμητικό αποτέλεσμα που προκύπτει εν γένει από μέτρηση. Μερικές φορές ο δείκτης μπορεί να είναι μια παράμετρος ναι / όχι ή μια σύντομη διατύπωση. Αν και οι δείκτες χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των αποτελεσμάτων μιας δραστηριότητας, πολλές φορές περιγράφουν τη συγκεκριμένη δραστηριότητα με όρους όπως : όγκος και ποιότητα της παρεχόμενης υπηρεσίας, σχέση μεταξύ εισόδου / εξόδου (απόδοση), συνεισφορά της υπηρεσίας στο συνολικό στόχο (αποτελεσματικότητα), σχέση δαπάνης-οφέλους.

Στη συνέχεια περιγράφονται οι πιο βασικοί από τους δείκτες που έχουν σημασία στην μέτρηση της απόδοσης των δημοτικών υπηρεσιών

Ο Δείκτης όγκου της υπηρεσίας που μπορεί ενδεικτικά να είναι :ο αριθμός των επιβατών που μεταφέρονται με τις αστικές συγκοινωνίες, ο αριθμός των ατόμων στις βιβλιοθήκες, ο αριθμός των αιτήσεων στα ΚΕΠ. Πρόκειται για στοιχεία που συγκεντρώνονται σχετικά εύκολα, η διαχείριση τους μπορεί εύκολα να συστηματοποιηθεί και να αναλυθούν μέσα από την ανάλυση των χρονικών σειρών που δημιουργούνται.

Το μοναδιαίο κόστος που είναι ένας δείκτης εύκολος στη κατανόηση του και αρκετά εύκολα ερμηνεύσιμος. Ένας τέτοιος δείκτης είναι για παράδειγμα το κόστος ανά παιδί σε ένα βρεφονηπιακό σταθμό. Ο δείκτης αυτός είναι χρήσιμος όταν γίνονται οι συγκρίσεις με άλλες περιοχές αλλά είναι ευαίσθητος σε τυχόν ποιοτικές αλλαγές που γίνονται.

Ο Δείκτης αυτός είναι σε πολλές περιπτώσεις εύκολο να παρακολουθηθεί, και να αξιολογηθεί η εξέλιξη του μέσα σε ένα χρονικό διάστημα, όπως για παράδειγμα το κόστος παραγωγής ανά κυβ. μέτρο νερού. Αντίθετα, σε κάποιες άλλες περιπτώσεις είναι

δύσκολο να παρακολουθηθεί με τις δυνατότητες που υπάρχουν σήμερα στους Δήμους. Πώς μπορεί κάποιος, για παράδειγμα, να μετρήσει αξιόπιστα το κόστος φροντίδας ανά ηλικιωμένο;

Οι ποιοτικοί δείκτες είναι πιο αβέβαιοι. Η ποιότητα στη παροχή υπηρεσιών ορίζεται ως το ποσοστό που καλύπτει η παροχή υπηρεσιών τις ανάγκες των χρηστών. Προφανώς υπάρχουν μετρήσιμοι παράγοντες, όπως η συνεχής παροχή υπηρεσιών χωρίς διακοπές, η αμεσότητα, η ολοκληρωμένη προσέγγιση, κ.α. Μερικές φορές όμως υπάρχουν και παράγοντες που δεν μπορούν εύκολα να αξιολογηθούν, όπως για παράδειγμα το ότι οι υπηρεσίες πρέπει να προσφέρονται σε όλους με τον ίδιο τρόπο, ή ότι η παροχή της υπηρεσίας χρειάζεται να στοχεύει στη κάλυψη της ανάγκης και όχι στην ικανοποίηση της ζήτησης. Υπάρχει επίσης προβληματισμός στο ποιος μπορεί να κρίνει τη ποιότητα των υπηρεσιών σε παρόμοιες περιπτώσεις. Πρέπει να είναι ειδικοί, να είναι οι χρήστες, ή τέλος η ίδια η Δημοτική Αρχή;

Η προσβασιμότητα που στη πράξη δεν είναι παρά ένας ακόμη δείκτης ποιότητας, πολύ σημαντικός όμως και για τον λόγο αυτό θεωρείται ως διακριτός δείκτης. Οι στόχοι αλλάζουν ανάλογα με τη παρεχόμενη υπηρεσία και ενδεικτικά μπορεί να είναι :, το ωράριο λειτουργίας (σε μια βιβλιοθήκη), οι ώρες αναμονής (στα ταμεία εισπράξεων), η αναλογία των ελεγχόμενων για θέματα περιβάλλοντος επιχειρήσεων.

Ο γενικός δείκτης ικανοποίησης των πολιτών που προσδιορίζεται μόνο, μέσα από ερωτήσεις και έρευνες, από τις απαντήσεις των πολιτών. Χρειάζεται όμως προσοχή να υπάρχουν συγκεκριμένες ερωτήσεις για το θέμα που ενδιαφέρει και όχι γενικόλογες που μπορεί να μεταθέσουν το νόημα της απάντησης.

Η σχέση μεταξύ της ζήτησης και της παροχής υπηρεσιών. Η σχέση αυτή είναι τις περισσότερες φορές δύσκολο να προσδιορισθεί καθώς εξαρτάται από πολλές και διαφορετικές προσεγγίσεις, όπως για παράδειγμα το είδος της υπηρεσίας, αν υπάρχει εναλλακτική πρόταση, αν μπορούν να γίνουν εύκολα αλλαγές. Μερικές φορές υπάρχει μια ένδειξη για παράδειγμα από το μέγεθος της ουράς που δημιουργείται ή τις ώρες αναμονής που δημιουργούνται. Πάλι όμως, καθώς υπάρχουν διαφορετικές ανάγκες υπάρχουν και διαφορετικές αξιολογήσεις που απαιτούν πιο σύνθετη θεώρηση της εικόνας που υπάρχει.

Η αποτελεσματικότητα, που είναι ίσως ο πιο σημαντικός από τους δείκτες. Οι υπηρεσίες μπορεί να προσφέρονται με αποδοτικό και οικονομικά ορθό τρόπο αλλά αν δεν εκτελούν τον προγραμματισμένο σκοπό τους όλες οι δαπάνες είναι άσκοπες.

Πρόκειται για μια δύσκολη προσέγγιση, ιδιαίτερα για να υπάρχουν αξιόπιστες μετρήσεις, καθώς είναι ιδιαίτερα δύσκολος ο προσδιορισμός των στόχων και των επιδιώξεων. Στο κομμάτι αυτό οι πολιτικές επιδράσεις είναι σημαντικές και επηρεάζουν τόσο τους στόχους όσο και τις επιδιώξεις.

Πολλές φορές είναι δύσκολο να γίνει ο διαχωρισμός μεταξύ αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας. Σε ένα δημοτικό παρκινγκ η αποδοτικότητα μετριέται με το όφελος για τον Δήμο από το κόστος παραμονής των αυτοκινήτων στο παρκινγκ, ενώ η αποτελεσματικότητα από το κατά πόσο διευκολύνεται η ομαλή κίνηση στους τριγύρω δρόμους. Για να φανεί η δυσκολία που υπάρχει, αν προχωρήσουμε λίγο τη σκέψη αυτή, ο αποκλεισμός μιας περιοχής για τα αυτοκίνητα είναι μια αποτελεσματική κίνηση για την ανάδειξη της περιοχής αλλά δεν είναι αποδοτική αν υπάρχει εκεί ένα δημοτικό παρκινγκ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

Η ΕΡΕΥΝΑ ΠΟΥ ΕΓΙΝΕ

6.1 Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

6.1.1 ΤΟ ΕΙΔΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Για να συμπληρωθεί η εργασία είναι απαραίτητη προϋπόθεση η πλήρης γνώση του αντίκτυπου που έχουν οι παροχές των Δημοτικών υπηρεσιών στους δημότες της περιοχής. Χρειάστηκε λοιπόν να διεξαχθεί μια έρευνα ώστε να συγκεντρωθούν τα απαραίτητα πρωτογενή στοιχεία που χρειάζονται.

Η πρώτη κρίσιμη απόφαση ήταν η επιλογή της καταλληλότερης μεθόδου διεξαγωγής της έρευνας. Καταλήξαμε σε μια δειγματοληπτική έρευνα με τη συμπλήρωση ενός ερωτηματολογίου με ερωτήσεις που κατασκευάστηκαν μετά τη θεωρητική προσέγγιση του θέματος και είχαν ως τελική κατάληξη τη γενική αξιολόγηση των επιτευγμάτων του 'Καλλικράτη' μέχρι σήμερα.

Η δομή μιας έρευνας αυτής της μορφής περιλαμβάνει τα εξής δύο στάδια :

Τον προσδιορισμό των δεδομένων, την ανάπτυξη δηλαδή μέσω των απαντήσεων σε ερωτήσεις, κατάλληλων δεικτών αποτελεσμάτων και τη συλλογή των δεδομένων από την αξιολόγηση των δεικτών αυτών.

Την δημιουργία των αναγκαίων διαδικασιών καθώς οι διαδικασίες είναι απαραίτητες για όλα τα στάδια από τις ενέργειες για τη συλλογή δεδομένων, την ανάλυση των δεδομένων, τη μέτρηση των αποτελεσμάτων και, την ανάλυση των μετρήσεων, για την καλύτερη κατανόηση των επιτευγμάτων του οργανισμού και την αξιοποίηση των ευρημάτων.

Τόσο για την εκτίμηση του επιπέδου της ικανοποίησης των δημοτών, όσο και για τη συλλογή στοιχείων για εξειδικευμένες παροχές υπηρεσιών προτιμάται η χρήση κατάλληλα διαμορφωμένων ερευνών. Το ερωτηματολόγιο είναι το εργαλείο εκείνο που μπορεί να δώσει σαφείς και διακριτές απαντήσεις σε πάρα πολλές ερωτήσεις που αφορούν διαφορετικές μεταβλητές και ως εκ τούτου επιτρέπει τη πολυπαραγοντική αξιολόγηση της οργανωτικής αναδιάρθρωσης της τοπικής Αυτοδιοίκησης. Όταν όμως χρησιμοποιείται η έρευνα μέσω ερωτηματολογίων χρειάζεται προσοχή στον σχεδιασμό

τους, καθώς η ίδια μορφή ερωτήσεων πρέπει να χρησιμοποιούνται για όλα τα χρόνια, ενώ επίσης χρειάζεται να υπάρχει μια τυχαία επιλογή του δείγματος εκείνων που θα απαντήσουν.

Μ' αυτή την έρευνα έγινε μια προσπάθεια για μια συστηματική αξιολόγηση και ανάλυση της ποιότητας των υπηρεσιών που προσφέρονται στους κατοίκους του Δήμου της Ξάνθης από τις υπηρεσίες της τοπικής αυτοδιοίκησης. Η ποιότητα της υπηρεσίας είναι μια υποκειμενική και συλλογική εμπειρία των δημοτών, κατοίκων της πόλης και, η ποιότητα της υπηρεσίας μετριέται και αντιπροσωπεύεται από το επίπεδο ικανοποίησης των πολιτών από την υπηρεσία μέσα στον Δήμο. Με βάση επομένως τη γνώμη των πολιτών κατασκευάζονται οι δείκτες της επάρκειας των υπηρεσιών και της αποτελεσματικότητας που έχουν και οι δείκτες αυτοί μπορούν πλέον να χρησιμοποιηθούν από όλους τους ενδιαφερόμενους, για διαφορετικούς ίσως λόγους ο καθένας από αυτούς.

- Οι οργανισμοί πιέζονται όλο και περισσότερο για να μετρήσουν και να αναφέρουν τα αποτελέσματά τους τακτικά στο κράτος κυρίως λόγω των αναγκών σύνταξης του προϋπολογισμού.
- Οι οργανισμοί παροχής υπηρεσιών αναγνωρίζουν όλο και περισσότερο ότι χρειάζονται κάποια μορφή τακτικής ανατροφοδότησης σχετικά με τα αποτελέσματά τους για να τους βοηθήσουν να βελτιώσουν τις υπηρεσίες τους.
- Η μέτρηση των αποτελεσμάτων είναι μια διαδικασία με την οποία μπορούν να προσδιορισθούν οι ανάγκες που μπορούν να καλύψουν οι μη κερδοσκοπικές οργανώσεις.

6.1.2 Η ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Το ερωτηματολόγιο που απεστάλη στους ερωτώμενους αποτελείτο από τέσσερα μέρη. Το πρώτο μέρος είχε επτά ερωτήσεις που αφορούσαν τα δημογραφικά στοιχεία του ατόμου. Ήταν το μόνο κομμάτι του ερωτηματολογίου που είχε ανοικτού τύπου ερωτήσεις.

Το δεύτερο μέρος είχε δύο ερωτήσεις που αφορούσαν την ιεράρχηση των προβλημάτων που έχει η πόλη και την περιγραφή της εντύπωσης από τον 'Καλλικράτη'. Η πρώτη ερώτηση δεχόταν μέχρι 3 απαντήσεις και η ιεράρχηση των προτεραιοτήτων γινόταν βάσει του

συνολικού αριθμού των επιλογών. Η δεύτερη ερώτηση ήταν μια κλειστή ερώτηση, βασισμένη σε μια κλίμακα Likert 5 βαθμίδων από το “απολύτως διαφωνώ” (τελείως αρνητική) μέχρι το “συμφωνώ απόλυτα” (πλήρως θετική).

Στη συνέχεια υπήρχε το τρίτο μέρος που είχε δύο πτυχές. Η πρώτη πτυχή ήταν η βαθμολόγηση, πάλι σε κλίμακα Likert 5 βαθμίδων, της αντίληψης των δημοτών ως προς το τι χαρακτηριστικά πρέπει να εκδηλώνει μια πετυχημένη Τ.Α. και πως αντιλαμβάνονται ότι εφαρμόζονται αυτά τα χαρακτηριστικά στον Δήμο Ξάνθης. Το σκεπτικό μας ήταν ότι όσο πιο μεγάλη “ ήταν η διαφορά των μέσων τιμών τους τόσο οι δημότες θα ήταν πιο δυσαρεστημένοι. Το δεύτερο κομμάτι του τρίτου μέρους αφορούσε την εκτίμηση (βαθμολόγηση) των δημοτών για τη κατάσταση που βρίσκονται κάποιες χαρακτηριστικές υπηρεσίες στη Ξάνθη. Για τις πιο βασικές από αυτές, ύδρευση, διακομιδή απορριμμάτων και συγκοινωνίες κάθε βαθμολόγηση ακολουθείται και από μια απαρίθμηση σημείων βελτίωσης. Για τις υπόλοιπες η ερώτηση δεχόταν μια απάντηση κλειστού τύπου βασισμένη στις 5 βαθμίδες της κλίμακας Likert.

Στο τελευταίο μέρος της έρευνας υπάρχουν οι δύο ερωτήσεις. Η μια αφορά την αξιολόγηση του προγράμματος ‘Καλλικράτης’, αν είναι δηλαδή προς τη σωστή ή τη λάθος κατεύθυνση για να επιτύχει τους στόχους του και η άλλη αν ο ‘Καλλικράτης’ με την εφαρμογή του βοήθησε στην βελτίωση της ποιότητας ζωής των δημοτών.

Όπως είπαμε μόνον οι ερωτήσεις που αφορούσαν τα δημογραφικά στοιχεία ήταν ανοικτού τύπου. Όλες οι άλλες ερωτήσεις ήταν κλειστές ερωτήσεις με συγκεκριμένο περιεχόμενο που ακολουθούσαν την κλίμακα Likert 5 επιπέδων που ήταν τα εξής : “διαφωνώ πλήρως”, “διαφωνώ”, “ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ”, “συμφωνώ” και “συμφωνώ απόλυτα”. Η επιλογή να υπάρχει η ουδέτερη ενδιάμεση βαθμίδα έγινε συνειδητά καθώς ενδιέφερε, ειδικά σε κάποιες ερωτήσεις, να υπάρχει η αίσθηση του πλήθους όσων δεν ενδιαφέρονταν για τον συγκεκριμένο παράγοντα, μήπως δηλαδή κάποιος παράγοντας δεν είχε λόγο να υπάρχει.

6.2 Η ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Στην έρευνα συμμετέχουν 100 άτομα που απάντησαν στο ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο που τους είχε σταλεί.

Age

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 26-35	45	45,0	45,0	45,0
36-45	20	20,0	20,0	65,0
46-55	6	6,0	6,0	71,0
άνω των 55	1	1,0	1,0	72,0
Μέχρι και 25	28	28,0	28,0	100,0
Total	100	100,0	100,0	

Gender Frequency Percent Valid Percent Cumulative Percent

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Άνδρας	42	42,0	42,0	42,0
Γυναίκα	58	58,0	58,0	100,0
Total	100	100,0	100,0	

Από αυτά τα 100 άτομα τα 42 ήταν άνδρες και τα 58 γυναίκες

Status

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Άγαμος	51	51,0	51,0	51,0
Άλλη κατάσταση	8	8,0	8,0	59,0
Έγγαμος	41	41,0	41,0	100,0
Total	100	100,0	100,0	

Σχεδόν το 50% των ατόμων ήταν άγαμοι (51 άτομα), ενώ σχεδόν δύο στους τρεις ήταν μικρότεροι των 35 ετών

Αντίθετα, μόνο ένας ήταν πάνω από 55 χρονών. Αυτό είναι το πρώτο αδύνατο σημείο της έρευνας καθώς δεν αντιπροσωπεύεται μια ολόκληρη μερίδα δημοτών, τα άτομα τρίτης ηλικίας, με τα δικά της προβλήματα και ανάγκες από τις υπηρεσίες του Δήμου.

profession

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Άλλο	13	13,0	13,0	13,0
Βιοτέχνης ή Δημόσιος υπά	1	1,0	1,0	14,0
Επιχειρηματί	4	4,0	4,0	30,0
Valid Ιδιωτικός υπ	30	30,0	30,0	60,0
Ναυτικός	1	1,0	1,0	61,0
Νοικοκυρά	16	16,0	16,0	77,0
Συνταξιούχος	2	2,0	2,0	79,0
Φοιτητής	21	21,0	21,0	100,0
Total	100	100,0	100,0	

Στον πίνακα με την απασχόληση των ατόμων, επιβεβαιώνεται η απουσία των ατόμων της τρίτης ηλικίας καθώς υπάρχουν μόνο 2 συνταξιούχοι, ενώ αντιπροσωπεύεται υπερβολικά ο κλάδος των φοιτητών και των ιδιωτικών υπαλλήλων. Η διαπίστωση αυτή υπάρχει συχνά στις απαντήσεις που έρχονται σε έρευνες μέσω ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου καθώς τα αποτελέσματα οφείλονται στην ευχέρεια που έχουν οι κατηγορίες αυτές στη χρήση του Η/Υ. Είναι ενοχλητικά υψηλό το ποσοστό “Άλλο” που δεν μπορεί να κατηγοριοποιηθεί.

Vehicleownership

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
I.X ή φορτηγ	48	48,0	48,0	48,0
Valid Μηχανή ή δίκ	9	9,0	9,0	57,0
Χωρίς όχημα	43	43,0	43,0	100,0
Total	100	100,0	100,0	

Από όσους απάντησαν περίπου 6 στους 10 έχουν αυτοκίνητο ή μηχανή, ενώ 43 άτομα δεν έχουν κανένα μέσο μετακίνησης και χρησιμοποιούν τις δημοτικές αστικές συγκοινωνίες.

Σε συνάρτηση με τις παραπάνω παρατηρήσεις παρατηρούμε ότι στις απαντήσεις της έρευνας υπάρχει υπέρμετρη αντιπροσώπευση των πτυχιούχων ανώτατης εκπαίδευσης καθώς περισσότερα από 1 στα 2 άτομα δηλώνουν πτυχιούχοι (54 άτομα)

education

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Ανωτάτη εκπα	54	54,0	54,0	54,0
Απόφοιτος το	46	46,0	46,0	100,0
Total	100	100,0	100,0	

publicinvolv

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Καμία συμμετ	86	86,0	86,0	86,0
Συμμετοχή σε	13	13,0	13,0	99,0
Συμμετοχή ως	1	1,0	1,0	100,0
Total	100	100,0	100,0	

Όσοι συμμετέχουν στα κοινά είναι μεν λίγοι (13 άτομα) αλλά ο αριθμός τους είναι αρκετά σημαντικός για να δημιουργηθεί μια ομάδα που παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον στις απαντήσεις της.

Οι απαντήσεις για το ποιά είναι τα κρίσιμα ζητήματα της περιοχής της Ξάνθης, που θα πρέπει να αντιμετωπίζονται από τον Δήμο σε προτεραιότητα, έδωσαν την εξής ταξινόμηση (μικρότερο σύνολο = πιο σημαντικό ζήτημα)

- Διαχείριση απορριμμάτων (235)
- Διαχείριση νερού (247)
- Υποδομές πρόσβασης (265)
- Κατάσταση κήπων, πάρκων (270)
- Προστασία της ασφάλειας, της ζωής και της περιουσίας των κατοίκων (282)
- Βασικές κοινωνικές υποδομές (309)
- Το κυκλοφοριακό σύστημα στη πόλη (351)
- Η επάρκεια των αστικών συγκοινωνιών (367)
- Η εικόνα της πόλης (405)

Φαίνεται λοιπόν ότι η διαχείριση των απορριμμάτων και η διαχείριση και η ποιότητα του νερού είναι τα δύο θέματα στα οποία αποδίδουν, με σημαντική διαφορά από τα άλλα, τη μεγαλύτερη σημασία οι δημότες. Ακολουθούν τα ζητήματα της εύκολης πρόσβασης, η κατάσταση των κοινοχρήστων χώρων και η προστασία της ασφαλούς διαβίωσης. Τα θέματα αυτά έχουν σχέση με το πόσο άνετη είναι για το κάθε δημότη η ζωή μέσα στη πόλη.

Στη συνέχεια έρχεται μια ομάδα ζητημάτων που έχουν σχέση με ειδικά θέματα που αφορούν πλέον συγκεκριμένες ομάδες δημοτών, όπως οι κοινωνικές υποδομές, το κυκλοφοριακό και η αισθητική της πόλης. Καθώς τα ζητήματα αυτά βρίσκονται στις τελευταίες θέσεις της λίστας μένει να δούμε αν υπάρχουν κάποιες ομάδες που τα έχουν προβάλλει ή αντίθετα τα έχουν υποβαθμίσει.

Μια αναζήτηση της συσχέτισης των χαρακτηριστικών των ατόμων που απάντησαν με το κάθε θέμα ξεχωριστά θα δώσει μια πιο κατανοητή εικόνα των αποτελεσμάτων. Για το λόγο αυτό χρησιμοποιήσαμε μια ανάλυση με τη μέθοδο της Two Way ANOVA.

Στη συνέχεια της έρευνας δόθηκε μια λίστα με τις πιθανές συνέπειες (κυρίως τα οφέλη) από τον Καλλικράτη και ζητήθηκε από όλους να αξιολογήσουν αν πραγματικά υπήρξαν κατά τη περίοδο αυτή, όλα αυτά τα οφέλη (μεγαλύτερος μέσος όρος = πιο σημαντικά τα οφέλη). Η ανάλυση έδωσε τα εξής αποτελέσματα

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Reductionpublic expenses	100	1	5	2,79	,902
Improveservices	100	1	5	2,75	,936
Wideninginegalities	100	1	5	3,29	,891
Localinterestsdevelopment	99	1	5	3,60	,925
Humanpotentialimprovement	100	1	5	2,76	1,046
Quickproblemsinduction	100	1	5	2,93	1,121
Valid N (listwise)	99				

Από τα αποτελέσματα φάνηκε ότι στις τρεις πρώτες θέσεις βρίσκονται η “ανάπτυξη των τοπικών συμφερόντων” (3,60), η “επέκταση των τοπικών ανισοτήτων” (3,29) και η “γρήγορη επίλυση των προβλημάτων” (2,93). Αντίθετα όλες οι άλλες συνέπειες, όπως ο “περιορισμός των εξόδων” (2,79), η “αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού” (2,76) και η “βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών”(2,75) ισομοιράζονται στις εκτιμήσεις των δημοτών. Φαίνεται λοιπόν ότι **οι δημότες εκτιμούν ως θετικό το γεγονός ότι με τον Καλλικράτη εμφανίσθηκε η**

δυνατότητα να λυθούν πιο άμεσα κάποια προβλήματα που τους αφορούν, μια δυνατότητα που είχε για τίμημα την άνιση ανάπτυξη των διαφόρων τοπικών δημοτικών διαμερισμάτων.

Ας δούμε όμως πιο αναλυτικά τα χαρακτηριστικά των διαφόρων ομάδων των δημοτών σχετικά με το ποιες κατηγορίες δημοτών έκαναν τις συγκεκριμένες επιλογές.

Η “βελτίωση της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών” φάνηκε ότι δεν επηρεάζεται από τα επιμέρους χαρακτηριστικά των ερωτωμένων (διαφορές μεταξύ των ομάδων της τάξης του 0,1-0,2), , καθώς έχουμε τα ακόλουθα αποτελέσματα

improveservices * Gender

improveservices				
Gender	Mean	N	Std. Deviation	Range
Άνδρας	2,74	42	,885	3
Γυναίκα	2,76	58	,979	4
Total	2,75	100	,936	4

improveservices * Status

improveservices				
Status	Mean	N	Std. Deviation	Range
Άγαμος	2,76	51	,929	4
Άλλη κατάσταση	2,75	8	1,165	4
Έγγαμος	2,73	41	,923	4
Total	2,75	100	,936	4

improveservices * profession

Improveservices				
profession	Mean	N	Std. Deviation	Range
Άλλο	2,92	13	1,256	4
Βιοτέχνης ή	2,00	1	.	0
Δημόσιος υπά	3,08	12	,900	3
Επιχειρηματί	3,25	4	,957	2
Ιδιωτικός υπ	2,57	30	,971	4
Ναυτικός	3,00	1	.	0
Νοικοκυρά	2,88	16	,806	3
Συνταξιούχος	2,00	2	1,414	2
Φοιτητής	2,62	21	,740	3
Total	2,75	100	,936	4

improveservices * education

improveservices				
education	Mean	N	Std. Deviation	Range
Ανωτάτη εκπα	2,69	54	,843	4
Απόφοιτος το	2,83	46	1,039	4
Total	2,75	100	,936	4

Report

improveservices				
publicinvolv	Mean	N	Std. Deviation	Range
Καμία συμμετ	2,79	86	,909	4
Συμμετοχή σε	2,46	13	1,127	4
Συμμετοχή ως	3,00	1	.	0
Total	2,75	100	,936	4

Από τους πίνακες παρατηρούμε ότι δεν υπάρχει αισθητή διαφοροποίηση στη μεταβλητότητα των απόψεων ανάλογα με το ζήτημα που αξιολογείται και η μεταβλητότητα αυτή κυμαίνεται πάντοτε μεταξύ 0,9 και 1,1 , υπάρχει δηλαδή μια ομοιομορφία στις εκτιμήσεις που διαπιστώνονται.

Παρατηρούμε όμως ότι η μεγαλύτερη διαφοροποίηση υπάρχει μεταξύ εκείνων που έχουν μια συμμετοχή στα κοινά (2,46) σε σχέση με εκείνους που δεν έχουν (2,79). Η διαφορά αυτή φαίνεται να δείχνει ότι εκείνοι που είχαν ήδη μια ενεργό συμμετοχή στα κοινά “ξέρουν από μέσα” ότι στ πραγματικότητα δεν υπάρχει βελτίωση των υπηρεσιών και είναι πιο απογοητευμένοι.

Η απάντηση στην αξιολόγηση σχετικά με τη “μεγέθυνση των ανισοτήτων μεταξύ των Δημοτικών Διαμερισμάτων” φάνηκε επίσης ότι δεν επηρεάζεται από τα επιμέρους χαρακτηριστικά των ερωτωμένων (διαφορές μεταξύ των ομάδων της τάξης του 0,1-0,3), καθώς έχουμε τα ακόλουθα αποτελέσματα.

widening inequalities ***profession**

widening inequalities

Gender	Mean	N	Std. Deviation	Range
Άνδρας	3,33	42	,902	4
Γυναίκα	3,26	58	,890	4
Total	3,29	100	,891	4

profession	Mean	N	Std. Deviation	Range
Άλλο	3,23	13	,725	3
Βιοτέχνης ή Δημόσιος υπ	5,00	1	.	0
Επιχειρηματί	3,08	12	,515	2
Ιδιωτικός υπ	3,50	4	1,000	2
Ναυτικός	3,30	30	,952	4
Νοικοκυρά	4,00	1	.	0
Συνταξιούχος	3,25	16	1,125	4
Φοιτητής	3,50	2	,707	1
Total	3,29	21	,902	3
Total	3,29	100	,891	4

Οι απαντήσεις στο ερώτημα για το όφελος από την“ ανάπτυξη των τοπικών συμφερόντων” αξιολογούν μεν τις συνέπειες ως τις πιο σημαντικές αλλά φαίνεται ότι υπάρχουν διαφορές ανάμεσα στις ομάδες. Για παράδειγμα στις διάφορες ηλικίες φαίνεται ότι το αποτέλεσμα αξιολογείται ως πιο σημαντικό στις νέες ηλικίες που είναι και η πολυπληθέστερη ομάδα, και για το λόγο αυτό άλλωστε έχει και τη μεγαλύτερη βαθμολογία

localinterestsdevelop * Age

localinterestsdevelop

Age	Mean	N	Std. Deviation	Range
26-35	3,70	44	,878	3
36-45	3,35	20	1,089	4
46-55	3,50	6	1,049	3
άνω των 55	4,00	1	.	0
Μέχρι και 25	3,61	28	,875	3
Total	3,60	99	,925	4

Φαίνεται επίσης, όπως φαίνεται και από τον ακόλουθο πίνακα ότι κάποιες ομάδες επαγγελματιών, όπως και οι φοιτητές κρίνουν πιο θετικά το όφελος από την εφαρμογή

του Καλλικράτη σχετικά με τη προώθηση των τοπικών συμφερόντων. Το ίδιο συμβαίνει και μεταξύ των οικογενειάρχων και των άγαμων, βέβαια στη δεύτερη ομάδα υπάρχουν όλοι σχεδόν οι φοιτητές και υπάρχει επομένως επαναληψιμότητα και πλήρης συσχέτιση ($\rho=0,887$) μεταξύ των δύο ομάδων.

localinterestsdevelop * profession

localinterestsdevelop

profession	Mean	N	Std. Deviation	Range
Άλλο	3,46	13	,967	3
Βιοτέχνης ή Δημόσιος υπ	5,00	1	.	0
Επιχειρηματίας	3,58	12	,900	3
Επιχειρηματίας	4,00	4	1,155	2
Ιδιωτικός υπ	3,47	30	,900	4
Ναυτικός	5,00	1	.	0
Νοικοκυράς	3,56	16	1,031	3
Συνταξιούχος	3,50	2	,707	1
Φοιτητής	3,70	20	,865	3
Total	3,60	99	,925	4

localinterestsdevelop * Status

localinterestsdevelop

Status	Mean	N	Std. Deviation	Range
Άγαμος	3,76	50	,847	3
Άλλη κατάσταση	3,38	8	,916	3
Έγγαμος	3,44	41	1,001	4
Total	3,60	99	,925	4

quickproblemsinduction * Status

quickproblemsinduction

Status	Mean	N	Std. Deviation	Range
Άγαμος	2,94	51	1,156	4
Άλλη κατάσταση	3,25	8	1,035	3
Έγγαμος	2,85	41	1,108	4
Total	2,93	100	1,121	4

Σχετικά με το εκτιμώμενο όφελος από την “γρήγορη επίλυση των θεμάτων που παρουσιάζονται” δεν υπάρχουν σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ των διαφόρων ομάδων, ούτε για τον μέσο όρο ούτε για τις διακυμάνσεις που υπάρχουν, εκτός από τη παρατήρηση ότι η ομάδα των νοικοκυρών, ομάδα με συγκεκριμένα πρακτικά προβλήματα, έχει τον μικρότερο μέσο όρο αλλά και τη μεγαλύτερη διακύμανση στις απαντήσεις της. Οι ομάδες “με συμμετοχή στα κοινά” (2,85) και “χωρίς καμία

συμμετοχή στα κοινά’’(2,93) δεν διαφοροποιούνται καθόλου, αλλά οι απαντήσεις της δεύτερης παρουσιάζουν μεγαλύτερη διακύμανση (1,166 έναντι 0,801)

quickproblemsinduction *

publicinvolv

quickproblemsinduction

publicinvolv	Mean	N	Std. Deviation	Range
Καμία συμμετ	2,93	86	1,166	4
Συμμετοχή σε	2,85	13	,801	3
Συμμετοχή ως	4,00	1	.	0
Total	2,93	100	1,121	4

quickproblemsinduction *

profession

quickproblemsinduction

profession	Mean	N	Std. Deviation	Range
Άλλο	2,85	13	1,214	4
Βιοτέχνης ή	1,00	1	.	0
Δημόσιος υπά	3,17	12	1,030	3
Επιχειρηματί	3,00	4	,816	2
Ιδιωτικός υπ	2,93	30	1,112	4
Ναυτικός	2,00	1	.	0
Νοικοκυρά	2,75	16	1,291	4
Συνταξιούχο	3,50	2	,707	1
Φοιτητής	3,05	21	1,117	4
Total	2,93	100	1,121	4

quickproblemsinduction * Age

quickproblemsinduction

Age	Mean	N	Std. Deviation	Range
26-35	2,82	45	1,134	4
36-45	2,75	20	1,209	4
46-55	3,50	6	,548	1
άνω των 55	4,00	1	.	0
Μέχρι και 25	3,07	28	1,120	4
Total	2,93	100	1,121	4

Παρουσιάζει ενδιαφέρον η ανάλυση των ευρημάτων της κατηγορίας “όφελος από την αξιοποίηση του διαθέσιμου ανθρώπινου δυναμικού”. Αν και η μέση τιμή για την ερώτηση βρίσκεται κοντά στις άλλες παρουσιάζονται διαφοροποιήσεις στις επιμέρους κατηγορίες.

Μια επιβεβαίωση της ορθότητας των συμπερασμάτων δίνεται μέσα από τα αποτελέσματα του t-test

One-Sample Test

	Test Value = 0					
	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
					Lower	Upper
humanpotentialimprov	26,396	99	,000	2,760	2,55	2,97

Καθώς Sig. (2-tailed) =,000 επιβεβαιώνεται ότι η μηδενική υπόθεση απορρίπτεται και οι εσωτερικές ομάδες επηρεάζουν το αποτέλεσμα.

Παρατηρώντας τους πίνακες εξάγουμε τα ανάλογα συμπεράσματα, όπως

humanpotentialimprov * Status

humanpotentialimprov

Status	Mean	N	Std. Deviation	Range
Άγαμος	2,73	51	1,021	4
Άλλη κατάσταση	3,13	8	1,553	4
Έγγαμος	2,73	41	,975	4
Total	2,76	100	1,046	4

humanpotentialimprov * publicinvolv

humanpotentialimprov

publicinvolv	Mean	N	Std. Deviation	Range
Καμία συμμετοχή	2,71	86	1,094	4
Συμμετοχή σε	3,00	13	,577	2
Συμμετοχώς	4,00	1	.	0
Total	2,76	100	1,046	4

humanpotentialimprov * Age

humanpotentialimprov

Age	Mean	N	Std. Deviation	Range
26-35	2,73	45	,986	4
36-45	2,65	20	1,040	4
46-55	3,33	6	,816	2
άνω των 55	5,00	1	.	0
Μέχρι και 25	2,68	28	1,124	4
Total	2,76	100	1,046	4

humanpotentialimprov * Gender**Gender**

humanpotentialimprov

Gender	Mean	N	Std. Deviation	Range
Άνδρες	2,76	42	,983	4
Γυναίκες	2,76	58	1,097	4
Total	2,76	100	1,046	4

humanpotentialimprov * profession
humanpotentialimprov

profession	Mean	N	Std. Deviation	Range
Άλλο	2,62	13	1,193	4
Βιοτέχνης ή	1,00	1	.	0
Δημόσιος υπά	3,25	12	,866	3
Επιχειρηματ	2,75	4	,957	2
Ιδιωτικός υπ	2,73	30	1,015	4
Ναυτικός	2,00	1	.	0
Νοικοκυρά	2,38	16	,885	3
Συνταξιούχο	4,00	2	1,414	2
ς				
Φοιτητής	2,90	21	1,091	4
Total	2,76	100	1,046	4

Είναι αξιοσημείωτη η διαφορά με την οποία απαντάνε στην ερώτηση αυτή τα άτομα με διαφορετική επαγγελματική απασχόληση., όπως για παράδειγμα οι δημόσιοι υπάλληλοι και οι νοικοκυρές. Όπως έδειξε και ο έλεγχος με το t-test **οι διαφορές αυτές είναι στατιστικά σημαντικές.**

Στην συνέχεια της έρευνας ζητήθηκε η άποψη των δημοτών για τα στοιχεία που χρειάζεται να διαθέτει η τοπική αυτοδιοίκηση για να διασφαλίσει τη καλή ποιότητα ζωής για τους κατοίκους μιας πόλης και στη συνέχεια κατά πόσο τα στοιχεία αυτά υπάρχουν στον Δήμο της Ξάνθης.

Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι υπάρχει μια διάχυτη άποψη, σχετικά υψηλής αποδοχής από όλους για τις πιο κάτω προϋποθέσεις που χρειάζεται να υπάρχουν για να υπάρχει μια καλή ποιότητα ζωής που θα την εξασφαλίζει η τοπική αυτοδιοίκηση.

Όπως φαίνεται και στον πίνακα η μέση τιμή συμφωνίας είναι στη περιοχή του 4,0 δηλαδή στο επίπεδο της πλήρους συμφωνίας αλλά όταν η ερώτηση εξειδικευθεί στη περίπτωση του Δήμου Ξάνθης η μέση τιμή των απαντήσεων μειώνεται και φθάνει κάτω από το σημείο ουδετερότητας (περιοχή τιμών 2,4- 2,8), δηλαδή μπαίνει στη

περιοχή της αρνητικής γνώμης κάτι που δείχνει ότι οι ερωτούμενοι δεν είναι ευχαριστημένοι από τα σημερινά επίπεδα της παρουσίας της τοπικής αυτοδιοίκησης που δεν διασφαλίζει τα χαρακτηριστικά αυτά στην πόλη.

Στοιχείο	Η άποψη των δημοτών θεωρητικά		Η άποψη των δημοτών για τη Ξάνθη	
	Μέσος όρος	Απόκλιση	Μέσος όρος	Απόκλιση
Η επάρκεια οικονομικών πόρων	3,86	0,975	2,93	0,795
Η επάρκεια υποδομών και εξοπλισμού	3,79	0,880	2,66	0,793
Η επιλογή των κατάλληλων ατόμων	3,93	1,200	2,46	1,019
Η από κοντά παρακολούθηση των δραστηριοτήτων	3,92	1,061	2,47	1,068
Η αξιοποίηση των ευρωπαϊκών πόρων	4,00	1,025	2,61	1,015
Ο έλεγχος για παράνομες ενέργειες	4,14	1,101	2,44	1,184
Η παροχή εθελοντικής εργασίας	3,42	1,093	2,66	1,094
Η συνεχής ενημέρωση των πολιτών	3,82	0,999	2,58	1,110
Η υποστήριξη από τη κεντρική διοίκηση	3,78	0,960	2,73	0,998

Η διαφορά ανάμεσα στη προσλαμβάνουσα αντίληψη για το τι χρειάζεται να υπάρχει για να διασφαλισθεί μια καλή ποιότητα ζωής και τι υπάρχει σήμερα στη Ξάνθη δίνει μια εικόνα για τα θέματα εκείνα που θεωρούνται από τους δημότες ότι πρέπει να απασχολήσουν τη τοπική αυτοδιοίκηση.

Critical Thinking Στοιχείο	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Διαφορά (θεωρία-Ξάνθη)	0,93	1,13	1,47	1,45	1,39	1,70	0,76	1,24	1,05

Φαίνεται λοιπόν ότι οι δημότες θεωρούν ότι λείπει από την Ξάνθη ο έλεγχος για παρανομίες, ζήτημα που τίθεται και στη κορυφή από πλευράς σημαντικότητας στις επιλογές τους. Επίσης, από τις απαντήσεις φαίνεται ότι η επιλογή των κατάλληλων προσώπων είναι ένα ακόμη αδύνατο σημείο της τοπικής δημοτικής αρχής.

Στο επόμενο κομμάτι της έρευνας, οι δημότες της Ξάνθης έπρεπε να απαντήσουν πόσο ικανοποιημένοι ήταν για μια σειρά θεμάτων που θεωρούνταν βασικά ζητήματα στα οποία έπρεπε να σκύψει η τοπική αυτοδιοίκηση.

Το πρώτο από αυτά αφορούσε την ικανοποίηση τους από τη ποιότητα των υπηρεσιών ύδρευσης τόσο ως προς τη ποιότητα του νερού, ως και από την επάρκεια. Οι απαντήσεις που δόθηκαν αναλύθηκαν ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε κατηγορίας των ερωτηθέντων.

watersupplusatisfaction * Gender

Watersupplusatisfaction

Gender	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Άνδρας	3,17	42	1,080	4	-,154	-,348
Γυναίκα	2,81	58	1,162	4	-,527	,245
Total	2,96	100	1,136	4	-,579	-,005

Ανάλογα με το φύλλο φάνηκε ότι υπάρχουν διαφορές στις απαντήσεις καθώς οι γυναίκες φάνηκαν να είναι αισθητά λιγότερο ευχαριστημένες (2,81) από τους άντρες (3,17).

watersupplusatisfaction * profession

Watersupplusatisfaction

profession	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Άλλο	2,92	13	1,115	4	,804	,600
Βιοτέχνης ή	1,00	1	.	0	.	.
Δημόσιος υπά	3,25	12	1,288	4	-,313	-,861
Επιχειρηματί	2,50	4	1,000	2	4,000	2,000
Ιδιωτικός υπ	3,20	30	1,243	4	-,705	-,406
Ναυτικός	3,00	1	.	0	.	.
Νοικοκυρά	2,75	16	1,183	4	,056	,552
Συνταξιούχος	1,50	2	,707	1	.	.
Φοιτητής	2,95	21	,805	4	2,448	,090
Total	2,96	100	1,136	4	-,579	-,005

Για το λόγο αυτό και στην απασχόληση οι νοικοκυρές έχουν ένα χαμηλό μέσο όρο, όπως και οι συνταξιούχοι (με δραματικά χαμηλή τιμή 1,5) και οι επιχειρηματίες (2,50). Απροσδόκητα υψηλές είναι οι απαντήσεις που αφορούν τη κατηγορία των υπαλλήλων (δημόσιοι και ιδιωτικοί) καθώς δείχνουν να είναι ευχαριστημένοι από τις υπηρεσίες ύδρευσης, ενώ τόσο η ομάδα των φοιτητών,όσο και η ομάδα των “Άλλων” βρίσκονται κοντά στον μέσο όρο.

Η ικανοποίηση για τη ποιότητα των υπηρεσιών ύδρευσης δεν παρουσιάζει αισθητές διαφορές ανάμεσα σε εκείνους που έχουν υψηλό επίπεδο μόρφωσης(3,09) και σε εκείνους που έχουν χαμηλότερο επίπεδο (2,80) στο οποίο βέβαια όπως θα δούμε οι νοικοκυρές αποτελούν σημαντικό κομμάτι.

watersupplussatisfaction * education

Watersupplussatisfaction

education	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Ανωτάτη εκπαίδευση	3,09	54	1,154	4	-,591	-,187
Απόφοιτος το	2,80	46	1,108	4	-,288	,201
Total	2,96	100	1,136	4	-,579	-,005

Παρουσιάζει ενδιαφέρον να δούμε την συσχέτιση που υπάρχει ανάμεσα σε εκείνους που βάζουν τα θέματα ποιότητας και επάρκειας νερού ως top προτεραιότητα για τη τοπική αυτοδιοίκηση και την ικανοποίηση που νοιώθουν από τις υπηρεσίες της τοπικής αυτοδιοίκησης που τους προσφέρονται. Από τον πίνακα φαίνεται λοιπόν ότι

watersupplussatisfaction * waterquality

Watersupplussatisfaction

waterquality	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
1	2,93	60	1,191	4	-,733	-,054
2	2,90	10	1,101	4	,907	,238
3	2,29	7	,951	2	-1,687	-,764
4	3,00	2	1,414	2	.	.
5	3,11	9	,928	3	1,354	,944
6	2,75	4	,957	2	-1,289	,855
8	4,33	3	1,155	2	.	-1,732
9	3,40	5	,894	2	,312	-1,258
Total	2,96	100	1,136	4	-,579	-,005

Από τον πίνακα φαίνεται λοιπόν ότι όσοι έχουν αναδείξει τα θέματα νερού ως ιδιαίτερα σημαντικά (1-4) έχουν μια ουδέτερη στάση (ούτε ιδιαίτερα ικανοποιημένοι,ούτε προβληματισμένοι) καθώς η μέση τιμή ικανοποίησης στις κατηγορίες αυτές είναι 2,92,ως προς τις υπηρεσίες ύδρευσης, ενώ όσοι δεν έχουν αναδείξει υψηλά το θέμα (6-9) έχουν μια μέση τιμή ικανοποίησης 3,31.

Στην ερώτηση ποιές θεωρούν ότι πρέπει να είναι οι προτεραιότητες που πρέπει να έχει η τοπική αυτοδιοίκηση σχετικά με τις προτεραιότητες της στα θέματα ύδρευσης, η ανάλυση των απαντήσεων έδωσε το γράφημα που ακολουθεί

	Καταμέτρηση χρήσεων	Αναζήτηση νέων πηγών νερού	Ενημέρωση των πολιτών	Βελτίωση των ελέγχων	Νέα έργα συλλογής νερού	Αντικ/ση τμημάτων δικτύου
Ποσοστό (%)	26	36	41	51	52	68

Από τον πίνακα φαίνεται ότι περισσότεροι από 2 στους 3 δημότες θεωρούν ότι θα έπρεπε η τοπική αυτοδιοίκηση να αλλάξει τα ελαττωματικά τμήματα του δικτύου ενώ ένας στους δύο θεωρούν ότι θα έπρεπε να ξεκινήσουν νέα έργα συλλογής νερού και παράλληλα να βελτιστοποιηθούν οι έλεγχοι που γίνονται για τη ποιότητα του νερού.

Η δεύτερη κατηγορία όπου οι δημότες έπρεπε να εκφράσουν το επίπεδο της ικανοποίησης τους ήταν οι υπηρεσίες καθαριότητας. Και εδώ οι απαντήσεις που δόθηκαν αναλύθηκαν ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε κατηγορίας των ερωτηθέντων.

Ανάλογα με το φύλλο φάνηκε ότι υπάρχουν διαφορές στις απαντήσεις καθώς οι γυναίκες φάνηκαν να είναι πολύ λιγότερο ευχαριστημένες (2,84) από τους άντρες (3,22).

wasteservicessatisfaction * Gender

wasteservicessatisfaction

Gender	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Άνδρας	3,22	42	,961	4	,506	-,870
Γυναίκα	2,84	58	1,136	4	-,622	-,056
Total	2,98	100	1,073	4	-,450	-,360

Όσον αφορά την απασχόληση παρατηρούνται οι ίδιες διαφορές με εκείνες που αφορούσαν την ύδρευση, με μόνη διαφορά τους φοιτητές που δηλώνουν ιδιαίτερα ευχαριστημένοι, ίσως επειδή οι απαιτήσεις τους στον συγκεκριμένο τομέα είναι πολύ

wasteservicessatisfaction * profession

wasteservicessatisfaction

profession	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Άλλο	2,77	13	1,013	4	1,089	,539
Βιοτέχνης ή	2,00	1	.	0	.	.
Δημόσιος υπά	3,25	12	1,138	3	,989	-1,470
Επιχειρηματί	3,25	4	,500	1	4,000	2,000
Ιδιωτικός υπ	3,00	30	1,050	4	-,132	-,574
Ναυτικός	3,00	1	.	0	.	.
Νοικοκυρά	2,44	16	1,094	3	-1,228	,007
Συνταξιούχος	1,50	2	,707	1	.	.
Φοιτητής	3,48	21	,981	4	,835	-,454
Total	2,98	100	1,073	4	-,450	-,360

κείνες για παράδειγμα των νοικοκυρών (2,44)

μ
ι
κ
ρ
ό
τ
ε
ρ
ε
ς
α
π
ό
ε

Αντίθετα, υπάρχει διαφοροποίηση ανάμεσα στη θετική γνώμη εκείνων με σπουδές Ανωτάτης εκπαίδευσης (3,17) και εκείνων με γυμνασιακή μόρφωση (2,76) με τους πρώτους να δηλώνουν αισθητά πιο ευχαριστημένοι. Φαίνεται ότι βαραίνει ιδιαίτερα η ομάδα των φοιτητών που αναφέραμε πιο πάνω.

Παρουσιάζει και εδώ ενδιαφέρον να δούμε την συσχέτιση που υπάρχει ανάμεσα σε εκείνους που βάζουν το θέμα της διαχείρισης απορριμμάτων ως top προτεραιότητα για τη τοπική αυτοδιοίκηση και την ικανοποίηση που νοιώθουν από τις υπηρεσίες της τοπικής αυτοδιοίκησης που τους προσφέρονται. Από τον πίνακα φαίνεται λοιπόν ότι

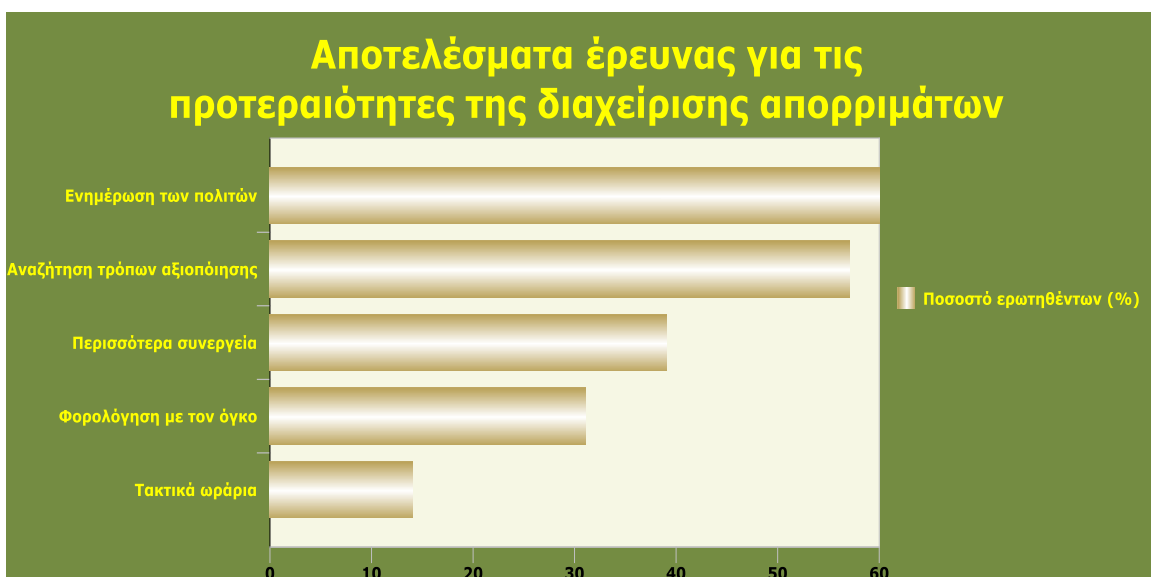
wasteservicessatisfaction * wastetreatment

Wasteservicessatisfaction

wastetreatment	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
1	2,84	50	1,184	4	-,793	-,215
2	3,44	18	1,097	4	1,263	-1,046
3	3,18	11	,603	2	,413	-,028
4	2,00	1	.	0	.	.
5	2,82	11	,982	3	-,587	-,346
6	3,33	3	,577	1	.	1,732
9	2,67	6	,816	2	-,300	,857
Total	2,98	100	1,073	4	-,450	-,360

Από τον πίνακα φαίνεται λοιπόν ότι όσοι έχουν αναδείξει το θέμα της διαχείρισης απορριμμάτων ως ιδιαίτερα σημαντικά (1-3) έχουν μια ουδέτερη στάση (ούτε ιδιαίτερα ικανοποιημένοι, ούτε προβληματισμένοι) καθώς η μέση τιμή ικανοποίησης στις κατηγορίες αυτές είναι 3,03,ως προς τις υπηρεσίες ύδρευσης, ενώ όσοι δεν έχουν αναδείξει υψηλά το θέμα (6-9) έχουν πάλι μια σχετικά ήπια αντιμετώπιση με μια μέση τιμή ικανοποίησης 2,84.

Στην ερώτηση ποιές θεωρούν ότι πρέπει να είναι οι προτεραιότητες που πρέπει να έχει η τοπική αυτοδιοίκηση σχετικά με τις προτεραιότητες της στα θέματα διαχείρισης απορριμμάτων, η ανάλυση των απαντήσεων έδωσε το γράφημα που ακολουθεί

Προτεραιότητα	Ποσοστό ερωτηθέντων (%)
Τακτικά ωράρια	14
Φορολόγηση με τον όγκο	31
Περισσότερα συνεργεία	39
Αναζήτηση τρόπων αξιοποίησης	57
Ενημέρωση των πολιτών	60

Από τον πίνακα φαίνεται ότι 6 στους 10 δημότες θεωρούν ότι η ενημέρωση από τις Δημοτικές αρχές για τα προβλήματα που παρουσιάζονται με τη διαχείριση απορριμμάτων πρέπει να είναι συνεχής και ολοκληρωμένη, ενώ σχεδόν το ίδιο ποσοστό (57%) θεωρεί ότι πρέπει να αναζητηθούν και να δημιουργηθούν εγκαταστάσεις αξιοποίησης των απορριμμάτων. Να σημειωθεί ότι είναι ιδιαίτερα σημαντική, φθάνοντας ένας στους τρεις, η αναλογία εκείνων που πιστεύουν ότι πρέπει να επιβληθεί ιδιαίτερη φορολόγηση ανάλογα με τον όγκο των σκουπιδιών που παράγει καθένας

Τρίτο θέμα που ζητήθηκε το επίπεδο ικανοποίησης των δημοτών ήταν το θέμα του κυκλοφοριακού στη πόλη. Πάλι στο θέμα αυτό οι άνδρες δήλωσαν πολύ πιο ευχαριστημένοι από τις γυναίκες.

trafficsatisfaction * Gender

Trafficsatisfaction

Gender	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Ανδρας	3,31	42	,975	4	,737	-,509
Γυναίκα	2,83	58	1,110	4	-,745	-,283
Total	3,03	100	1,077	4	-,319	-,407

Αντίθετα στην ανάλυση της ικανοποίησης σύμφωνα με τις προτιμήσεις παρατηρούνται αξιοσημείωτες διαφορές καθώς οι Δημόσιοι υπάλληλοι εμφανίζονται ιδιαίτερα ικανοποιημένοι(3,58) ενώ, αντίθετα, οι ιδιωτικοί υπάλληλοι εμφανίζονται μάλλον δυσαρεστημένοι (2,80). Στη περίπτωση αυτή έχει βελτιωθεί το προφίλ της ικανοποίησης των νοικοκυρών

trafficsatisfaction * profession

trafficsatisfaction

profession	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Άλλο	2,92	13	,954	3	1,296	-1,188
Βιοτέχνης ή	3,00	1	.	0	.	.
Δημόσιος υπά	3,58	12	1,379	4	,392	-1,081
Επιχειρηματί	3,25	4	1,500	3	4,000	-2,000
Ιδιωτικός υπ	2,80	30	,887	3	-,152	-,534
Ναυτικός	3,00	1	.	0	.	.
Νοικοκυρά	3,00	16	1,265	4	-,907	,000
Συνταξιούχος	2,00	2	1,414	2	.	.
Φοιτητής	3,19	21	,981	4	1,002	-,770
Total	3,03	100	1,077	4	-,319	-,407

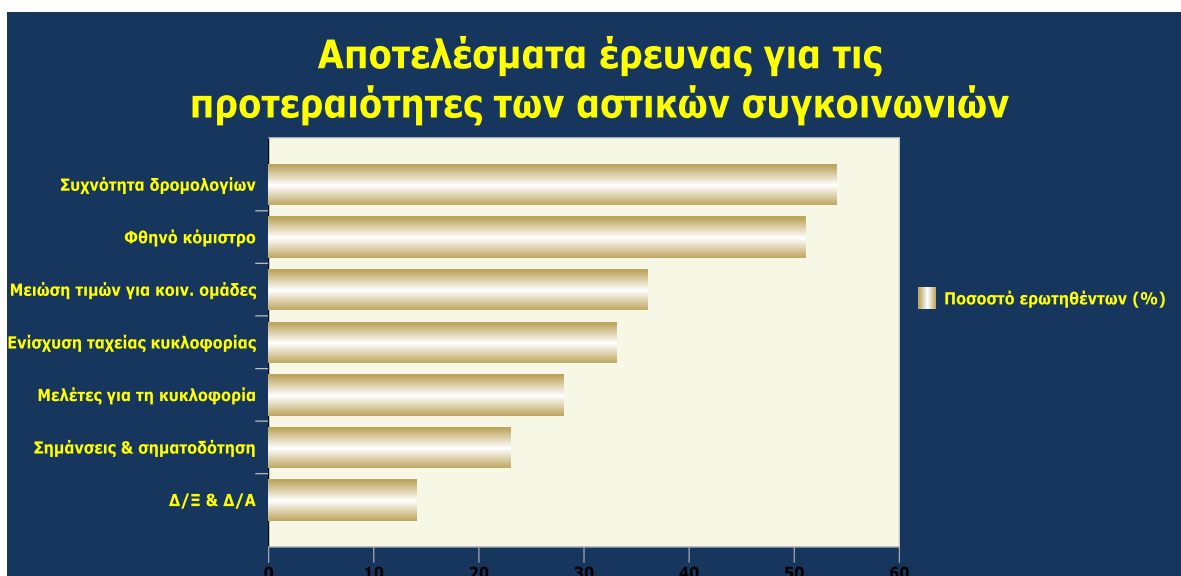
Σύμφωνα και με το επίπεδο μόρφωσης υπάρχουν πάλι διαφορές με εκείνους που έχουν πανεπιστημιακή μόρφωση να δηλώνουν ικανοποιημένοι και εκείνους χωρίς να είναι λιγότερο ικανοποιημένοι.

trafficsatisfaction * education

trafficsatisfaction

education	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Ανωτάτη εκπαίδευση	3,28	54	1,054	4	,158	-,589
Απόφοιτος το	2,74	46	1,042	4	-,536	-,307
Total	3,03	100	1,077	4	-,319	-,407

Στην ερώτηση ποιές θεωρούν ότι πρέπει να είναι οι προτεραιότητες που πρέπει να έχει η τοπική αυτοδιοίκηση σχετικά με τις προτεραιότητες της στα θέματα διαχείρισης απορριμμάτων, η ανάλυση των απαντήσεων έδωσε το γράφημα που ακολουθεί

Ποσοστό ερωτηθέντων (%)	Δ/Ξ & Δ/Α	Σημάνσεις & σηματοδότηση	Μελέτες για τη κυκλοφορία	Ενίσχυση ταχείας κυκλοφορίας	Μείωση τιμών για κοιν. ομάδες	Φθηνό κόμιστρο	Συχνότητα δρομολογίων
	14	23	28	33	36	51	54

Όπως φανερώνουν τα αποτελέσματα περισσότεροι από τους μισούς δημότες θεωρούν ότι πρέπει να υπάρχουν πιο συχνά δρομολόγια με πιο φθηνά εισιτήρια, δηλαδή μια σημαντική επιβάρυνση στον προϋπολογισμό του Δήμου για τις αστικές συγκοινωνίες, είτε άμεσα, αν πρόκειται για δημοτική επιχείρηση ή έμμεσα σαν σύμβαση με ιδιώτες.

Είναι σημαντικό ότι ένας περίπου στους τρεις δημότες θεωρεί ότι υπάρχει ανάγκη να γίνουν νέες κυκλοφοριακές μελέτες με ρυθμίσεις για τη σηματοδότηση των δρόμων (28%) και τη διασφάλιση της ταχείας κυκλοφορίας (33%).

Παρουσιάζει και εδώ ενδιαφέρον να δούμε την συσχέτιση που υπάρχει ανάμεσα σε εκείνους που βάζουν το θέμα της κυκλοφορίας στη πόλη ως top προτεραιότητα για τη τοπική αυτοδιοίκηση και την ικανοποίηση που νοιώθουν από τις υπηρεσίες της τοπικής αυτοδιοίκησης που τους προσφέρονται.

trafficsatisfaction * roadstraffic

trafficsatisfaction

roadstraffic	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
1	3,02	45	1,138	4	-,627	-,336
2	2,89	18	1,023	3	-,053	-,869
3	2,82	11	1,079	3	-,354	-,739
4	3,09	11	,831	3	3,961	-1,467
5	3,00	1	.	0	.	.
6	4,00	5	1,000	2	-3,000	,000
7	3,00	3	1,732	3	.	-1,732
8	2,33	3	,577	1	.	1,732
9	3,67	3	1,155	2	.	1,732
Total	3,03	100	1,077	4	-,319	-,407

Από τον πίνακα φαίνεται λοιπόν ότι εν γένει υπάρχει μια ελαφριά ικανοποίηση, κυρίως μεταξύ των ομάδων που θεωρούν σημαντικές της υπηρεσίες που προσφέρονται στο θέμα της κυκλοφορίας στη πόλη, ενώ υπάρχουν επιμέρους διαφορές από ομάδα σε ομάδα που δύσκολα ερμηνεύονται.

Το τέταρτο μεγάλο κομμάτι της έρευνας έχει σχέση με τη γενική εικόνα που παρουσιάζει η δημοτική παρέμβαση σε επιμέρους θέματα που συντελούν στη καλύτερη ποιότητα διαβίωσης μέσα σε μια πόλη.

Το πρώτο από τα θέματα αυτά είναι η αισθητική ασχήμια από τις αφισοκολλήσεις, τα διαφημιστικά πάνελ και πινακίδες και την εικόνα εγκατάλειψης των δημόσιων χώρων. Η γενική εντύπωση που επικρατεί είναι ότι οι δημότες δεν είναι ευχαριστημένοι με την εικόνα που υπάρχει για την αισθητική της πόλης ($\mu = 2,50$), με τις γυναίκες να είναι πιο δυσαρεστημένες από τους άντρες.

aestheticpollution * Gender

aestheticpollution

Gender	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Άνδρας	2,60	42	,939	4	,034	-,011
Γυναίκα	2,43	58	,920	4	-,180	-,140
Total	2,50	100	,927	4	-,119	-,078

Όσον αφορά τον τομέα απασχόλησης, φαίνεται ότι υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των διαφορετικών απασχολήσεων με πιο χαρακτηριστική τη περίπτωση των δημοσίων υπαλλήλων (3,00) σε σχέση με τους ιδιωτικούς υπάλληλους (2,37). Μια πιθανή ερμηνεία είναι ότι οι ιδιωτικοί υπάλληλοι κυκλοφορούν περισσότερο στο κέντρο της πόλης, όπου είναι κυρίως συγκεντρωμένες οι αισθητικές ασχίμιες. Είναι επίσης ενδιαφέρουσα η απόκλιση μεταξύ των φοιτητών (2,57) και των επιχειρηματιών (3,25) καθώς και η χαμηλή τιμή της ομάδας των "άλλων", κυρίως ελεύθερων επαγγελματιών (2,38)

aestheticpollution * profession

aestheticpollution

profession	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Άλλο	2,38	13	,961	3	-,443	,386
Βιοτέχνης ή	1,00	1	.	0	.	.
Δημόσιος υπά	3,00	12	,853	3	1,925	1,055
Επιχειρηματί	3,25	4	,500	1	4,000	2,000
Ιδιωτικός υπ	2,37	30	,928	3	-,989	-,275
Ναυτικός	3,00	1	.	0	.	.
Νοικοκυρά	2,44	16	,814	2	-,549	-1,043
Συνταξιούχος	1,00	2	,000	0	.	.
Φοιτητής	2,57	21	,926	4	1,457	,188
Total	2,50	100	,927	4	-,119	-,078

aestheticpollution * publicinvolv

aestheticpollution

publicinvolv	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Καμία συμμετ	2,48	86	,904	4	-,312	-,223
Συμμετοχή σε	2,62	13	1,121	4	,467	,499
Συμμετοχή ως	3,00	1	.	0	.	.
Total	2,50	100	,927	4	-,119	-,078

Η ανάλυση των ομάδων ως προς το επίπεδο μόρφωσης και την ιδιότητα άγαμος/έγγαμος ή την ενασχόληση με τα κοινά δεν παρουσιάζει αισθητές διαφορές, όπως φαίνεται και στους αντίστοιχους πίνακες

aestheticpollution * education

aestheticpollution

education	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Ανωτάτη εκπαίδευση	2,43	54	,903	4	,029	-,010
Απόφοιτος το	2,59	46	,956	4	-,103	-,180
Total	2,50	100	,927	4	-,119	-,078

Για το θέμα της ηχορύπανσης η εικόνα παρουσιάζεται σαφώς καλύτερη με τους δημότες να δείχνουν να μην νοιάζονται ιδιαίτερα για το θέμα αυτό χωρίς διαφοροποιήσεις ούτε από το φύλλο, ούτε από την ιδιότητα άγαμος/έγγαμος ή το μορφωτικό επίπεδο.

noisepollutionshops * Gender

noisepollutionshops

Gender	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Άνδρας	3,02	42	,643	3	3,702	-1,174
Γυναίκα	2,97	58	,955	4	,012	-,055
Total	2,99	100	,835	4	,803	-,300

noisepollutionshops * education

noisepollutionshops

education	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Ανωτάτη εκπα	2,91	54	,784	4	1,653	-,567
Απόφοιτος το	3,09	46	,890	4	,197	-,176
Total	2,99	100	,835	4	,803	-,300

noisepollutionshops * Status

noisepollutionshops

Status	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Άγαμος	2,94	51	,785	3	1,160	-,927
Άλλη κατάσταση	3,25	8	,886	3	1,851	1,026
Έγγαμος	3,00	41	,894	4	,392	,000

Όσον αφορά τη διαφοροποίηση των πολιτών ανάλογα με την απασχόληση ιδιαίτερα σημαντική είναι η ομοφωνία άποψης που υπάρχει σε δύο πολυπληθείς ομάδες εκείνες των “ φοιτητών” (s.d. = 0,478) και εκείνη των “δημοσίων υπαλλήλων”(s.d. = 0,26) καθώς και η άποψη της ιδιαίτερα δύσκολης στις κρίσεις της, μικρής όμως, ομάδας των συνταξιούχων ($\mu= 3,50$)

noisepollutionshops * profession

noisepollutionshops

profession	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Άλλο	2,77	13	1,092	4	,668	,081
Βιοτέχνης ή	3,00	1	.	0	.	.
Δημόσιος υπά	3,00	12	,426	2	5,500	,000
Επιχειρηματί	2,75	4	,957	2	-1,289	,855
Ιδιωτικός υπ	3,10	30	,960	4	,436	-,211
Ναυτικός	3,00	1	.	0	.	.
Νοικοκυρά	2,75	16	1,000	3	-,738	-,343
Συνταξιούχος	3,50	2	,707	1	.	.
Φοιτητής	3,14	21	,478	2	1,497	,495
Total	2,99	100	,835	4	,803	-,300

Είναι εντυπωσιακή η απόλυτη ισορροπία που υπάρχει στην αντιμετώπιση του θέματος της ηχορύπανσης στις διάφορες ηλικιακές κατηγορίες.

noisepollutionshops * Age

noisepollutionshops

Age	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
26-35	3,00	45	,905	4	,520	-,193
36-45	3,00	20	,973	4	,807	-,381
46-55	2,83	6	,753	2	-,104	,313
άνω των 55	3,00	1	.	0	.	.
Μέχρι και 25	3,00	28	,667	3	2,257	-,808
Total	2,99	100	,835	4	,803	-,300

Η επόμενη ερώτηση για την οποία ζητήθηκε η άποψη των δημοτών αφορούσε τις παρανομίες στις κατασκευές (αυθαίρετα, προσθήκες) και τη καταπάτηση δημοτικών χώρων.

illegalconstructions * Gender

illegalconstructions

Gender	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Άνδρας	2,59	42	1,000	4	,157	,059
Γυναίκα	2,31	58	,937	3	-1,067	-,536
Total	2,43	100	,969	4	-,338	-,222

Ο πίνακας με τα αποτελέσματα της έρευνας δείχνει ένα εντυπωσιακά χαμηλό μέσο όρο ικανοποίησης ($\mu=2,43$) με τις γυναίκες να είναι λιγότερο ικανοποιημένες από τους άνδρες

illegalconstructions * profession

illegalconstructions

profession	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Άλλο	2,44	13	,877	3	-,121	-,575
Βιοτέχνης ή	1,00	1	.	0	.	.
Δημόσιος υπά	2,52	12	,793	2	1,130	-1,638
Επιχειρηματί	3,50	4	1,000	2	4,000	2,000
Ιδιωτικός υπ	2,17	30	,980	3	-1,012	,123
Ναυτικός	3,00	1	.	0	.	.
Νοικοκυρά	2,28	16	,885	2	-1,133	-,886
Συνταξιούχος	2,00	2	1,414	2	.	.
Φοιτητής	2,80	21	,995	4	,880	-,467
Total	2,43	100	,969	4	-,338	-,222

Αξιόλογο εύρημα είναι η πολύ χαμηλή ικανοποίηση των “ιδιωτικών υπαλλήλων” (2,17) καθώς επίσης στην αντίθετη πλευρά η υψηλή ικανοποίηση των επιχειρηματιών (3,50). Και οι δύο παρατηρήσεις χρειάζονται μεγαλύτερη ανάλυση.

illegalconstructions * education

illegalconstructions

education	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Ανωτάτη εκπαίδευση	2,36	54	,966	4	-,361	-,152
Απόφοιτος το	2,51	46	,977	4	-,162	-,319
Total	2,43	100	,969	4	-,338	-,222

illegalconstructions * Status

illegalconstructions

Status	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Άγαμος	2,65	51	,997	4	-,056	-,087
Άλλη κατάσταση	2,33	8	,916	2	-1,039	-,999
Έγγαμος	2,19	41	,901	2	-1,497	-,630
Total	2,43	100	,969	4	-,338	-,222

Από τους πίνακες φαίνεται ότι οι παντρεμένοι με ανώτατη μόρφωση εΤο ίδιο συμβαίνει και με όσους έχουν στο παρελθόν συμμετοχή στα κοινά.

illegalconstructions * publicinvolv

illegalconstructions

publicinvolv	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Καμία συμμετ	2,46	86	,941	4	-,040	-,215
Συμμετοχή σε	2,21	13	1,182	3	-1,655	,008
Συμμετοχή ως	3,00	1	.	0	.	.
Total	2,43	100	,969	4	-,338	-,222

Τα επίπεδα ανοχής και ευαισθητοποίησης χαμηλώνουν με την αύξηση της ηλικία φθάνοντας στις μεγάλες ηλικίες σε επίπεδα πλήρους αντίδρασης (ηλικία 46-55 $\mu=1,73$)

illegalconstructions * Age

illegalconstructions

Age	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
26-35	2,34	45	,943	3	-,972	-,514
36-45	2,45	20	,887	3	-,246	-,921
46-55	1,73	6	,753	2	-,104	,313
άνω των 55	1,00	1	.	0	.	.
Μέχρι και 25	2,76	28	1,008	4	,477	,072
Total	2,43	100	,969	4	-,338	-,222

Παρά τις ενισχύσεις από την Ε.Ε. φαίνεται ότι η συμπεριφορά απέναντι στα αδέσποτα κρίνεται ως απαράδεκτη σχεδόν από όλες τις ομάδες ανεξάρτητα, καθώς ο μέσος όρος κρίνεται ως ιδιαίτερα χαμηλός ($\mu = 2,10$)

nondomesticanimalstrays * Gender

nondomesticanimalstrays

Gender	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Άνδρας	2,52	42	1,153	4	-1,045	-,061
Γυναίκα	1,79	58	1,120	4	,048	1,124
Total	2,10	100	1,185	4	-1,001	,546

Αυτή η απαξίωση της πολιτικής που ασκείται για τα αδέσποτα είναι εντονότερη στις γυναίκες ($\mu = 1,79$) και στους έγγαμους ($\mu = 1,66$)

nondomesticanimalstrays * Status

nondomesticanimalstrays

Status	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Άγαμος	2,59	51	1,134	4	-1,042	-,142
Άλλη κατάσταση	1,25	8	,463	1	,000	1,440
Έγγαμος	1,66	41	1,087	4	1,196	1,475
Total	2,10	100	1,185	4	-1,001	,546

Ενώ δεν υπάρχει αισθητή διαφοροποίηση όσον αφορά το επίπεδο μόρφωσης ή τη συμμετοχή στα κοινά

nondomesticanimalstrays * education

nondomesticanimalstrays

education	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Ανωτάτη εκπαίδευση	2,26	54	1,119	4	-1,035	,216
Απόφοιτος το	1,91	46	1,244	4	-,553	,968
Total	2,10	100	1,185	4	-1,001	,546

nondomesticanimalstrays * publicinvolv

nondomesticanimalstrays

publicinvolv	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Καμία συμμετ	2,08	86	1,180	4	-,896	,586
Συμμετοχή σε	2,15	13	1,281	3	-1,546	,509
Συμμετοχή ως	3,00	1	.	0	.	.
Total	2,10	100	1,185	4	-1,001	,546

Μερικές ενδιαφέρουσες παρατηρήσεις προκύπτουν από τον πίνακα της ‘‘απασχόλησης’’. Κατ’ αρχήν παρατηρούνται ασυνήθιστα υψηλές τιμές για τις standard deviations των ομάδων, καθώς συναντάμε τιμές μέχρι 1,7 αντί των συνηθισμένων μέχρι 1,1. Αυτό σημαίνει ότι μέσα στην ίδια την ομάδα δηλαδή υπάρχουν μεγαλύτερες αντιθέσεις από ότι σε άλλα θέματα. Χρειάζεται μεγαλύτερη ανάλυση η υψηλή τιμή που δίνει η ομάδα των φοιτητών καθώς πρόκειται για μια ομάδα με ιδιαίτερες ευαισθησίες στο θέμα αυτό και η χαμηλή τιμή της ομάδας των νοικοκυρών. Είναι πιθανόν όμως να υπάρχουν δύο αναγνώσεις στο θέμα. Η πρώτη είναι ο κίνδυνος από τα αδέσποτα και αυτός είναι μάλλον ο λόγος που οι ‘‘νοικοκυρές’’ δίνουν χαμηλή τιμή με την έννοια ότι δεν μαζεύονται τα αδέσποτα και γίνονται επικίνδυνα και από την άλλη πλευρά ‘‘φοιτητές’’ δίνουν υψηλή τιμή θεωρώντας τη παρουσία των αδέσποτων ως ένδειξη της προστασίας που χαίρουν από τη τοπική αυτοδιοίκηση.

nondomesticanimalstrays * profession

nondomesticanimalstrays

profession	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Άλλο	1,62	13	,961	3	2,096	1,613
Βιοτέχνης ή	1,00	1	.	0	.	.
Δημόσιος υπά	2,50	12	1,087	3	-1,128	-,255
Επιχειρηματί	3,25	4	1,708	4	,343	-,753
Ιδιωτικός υπ	1,77	30	1,006	3	-,461	,940
Ναυτικός	3,00	1	.	0	.	.
Νοικοκυρά	1,56	16	1,153	4	4,717	2,213
Συνταξιούχος	2,00	2	1,414	2	.	.
Φοιτητής	2,86	21	1,062	3	-,414	-,796
Total	2,10	100	1,185	4	-1,001	,546

Από τον πίνακα με τις ηλικίες παρατηρούμε ότι μέχρι 35 χρονών οι δημότες εμφανίζονται πιο ικανοποιημένοι από τα αποτελέσματα της πολιτικής αντιμετώπισης των αδέσποτων ζώων, ενώ σε μεγαλύτερες ηλικίες οι δημότες είναι πιο απαιτητικοί.

nondomesticanimalstrays * Age

nondomesticanimalstrays

Age	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
26-35	2,13	45	1,140	3	-1,463	,305
36-45	1,60	20	,940	3	,754	1,367
46-55	1,33	6	,816	2	6,000	2,449
άνω των 55	1,00	1	.	0	.	.
Μέχρι και 25	2,61	28	1,286	4	-1,024	,138
Total	2,10	100	1,185	4	-1,001	,546

Οι δημότες δεν φαίνεται να είναι ιδιαίτερα ευχαριστημένοι από τη κατάσταση των χώρων πρασίνου καθώς η μέση τιμή της ικανοποίησης τους είναι κάτω από 3,0 (το επίπεδο απλής ικανοποίησης). Ιδιαίτερα δυσαρεστημένες εμφανίζονται να είναι οι γυναίκες (2,07) σε σχέση με τους άντρες (2,76).

parcs * Gender

Parcs

Gender	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Άνδρας	2,76	42	1,100	4	-,770	-,308
Γυναίκα	2,07	58	1,183	4	,011	,917
Total	2,36	100	1,194	4	-,906	,358

Το εύρημα αυτό επιβεβαιώνεται από τον πίνακα που εμφανίζει τις κατηγορίες απασχόλησης, όπου οι “νοικοκυρές” έχουν ένα δραματικά χαμηλό μέσο όρο ($\mu=1,44$), όταν η επόμενη χαμηλή τιμή κατηγορίας είναι για τη κατηγορία των ιδιωτικών υπαλλήλων, όπου $\mu=2,20$.

parcs * profession

parcs

profession	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Άλλο	2,31	13	1,437	4	-1,106	,557
Βιοτέχνης ή	1,00	1	.	0	.	.
Δημόσιος υπά	3,00	12	1,128	4	,831	-,456
Επιχειρηματί	3,25	4	1,708	4	,343	-,753
Ιδιωτικός υπ	2,20	30	,925	3	-,501	,415
Ναυτικός	4,00	1	.	0	.	.
Νοικοκυρά	1,44	16	,814	2	,473	1,500
Συνταξιούχος	1,50	2	,707	1	.	.
Φοιτητής	2,86	21	1,108	4	-,490	-,179
Total	2,36	100	1,194	4	-,906	,358

Η διαφορά όσον αφορά τις ομάδες μορφωτικού επιπέδου κρίνεται ως αναμενόμενη ενώ αντίθετα εντυπωσιάζει η διαφορά αντίληψης που υπάρχει ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση των δημοτών. Ενώ λοιπόν οι με έχοντες οικογένεια εμφανίζονται να είναι σχετικά ικανοποιημένοι ($\mu=2,96$), όσοι έχουν οικογένειες και επομένως έχουν μεγαλύτερη ανάγκη για χώρους πρασίνου, εμφανίζονται ιδιαίτερα δυσαρεστημένοι ($\mu=1,66$)

parcs * Status

parcs

Status	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Άγαμος	2,96	51	1,095	4	-,592	-,205
Άλλη κατάσταση	2,13	8	1,356	4	2,571	1,539
Έγγαμος	1,66	41	,855	2	-1,225	,739
Total	2,36	100	1,194	4	-,906	,358

parcs * education

parcs

education	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Ανωτάτη εκπαίδευση	2,61	54	1,106	4	-,746	,142
Απόφοιτος	2,07	46	1,237	4	-,569	,756
Total	2,36	100	1,194	4	-,906	,358

Οι νεαρότερες ηλικίες εμφανίζονται πιο ικανοποιημένες από τη κατάσταση πρασίνου που επικρατεί στη πόλη αν και υπάρχουν διαφορές μέσα στα μέλη της ομάδας αυτής (υψηλή τιμή διακύμανσης 1,272). Αντίθετα, οι μεγάλες ηλικίες, όπως για παράδειγμα η ηλικία 46-55, που προφανώς έχουν περισσότερο ελεύθερο χρόνο για να αναζητούν χώρους πρασίνου για τη παραμονή τους, είναι δυσαρεστημένοι.

parcs * Age

parcs

Age	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
26-35	2,53	45	1,179	4	-,882	,221
36-45	1,80	20	,951	2	-1,862	,440
46-55	1,50	6	,548	1	-3,333	,000
άνω των 55	1,00	1	.	0	.	.
Μέχρι και 25	2,71	28	1,272	4	-1,025	,002
Total	2,36	100	1,194	4	-,906	,358

Η επόμενη ερώτηση έχει σχέση με το πόσο ικανοποιημένοι είναι οι πολίτες από τη δημιουργία και τη λειτουργία των παιδικών σταθμών. Τα προφίλ των απαντήσεων και οι μέσες τιμές που διαμορφώνονται δείχνουν ότι **δεν υπάρχει αισθητή διαφοροποίηση για καμιά κατηγορία των δημοτών**

kindergarten * Gender

kindergarten

Gender	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Άνδρας	2,93	42	,973	4	,172	-,186
Γυναίκα	2,66	58	1,035	4	-,442	,059
Total	2,77	100	1,014	4	-,314	-,055

Επισημαίνεται ότι στο ζήτημα των παιδικών σταθμών, όπου η γνώμη των νοικοκυρών έχει ιδιαίτερη βαρύτητα αυτές δεν εκφράζουν την ίδια αρνητική γνώμη, όπως σε πολλά άλλα θέματα.

kindergarten * profession

kindergarten

profession	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Άλλο	2,85	13	,987	4	1,367	,353
Βιοτέχνης ή Δημόσιος υπά	1,00	1	.	0	.	.
Επιχειρηματί	3,25	12	1,055	4	,888	-,592
Ιδιωτικός υπ	2,25	4	,957	2	-1,289	-,855
Ναυτικός	2,57	30	,971	4	,153	,283
Νοικοκυρά	3,00	1	.	0	.	.
Συνταξιούχο	2,69	16	1,250	4	-,834	-,021
Φοιτητής	2,50	2	,707	1	.	.
Total	3,00	21	,837	3	,075	-,566
Total	2,77	100	1,014	4	-,314	-,055

Βέβαια, η εικόνα αλλάζει λίγο από τη κατηγορία με την οικογενειακή κατάσταση, όπου οι έγγαμοι έχουν μια εικόνα σαφώς πιο αρνητική ($\mu = 2,44$) από την εικόνα που στέλνουν οι άγαμοι ($\mu = 3,08$)

kindergarten * Status

kindergarten

Status	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Άγαμος	3,08	51	,935	4	,659	-,314
Άλλη κατάσταση	2,50	8	,756	2	,875	1,323
Έγγαμος	2,44	41	1,050	4	-,535	,237
Total	2,77	100	1,014	4	-,314	-,055

Όσον αφορά την ηλικία υπάρχει και εδώ η γνωστή παρατήρηση ότι με τη πάροδο του χρόνου οι μεγαλύτερες ηλικίες γίνονται πιο απαιτητικές.

kindergarten * Age

kindergarten

Age	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
26-35	2,89	45	1,049	4	,016	-,140
36-45	2,55	20	,999	3	-,846	-,328
46-55	2,17	6	,983	3	3,603	1,438
άνω των 55	3,00	1	.	0	.	.
Μέχρι και 25	2,86	28	,970	4	-,264	,043
Total	2,77	100	1,014	4	-,314	-,055

Το επόμενο θέμα αφορά τον σχεδιασμό και τη ρυμοτομία της περιοχής, την ύπαρξη πλατειών, μεγάλων πεζοδρομίων, κ.λπ. Η ερώτηση αυτή παρουσιάζει το υψηλότερο ποσοστό θετικής αποδοχής καθώς εμφανίζει ένα μέσο όρο $\mu = 3,10$.

squares * Gender

squares

Gender	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Άνδρας	3,21	42	1,048	4	,225	-,453
Γυναίκα	3,02	58	1,331	4	-1,123	,014

Στο θέμα αυτό οι απαντήσεις δείχνουν ότι η ικανοποίηση μειώνεται με την ηλικία

Όσον αφορά τις διαφορές που παρατηρούνται μεταξύ των επαγγελματικών κατηγοριών επισημαίνεται η, για άλλη μια φορά δυσερμήνευτη, μεγάλη διαφορά μεταξύ των δημοσίων ($\mu = 3,67$) και των ιδιωτικών υπαλλήλων ($\mu = 2,63$)

squares * profession

squares

profession	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Άλλο	3,00	13	1,414	4	-1,032	-,209
Βιοτέχνης ή	2,00	1	.	0	.	.
Δημόσιος υπά	3,67	12	1,073	4	2,806	-1,314
Επιχειρηματί	2,75	4	1,258	3	2,227	-1,129
Ιδιωτικός υπ	2,63	30	,964	4	,187	,088
Ναυτικός	3,00	1	.	0	.	.
Νοικοκυρά	3,31	16	1,537	4	-1,335	-,351
Συνταξιούχο	2,50	2	,707	1	.	.
ς						
Φοιτητής	3,52	21	1,123	4	-,263	-,533
Total	3,10	100	1,219	4	-,784	-,161

squares * Age

squares

Age	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
26-35	3,36	45	1,171	4	-,144	-,480
36-45	2,85	20	1,461	4	-1,308	,287
46-55	2,17	6	,753	2	-,104	-,313
άνω των 55	2,00	1	.	0	.	.
Μέχρι και						
25	3,11	28	1,100	4	-,315	-,406
Total	3,10	100	1,219	4	-,784	-,161

Μια παρατήρηση που υπάρχει είναι οι υψηλές τιμές διακύμανσης που εκφράζουν μεγάλη μεταβλητότητα μέσα στο εσωτερικό των ομάδων

squares * education

squares

education	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Ανωτάτη εκπαίδευση	3,22	54	1,127	4	-,529	-,130
Απόφοιτος	2,96	46	1,316	4	-1,047	-,100
Total	3,10	100	1,219	4	-,784	-,161

Οι ίδιες υψηλές τιμές διακύμανσης που εκφράζουν μεγάλη μεταβλητότητα μέσα στο εσωτερικό των ομάδων υπάρχουν και για εκείνους που είχαν συμμετοχή στα κοινά και εκείνους που δεν είχαν.

squares * publicinvolv

squares

publicinvolv	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Καμία συμμετ	3,10	86	1,227	4	-,791	-,126
Συμμετοχή σε	3,00	13	1,225	4	-,618	-,322
Συμμετοχή ως	4,00	1	.	0	.	.
Total	3,10	100	1,219	4	-,784	-,161

Στο θέμα αυτό οι απαντήσεις δείχνουν ότι η ικανοποίηση μειώνεται με την ηλικία

Μεγάλη και δυσερμήνευτη διαφορά γνώμης υπάρχει μεταξύ των αγάμων και όσων έχουν οικογένεια με τους δεύτερους να είναι λιγότερο ικανοποιημένοι από τη ρυμοτομία και τις κυκλοφοριακές ρυθμίσεις που υπάρχουν

squares * Status

squares

Status	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Άγαμος	3,43	51	1,025	4	-,207	-,272
Άλλη κατάσταση	2,50	8	1,309	4	,875	,764
Έγγαμος	2,80	41	1,327	4	-1,072	,107
Total	3,10	100	1,219	4	-,784	-,161

Το τελευταίο θέμα για το οποίο ζητήθηκε η γνώμη των δημοτών της Ξάνθης σχετικά με τις δημοτικές δραστηριότητες είναι το θέμα της επάρκειας των αθλητικών εγκαταστάσεων.

Τα αποτελέσματα της έρευνας δείχνουν ότι υπάρχουν και εδώ οι ίδιες παρατηρήσεις όπως και σε προηγούμενες αναλύσεις. Η πρώτη είναι ότι οι γυναίκες είναι πολύ λιγότερο ικανοποιημένες από τους άνδρες.

athleticinstallations * Gender

athleticinstallations

Gender	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Άνδρας	2,69	42	1,179	4	-1,195	-,107
Γυναίκα	2,03	58	1,169	4	,266	1,022
Total	2,31	100	1,212	4	-,878	,491

Η δεύτερη παρατήρηση είναι η πολύ χαμηλή τιμή ικανοποίησης ($\mu = 2,31$) για το σύνολο των ερωτηθέντων που απάντησαν

athleticinstallations * profession

athleticinstallations

profession	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Άλλο	2,62	13	1,446	4	-1,568	,218
Βιοτέχνης ή Δημόσιος υπά υπά	2,00	1	.	0	.	.
Επιχειρηματί Ιδιωτικός υπ	2,67	12	1,231	4	-,449	,416
Ναυτικός	2,75	4	1,708	4	,343	,753
Νοικοκυρά	2,10	30	1,062	3	-1,250	,344
Συνταξιούχο ς	4,00	1	.	0	.	.
Φοιτητής	1,69	16	1,078	3	,894	1,449
Total	1,50	2	,707	1	.	.
Total	2,62	21	1,161	4	-,713	,211
Total	2,31	100	1,212	4	-,878	,491

Ενώ όμως δεν υπάρχουν αισθητές διαφορές ανάλογα με το επίπεδο μόρφωσης των όσων απάντησαν

athleticinstallations * education

athleticinstallations

education	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Ανωτάτη εκπαίδευση	2,44	54	1,160	4	-1,130	,253
Απόφοιτος	2,15	46	1,264	4	-,385	,805
Total	2,31	100	1,212	4	-,878	,491

φαίνεται ότι ενώ μέχρι 35 χρονών οι δημότες έχουν μια ελαφρά αρνητική εικόνα, η εικόνα αυτή επιδεινώνεται στις μεγαλύτερες ηλικίες φθάνοντας και τη πλήρη αποδοκιμασία για τους μεγαλύτερους από 55 χρονών.

athleticinstallations * Age

athleticinstallations

Age	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
26-35	2,51	45	1,325	4	-1,399	,190
36-45	1,65	20	,745	2	-,762	,697
46-55	2,00	6	,894	2	-1,875	,000
άνω των 55	1,00	1	.	0	.	.
Μέχρι και 25	2,57	28	1,200	4	-,596	,373
Total	2,31	100	1,212	4	-,878	,491

Μεγάλες είναι και οι διαφορές που παρουσιάζονται ανάμεσα στους μη έχοντες οικογένεια ($\mu = 2,75$) και όσους είναι παντρεμένοι ($\mu = 1,88$)

athleticinstallations * Status

athleticinstallations

Status	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Άγαμος	2,75	51	1,197	4	-,956	,008
Άλλη κατάσταση	1,75	8	1,389	4	5,531	2,294
Έγγαμος	1,88	41	1,005	3	-,336	,877
Total	2,31	100	1,212	4	-,878	,491

Το τελευταίο κομμάτι της έρευνας αφορούσε την εντύπωση που έχουν σήμερα διαμορφώσει οι δημότες σχετικά με την επιτυχία ή όχι της διοικητικής μεταρρύθμισης του Καλλικράτη. Η ερώτηση που τους τέθηκε ήταν αν κατά τη γνώμη τους η μεταρρύθμιση αυτή είναι προς τη σωστή κατεύθυνση για να πετύχει, ή, αντίθετα, είναι προς τη λάθος κατεύθυνση. Είχαν επίσης τη δυνατότητα ν' απαντήσουν οι δημότες με την απάντηση "δεν ξέρω, δεν απαντώ".

Η διαλογή των αποτελεσμάτων έδειξε ότι **μόνο το 40% των δημοτών πιστεύει ότι η μεταρρύθμιση του Καλλικράτη βρίσκεται στη σωστή κατεύθυνση για να πετύχει** ώστε να υπάρξει μια καλύτερη ποιότητα τοπικής αυτοδιοίκησης, ενώ ένα 20% πιστεύει ότι βρίσκεται σε λάθος κατεύθυνση. Ένα 40% από όσους έδωσαν τις απαντήσεις τους είπαν ότι δεν ξέρουν να απαντήσουν σε αυτό το ερώτημα.

Ως γενικό συμπέρασμα τέθηκε στους ερωτηθέντες το ερώτημα αν, μετά από μια δετία, το πρόγραμμα Καλλικράτης, κατά τη γνώμη τους, βοήθησε μέχρι σήμερα την ανάπτυξη και την ποιότητα ζωής της τοπικής κοινωνίας.

Report

Kallikratisanddevelopment

Gender	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Ανδρας	2,76	42	,821	3	,216	-,635
Γυναίκα	2,66	58	,785	4	,797	,026
Total	2,70	100	,798	4	,353	-,256

ANOVA Table

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Kallikratis anddevelo pment * Sex					
Between Groups	,278	1	,278	,434	,512
Within Groups	62,722	98	,640		
Total	63,000	99			

Όπως φαίνεται από τα αποτελέσματα δεν υπάρχει ουσιαστική διαφορά μεταξύ των δύο φύλων όσον αφορά τις εκτιμήσεις για το τι πρόσφερε ο Καλλικράτης μέχρι σήμερα και είναι κοινή αντίληψη ότι δεν βοήθησε ιδιαίτερα τη τοπική αυτοδιοίκηση στην Ξάνθη ($\mu < 3,0$)

Το ίδιο συμπέρασμα βγαίνει και από τον πίνακα με τα αποτελέσματα της One way ANOVA, όπου η τιμή F είναι 0,434 με Sig=0,512 $> 0,05$ και επομένως η μηδενική υπόθεση ισχύει και δεν υπάρχει επομένως ουσιαστική διαφορά μεταξύ των αποτελεσμάτων για τα δύο φύλα.

ANOVA Table

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Kallikratisanddevelopment * profession	Between Groups (Combined)	2,500	8	,312	,470	,874
	Within Groups	60,500	91	,665		
	Total	63,000	99			

Report Kallikratisanddevelopment

profession	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Άλλο	2,62	13	1,193	4	-,056	,200
Βιοτέχνης ή	2,00	1	.	0	.	.
Δημόσιος υπά	3,00	12	,603	2	,733	,000
Επιχειρηματί	3,00	4	,816	2	1,500	,000
Ιδιωτικός υπ	2,60	30	,770	3	-,152	-,116
Ναυτικός	3,00	1	.	0	.	.
Νοικοκυρά	2,69	16	,873	3	-,554	,024

Report**Kallikratisanddevelopment**

education	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Ανωτάτη εκπαίδευση	2,69	54	,722	3	,503	-,687
Απόφοιτος	2,72	46	,886	4	,158	,000
Total	2,70	100	,798	4	,353	-,256

Το ίδιο ισχύει και για τις μέσες τιμές μεταξύ των ομάδων της κατηγορίας “απασχόληση” καθώς η τιμή F είναι 0,470 με Sig=0,874 >0,05 και επομένως η μηδενική υπόθεση ισχύει και δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ των αποτελεσμάτων για τα διάφορα είδη απασχόλησης.

Με τον ίδιο τρόπο διαπιστώνουμε και ότι

Δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά για τα διάφορα επίπεδα εκπαίδευσης καθώς.

ANOVA Table

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Kallikratisanddevelopment * education	,026	1	,026	,040	,842
Between (Combined) Groups					
Within Groups	62,974	98	,643		
Total	63,000	99			

Παρουσιάζει ενδιαφέρον να δούμε ποιές είναι οι εκτιμήσεις όσων συμμετείχαν στα κοινά σχετικά με το αν βοηθάει ο Καλλικράτης την τοπική αυτοδιοίκηση.

Report

Kallikratisanddevelopment

publicinvolv	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Καμία συμμετ	2,74	86	,785	4	,565	-,258
Συμμετοχή σε	2,38	13	,870	3	-,316	-,032
Συμμετοχή ως	3,00	1	.	0	.	.
Total	2,70	100	,798	4	,353	-,256

Διαπιστώνουμε ότι η τιμή F είναι 1,902 με Sig=0,071 < 0,10 και επομένως η μηδενική υπόθεση δεν ισχύει, αλλά όχι με πιθανότητα 5% αλλά 10%, και υπάρχει επομένως στατιστικά σημαντική διαφορά για εκείνους με συμμετοχή στα κοινά και σε όσους δεν έχουν συμμετοχή.

ANOVA Table

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Kallikratisanddevelopment * publicinvolv	1,199	1	1,199	1,902	,071
Between (Combined) Groups					
Within Groups	61,801	98	,631		
Total	63,000	99			

Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι όσοι έχουν συμμετάσχει στα κοινά έχουν μια διαφορετική, στατιστικά σημαντική, άποψη ότι ο Καλλικράτης δεν έχει βοηθήσει τη τοπική Αυτοδιοίκηση στην Ξάνθη.

Για όσους έχουν διαφορετική οικογενειακή κατάσταση τα αποτελέσματα δείχνουν ότι δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ των διαφόρων καταστάσεων καθώς.

Report

Kallikratisanddevelopment

Status	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
Άγαμος	2,80	51	,775	3	,590	-,713
Άλλη κατάσταση	2,63	8	1,188	4	1,872	,970
Έγγαμος	2,59	41	,741	3	-,034	-,309
Total	2,70	100	,798	4	,353	-,256

η τιμή F είναι 0,889 με Sig=0,414 > 0,05 και επομένως η μηδενική υπόθεση ισχύει και δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ των αποτελεσμάτων για τα διάφορα είδη οικογενειακής κατάστασης.

ANOVA Table

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Kallikratisanddevelopment * Status	Between Groups (Combined)	1,135	2	,567	,889	,414
	Within Groups	61,865	97	,638		
	Total	63,000	99			

Τέλος, τα αποτελέσματα για την εκτίμηση των διαφόρων κατηγοριών ηλικίας δείχνουν ότι οι νεαρές ηλικίες έχουν μια περισσότερο θετική προσέγγιση για τη βοήθεια που έδωσε ο Καλλικράτης στη τοπική Αυτοδιοίκηση σε σχέση με τις μεγαλύτερες ηλικίες.

Kallikratisanddevelopment

Age	Mean	N	Std. Deviation	Range	Kurtosis	Skewness
26-35	2,89	45	,745	4	,887	,184
36-45	2,35	20	,813	3	-,406	-,113

46-55	2,33	6	,816	2	-,300	-,857
άνω των 55	2,00	1	.	0	.	.
Μέχρι και 25	2,75	28	,799	3	,806	-,908
Total	2,70	100	,798	4	,353	-,256

Όπως δείχνει και η One way ANOVA,

ANOVA Table

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Kallikratisandd evelopment * Age	Between (Combined) Groups	5,422	4	1,356	2,237	,071
	Within Groups	57,578	95	,606		
	Total	63,000	99			

η τιμή F είναι 2,237 με Sig=0,071 < 0,10 και επομένως η μηδενική υπόθεση δεν ισχύει, αλλά όχι με πιθανότητα 5% αλλά 10%, και υπάρχει επομένως στατιστικά σημαντική διαφορά για εκείνους που βρίσκονται στις διάφορες ομάδες ηλικιών. Δεν χρειάζεται πλέον να προχωρήσει κανείς σε μεγαλύτερη ανάλυση βλέποντας τις μέσες τιμές για όλες τις κατηγορίες ηλικιών.

6.3 ΤΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η έρευνα διεξήχθη με την αποστολή ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων (ως παράρτημα 1) και ελήφθησαν 100 απαντήσεις, αριθμός που χαρακτηρίζεται μάλλον ανεπαρκής για μια πλήρη στατιστική ανάλυση των αποτελεσμάτων. Μια από τις αδυναμίες του ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου είναι ότι δεν μπορείς να ελέγξεις την αντιπροσωπευτικότητα των απαντήσεων. Στη περίπτωση μας οδηγηθήκαμε στην υπερβολική συμμετοχή κάποιων κατηγοριών σε βάρος άλλων. Υπάρχει μεγάλος αριθμός νέων και φοιτητών σε βάρος των ηλικιωμένων και των συνταξιούχων. Μεγάλος είναι επίσης ο αριθμός των υπαλλήλων (δημοσίων και ιδιωτικών) σε βάρος των ελεύθερων επαγγελματιών. Οι τελευταίοι δεν έχουν δική τους κατηγορία αλλά αντιπροσωπεύονται μέσα από τη κατηγορία “άλλοι” που ναι μεν φάνηκε ότι είναι αρκετά σημαντική αριθμητικά αλλά ο χαρακτηρισμός της δεν βοηθάει, καθώς αντιπροσωπεύει όχι μόνο τη πολύ σημαντική ομάδα των ελεύθερων επαγγελματιών αλλά και πολλές άλλες λιγότερο σημαντικές.

Στην ερώτηση για το ποιά θεωρούνται ως τα πιο σημαντικά θέματα για τη ποιότητα ζωής των δημοτών στη Ξάνθη η έρευνα ανέδειξε στις πρώτες τρεις θέσεις τη διαχείριση απορριμμάτων, τη διαχείριση νερού και τις υποδομές πρόσβασης (δρόμοι, συγκοινωνίες) με μικρές διαφορές μεταξύ τους.

Η έρευνα αναζήτησε τις προσδοκίες των κατοίκων από την εφαρμογή του Καλλικράτη, όπως αυτές εξακολουθούν να υπάρχουν σήμερα. Φάνηκε λοιπόν ότι οι δημότες εκτιμούν ότι με τον Καλλικράτη εμφανίστηκε η δυνατότητα να λυθούν πιο άμεσα κάποια προβλήματα που τους αφορούν, μια δυνατότητα που είχε για τίμημα όμως την άνιση ανάπτυξη των διαφόρων τοπικών δημοτικών διαμερισμάτων. Και οι δύο αυτές εκτιμήσεις δεν επηρεάζονται ούτε από τη κατηγορία που ανήκει ο ερωτώμενος, ούτε όμως και από την ομάδα που ανήκει.

Οι απαντήσεις στο ερώτημα για το όφελος από την “ανάπτυξη των τοπικών συμφερόντων” το αξιολογούν μεν ως σημαντικό, ιδιαίτερα στις νέες ηλικίες που είναι και η πολυπληθέστερη ομάδα.

Στην εκτίμηση για την αξιοποίηση του ανθρωπίνου δυναμικού οι διάφορες ομάδες απασχόλησης απαντάνε διαφορετικά με τις διαφορές αυτές να είναι πολλές φορές στατιστικά σημαντικές, όπως μεταξύ των ομάδων των “φοιτητών” και των “νοικοκυρών”.

Στη συνέχεια ζητήθηκε από την έρευνα να καθορίσουν οι δημότες τις απόψεις που έχουν (perceptions) για τις διάφορες συνιστώσες της ποιότητας ζωής στη πόλη, και πως θεωρούν ότι οι απόψεις τους εφαρμόζονται στη περίπτωση της Ξάνθης. Οι απαντήσεις δείχνουν ότι οι ερωτούμενοι δεν είναι ευχαριστημένοι από τα σημερινά επίπεδα της παρουσίας της τοπικής αυτοδιοίκησης δεν μπορεί να διασφαλίσει ικανοποιητικά τις προϋποθέσεις αυτές για το Δήμο της Ξάνθης.

Στις απαντήσεις τους σχετικά με το πόσο ευχαριστημένοι είναι οι δημότες από τις δημοτικές υπηρεσίες στα θέματα που ανέδειξαν ως υψηλής προτεραιότητας οι απαντήσεις δεν διαφέρουν από τη μέση τιμή ικανοποίησης που βρίσκεται πάντοτε τριγύρω από το επίπεδο της οριακής ικανοποίησης αλλά από το πώς απαντάνε οι διάφορες ομάδες με τις “νοικοκυρές” να είναι μόνιμα περισσότερο δυσαρεστημένες από τις διάφορες άλλες ομάδες.

Οι προτάσεις που γίνονται για τη καλυτέρευση των υπηρεσιών της τοπικής αυτοδιοίκησης είναι συγκεκριμένες και έχουν γενικότερη αποδοχή (σε όλες ποσοστά από 30% και πάνω)

Οι δημότες δεν είναι ευχαριστημένοι από την εικόνα που παρουσιάζει η πόλη τους, από αισθητικής πλευράς, δηλαδή από τη γενική εικόνα των κτηρίων, την αφισορύπανση και τα διαφημιστικά πάνελ. Οι γυναίκες είναι περισσότερο δυσαρεστημένες από την γενική εικόνα που παρουσιάζεται, ενώ δυσερμήνευτη παρουσιάζεται η διαφορά γνώμης μεταξύ ιδιωτικών και δημοσίων υπαλλήλων.

Για το θέμα της ηχορύπανσης η εικόνα παρουσιάζεται σαφώς καλύτερη με τους δημότες να δείχνουν να μην νοιάζονται ιδιαίτερα για το θέμα.

Κάποιες ομάδες δείχνουν να ενοχλούνται από τις παρανομίες που συναντούν στις κατασκευές που υπάρχουν στην πόλη χωρίς όμως να διαφοροποιούνται αισθητά από τον μέσο όρο.

Η αντιμετώπιση του προβλήματος με τα αδέσποτα είναι μια κατηγορία όπου υπάρχουν διαφορετικές αναγνώσεις (κίνδυνος, υγεία, τρυφερότητα) και ως εκ τούτου διαφορετικές προσεγγίσεις και αξιολογήσεις.

Όσον αφορά τη κατάσταση των εγκαταστάσεων πρασίνου υπάρχει μια διπλή εικόνα με κάποιες ομάδες να εμφανίζονται σχετικά ικανοποιημένες, όπως οι φοιτητές και γενικά οι νεαρές ηλικίες ενώ κάποιες άλλες εμφανίζονται ιδιαίτερα δυσαρεστημένες, όπως οι νοικοκυρές και οι έγγαμοι γενικότερα. Ιδιαίτερα για τις νοικοκυρές τη μέση τιμή είναι η χαμηλότερη από τις τιμές όλων θεμάτων στις διάφορες κατηγορίες.

Οι απαντήσεις στην ερώτηση που έχει σχέση με το πόσο ικανοποιημένοι είναι οι πολίτες από τη δημιουργία, τον αριθμό και τη λειτουργία των παιδικών σταθμών δείχνουν ότι δεν υπάρχει αισθητή διαφοροποίηση για καμιά κατηγορία των δημοτών.

Οι απαντήσεις στην ερώτηση κατά πόσο οι αθλητικές εγκαταστάσεις που υπάρχουν στη πόλη είναι ικανοποιητικές για τους δημότες οι απαντήσεις δείχνουν ότι η γενική εικόνα εκφράζει την άποψη ότι οι εγκαταστάσεις είναι ανεπαρκείς με την εικόνα να αμβλύνεται λίγο στις απαντήσεις των φοιτητών και των ατόμων νεαρής ηλικίας, ενώ αντίθετα η εικόνα παρουσιάζεται χειρότερη στα άτομα μεγάλης ηλικίας και τις νοικοκυρές.

Μόνο το 40% των δημοτών πιστεύει ότι η μεταρρύθμιση του Καλλικράτη βρίσκεται στη σωστή κατεύθυνση για να πετύχει ώστε να υπάρχει μια καλύτερη ποιότητα τοπικής αυτοδιοίκησης, ενώ οι αρνητικές γνώμες έφθασαν το 20% και ένα 40% δεν έχουν άποψη.

Κάποιες γενικότερες παρατηρήσεις που εξάγονται από την ανάλυση των αποτελεσμάτων είναι το αναμφισβήτητο γεγονός ότι στο σύνολο της η ικανοποίηση από τις υπηρεσίες που προσφέρει η τοπική αυτοδιοίκηση σπάνια ξεπερνάει το επίπεδο ανοχής ($\mu = 3,00$) και όταν αυτό συμβαίνει η ικανοποίηση είναι μικρή.

Ένα άλλο συμπέρασμα είναι ότι ενώ οι προσδοκίες από τον Καλλικράτη ήταν μεγάλες η πραγματικότητα τις διέψευσε κατεβάζοντας της στο επίπεδο της απλής ανοχής, ενώ δεν φαίνεται να υπάρχει και ανάλογη προοπτική.

Οι ομάδες των νοικοκυρών και των ιδιωτικών υπαλλήλων έχουν σε πολλά θέματα ανάλογο προφίλ απαντήσεων, χωρίς αυτό να μπορεί να ερμηνευθεί από την ανάλυση των αποτελεσμάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7ο

Η ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΜΕ ΤΟΝ ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΟ

7.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Η Δημοτική αρχή Ξάνθης με τις παρεμβάσεις της στοχεύει στη βελτίωση της καθημερινότητας των δημοτών. Όλες οι παρεμβάσεις που γίνονται βελτιώνουν την ποιότητα ζωής των πολιτών και αλλάζουν την εικόνα του Δήμου.

Στη συνέχεια θα αναφερθούν οι παρεμβάσεις που σχεδιάστηκαν και υλοποιήθηκαν στο διάστημα των δύο τελευταίων χρόνων σε κάποιους από τους βασικούς τομείς, ύστερα από τις πληροφορίες που δόθηκαν κατά τη συζήτηση με τον Αντιδήμαρχο κ. Ηλιάδη.

Η συζήτηση με τον Αντιδήμαρχο περιλάμβανε τρία μέρη : την εικόνα που υπάρχει μετά από 5 χρόνια εφαρμογής του “Καλλικράτη”, πληροφορίες για τον προϋπολογισμό του Δήμου και περιγραφή, όπως είπαμε, κάποιων παρεμβάσεων που έγιναν.

Τις απόψεις του Αντιδημάρχου προσπαθήσαμε να διασταυρώσουμε με στοιχεία που υπάρχουν διαθέσιμα στα πεπραγμένα του Δήμου (<https://issuu.com/cityofxanthigr/docs/>) και σε δημοσιεύσεις σε έντυπα και το Διαδίκτυο.

7.2 Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ ΣΤΗ ΞΑΝΘΗ

Στα βασικά σημεία της η συζήτηση με τον αντιδήμαρχο σχετικά με το πως παρουσιάζεται σήμερα η εφαρμογή του “ Καλλικράτη” εκφράζει θετικές αλλά και αρνητικές κρίσεις για την εφαρμογή του νόμου. Τέτοιες απόψεις είναι

  Φαίνεται σήμερα ότι αφενός δεν υπήρχε αρκετός χρόνος για προετοιμασία ώστε ο “Καλλικράτης” να σχεδιαστεί σωστά και αφετέρου δεν ήταν έτοιμη η τοπική κοινωνία να δώσει τις δικές της προτάσεις.

  Καθώς στη πράξη υπήρξε συνένωση δύο μόνο προϋπαρχόντων Δήμων, του Δήμου Ξάνθης και του Δήμου Σταυρούπολης δεν παρατηρήθηκαν έντονες αδυναμίες σε εκπαιδευμένο προσωπικό ή κατάλληλα μέσα. Παρ’ όλα αυτά η έλλειψη υλικών, η απογραφή του προσωπικού και των μέσων αντιμετώπισης της καθημερινότητας είναι το πρώτο ζήτημα που εξακολουθεί να υπάρχει ως πρόβλημα από την εφαρμογή του Καλλικράτη.

 Υπήρξε η παρατήρηση ότι η δημοσιονομική προσαρμογή και τα μνημόνια μείωσαν τη βοήθεια που διέθετε η κεντρική διοίκηση στη τοπική αυτοδιοίκηση και δημιούργησαν την αρχή του προβλήματος της έλλειψης πόρων.

 η υποχρεωτική δημοσίευση στη διαύγεια των πράξεων και αποφάσεων του Δήμου αυξάνει μεν τη διαφάνεια για τις αποφάσεις που λαμβάνονται και τις δραστηριότητες που γίνονται αλλά δημιουργεί καθυστερήσεις καθώς ο νόμος είναι ιδιαίτερα αυστηρός, αφού ορίζει ρητά ότι οι πράξεις που πρέπει να αναρτηθούν στο διαδίκτυο δεν εκτελούνται, αν δεν έχει προηγηθεί η προβλεπόμενη ανάρτηση.

7.3 Ο ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

Για το 2017 ο προϋπολογισμός του Δήμου, όπως φαίνεται και στο παράρτημα, προβλέφθηκε να είναι ισοσκελισμένος, όσον αφορά τα έσοδα και τα έξοδα, και ανέρχεται στα 45,77 εκατ. ευρώ. Το ποσό αυτό είναι κατά 5 εκατ. ευρώ μεγαλύτερο από το αρχικό ποσόν των 41 εκατ. ευρώ που είχε προϋπολογισθεί πέρυσι αλλά αναμένεται να κλείσει όπως και πέρυσι 9-10 εκατ. ευρώ υψηλότερα. Από τον προϋπολογισμό φαίνεται ότι υπάρχει ενσωματωμένο ένα ποσό γύρω στα 7 εκατ. ευρώ που αφορά τεχνικά έργα. Υπάρχει επίσης ένα κονδύλι 9 εκατ. ευρώ για θέματα αθλητισμού και παιδείας. Η υλοποίηση των κονδυλίων αυτών όμως δεν θα είναι χωρίς προβλήματα. Ο πρώτος λόγος είναι ότι σε αυτούς τους δύσκολους καιρούς είναι πολλοί όσοι δεν πληρώνουν στο Δήμο τις υποχρεώσεις τους άλλοι επειδή δεν έχουν και άλλοι γιατί θεωρούν ότι ο Δήμος δεν θα τα ζητήσει.

Το άλλο πρόβλημα που αφορά κυρίως το μέλλον είναι το ότι έχουν ολοκληρωθεί και τα 21 ευρωπαϊκά προγράμματα και δεν υπάρχουν νέα. Επομένως ότι έργα γίνουν θα γίνουν από τα δημοτικά τέλη.

Αν λοιπόν ο Δήμος δεν μπορεί να διασφαλίσει την είσπραξη των δημοτικών τελών που προγραμματίζει δεν θα μπορεί να υλοποιήσει τα αναγκαία έργα που έχουν ανάγκη και περιμένουν οι δημότες.

Το άλλο σοβαρό πρόβλημα που υπάρχει είναι ότι η απορροφητικότητα που υπάρχει είναι πολύ χαμηλή, ενώ ο συνημμένος πίνακας δείχνει ότι για το 2017 προβλέπεται να πιάσει ιστορικά χαμηλά γύρω στο 17%.

	ΥΨΟΣ ΤΕΧΝ. ΠΡΟΓΡ.	ΔΙΑΘΕΣΙΜΕΣ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ	ΑΠΟΡΡΟΦΗΘΕΙΣΕΣ	
2017	6.575.524,75	6.926.039,46	1.072.498,33	15,49%
2016	5.025.760,45	7.467.819,87	1.181.978,18	15,83%
2015	6.366.409,42	9.731.759,61	2.387.678,79	24,53%
2014	6.195.689,99	8.855.576,56	3.146.655,31	35,53%
2013	7.955.060,10	9.790.403,30	4.814.693,91	49,18%
2012	5.880.589,07	10.350.257,01	4.290.061,23	41,45%
2011	4.997.718,50	6.393.703,72	2.114.049,05	33,06%

Εικόνα η εξέλιξη της απορροφητικότητας των τεχνικών υπηρεσιών (πηγή: www.thraki.com.gr)

Οι αιτίες για την υστέρηση που υπάρχει είναι πάρα πολλές, μεταξύ των οποίων είναι : η ανεπαρκής στελέχωση της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών, η υποχρέωση συντήρησης του εξαιρετικά μεγάλου όγκου των υποδομών, η έλλειψη σαφούς οργανωτικής δομής με καταμερισμό των υπευθυνοτήτων (υπάρχει πληθώρα προϊσταμένων αλλά λίγοι μελετητές και επιβλέποντες), η αδυναμία φύλαξης των υποδομών, η ύπαρξη έργων με ελλιπή σχεδιασμό, και άλλες λιγότερο σημαντικές αιτίες.

7.4 ΚΑΠΟΙΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΤΗΣ

ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ

Η έρευνα που έγινε μεταξύ των δημοτών της Ξάνθης ανέδειξε ως τα δύο πιο κρίσιμα θέματα που πρέπει να αντιμετωπίσει η Δημοτική αρχή τη ποιότητα και την επάρκεια της υδροδότησης του Δήμου μαζί με την ολοκληρωμένη αποκομιδή απορριμμάτων.

Στο πλαίσιο αυτών των ευρημάτων η συζήτηση που έγινε έδωσε τις ακόλουθες πληροφορίες για έργα που έγιναν τα τελευταία δύο χρόνια.

Ο Δήμος Ξάνθης ξεκίνησε να ανανεώσει τον στόλο των οχημάτων του και να τον ενισχύσει με νέα πιο αποτελεσματικά οχήματα. Αγοράστηκαν πέντε νέα απορριμματοφόρα οχήματα τα οποία διαθέτουν σύστημα συμπίεσης. Αγοράστηκε επίσης ένας συρμός Hook-Lift που είναι ένα τριαξονικό όχημα με γάντζο για τη μεταφορά κάδων συλλογής μαζί με ένα Container τύπου “Open Top” και δύο διαξονικά ρυμουλκούμενα οχήματα που έχουν μαζί τους και ένα Container τύπου “Open Top”

Το σύστημα ανακύκλωσης που οργανώθηκε επιτρέπει κάθε χρόνο τη διαλογή 2000 τόνων ανακυκλώσιμου υλικού από τους μπλε κάδους και 100 τόνων γυαλιού. Στόχος του Δήμου είναι να επεκτείνει τη τοποθέτηση των μπλε κάδων ώστε να καλύψει αποτελεσματικά όλες τις περιοχές του Δήμου.

Σε συνεργασία με την ιδιοκτήτρια εταιρεία ΜΕ.ΚΩΝ Α.Ε. της μονάδας ανακύκλωσης υλικών και αντικειμένων που προέρχονται από εκσκαφές, κατασκευές, ανακαινίσεις, κατεδαφίσεις που βρίσκεται στα Κιμμέρια ο Δήμος ξεκίνησε την απομάκρυνση υλικών και την αποκατάσταση της αισθητικής σε χώρους που υπήρχαν κάθε είδους μη επικίνδυνα κυρίως οικοδομικά απόβλητα, όπως η κοίτη του ποταμού Κοσύνθου.

Η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης – Αποχέτευσης Ξάνθης (Δ.Ε.Υ.Α.Ξ.) συστάθηκε με τον νόμο 1069/80 μετά από απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, ιδρύθηκε το 1982 και ξεκίνησε το έργο της την 1-1-1984. Είναι δημοτική επιχείρηση με τη μορφή του Ν.Π.Ι.Δ με κοινωφελή χαρακτήρα και ακολουθεί πάντα μια πολιτική αναζήτησης του πιο οικονομικού τρόπου παροχής ποιοτικού νερού και διαχείρισης των αποχετεύσεων.

Τα τελευταία χρόνια έχει προχωρήσει σε εκτεταμένες αντικαταστάσεις τμημάτων του παλιού δικτύου με συνεχείς εργολαβίες αντικατάστασης των παλιών σωληνώσεων με νέα δίκτυα σωλήνων από πολυαιθυλένιο υψηλής πυκνότητας (HDPE) κλάσης PE 80 ή PE 100. Οι σωληνώσεις υψηλής πίεσης, μεγαλύτερης των 16 ατμοσφαιρών κατασκευάζονται από πολυαιθυλένιο 3^{ης} γενιάς (PE 1000). Το κόστος των εργολαβιών ανήλθε στα ποσά των 1,4 και 1,2 εκατ. ευρώ για τα έτη 2016 και 2017 αντίστοιχα.

Η Δ.Ε.Υ.Α. Ξάνθης εφαρμόζει τεσσάρων ειδών τιμολόγια: το οικιακό, το βιομηχανικό, το επαγγελματικό και το αγροτικό τιμολόγιο με διαφορετικές τιμές χρέωσης. Η οικιακή χρήση νερού αποτελεί το 86% της συνολικής κατανάλωσης. Στο οικιακό τιμολόγιο η υπηρεσία ύδρευσης εφαρμόζει κλιμακωτό τιμολόγιο με πάγια χρέωση.

Η έρευνα έδειξε ότι το κόστος νερού θεωρείται σημαντικός παράγοντας της καθημερινότητας και μάλιστα είναι διάχυτη η άποψη ότι οι χρεώσεις του νερού στην Ξάνθη είναι πολύ υψηλές συγκρίνοντας με τις χρεώσεις σε όμορους δήμους, όπως για παράδειγμα ο Δήμος Αβδήρων όπου η διαφορά που προκύπτει είναι υπερδιπλάσια. Η επίσημη απάντηση είναι, ότι ναι μεν οι υψηλές τιμές δεν αμφισβητούνται αλλά το κόστος κυβικού καθορίζεται από πολλούς παράγοντες οι οποίοι και διαμορφώνουν την τελική του τιμή.

Το 2017 αποφασίσθηκε η επέκταση των δικαιούχων κοινωνικού τιμολογίου και σε άλλες ευπαθείς ομάδες και μάλιστα η μείωση της τιμής του νερού μέχρι και κατά 90% σε πολλές περιπτώσεις.

Ο Δήμος ξεκίνησε το 2016 την ανακαίνιση των παιδικών χαρών και την αντικατάσταση, σε 6 από αυτές, των παιγνιδιών και οργάνων που υπήρχαν με νέα σύγχρονα ασφαλή και πιστοποιημένα. Δημιουργήθηκαν επίσης τέσσερις νέες παιδικές χαρές ενώ έχουν δημοπρατηθεί και δύο ακόμη που θα είναι έτοιμες μέχρι το τέλος του 2017. Το συνολικό κόστος των εργασιών αυτών θα φθάσει το 1,5 εκατ. ευρώ που προέρχονται από τα δημοτικά τέλη.

Πραγματοποίησε εργασίες συντήρησης και καθαρισμού στα φρεάτια όμβριων υδάτων με σκοπό τη πρόληψη πλημμυρικών φαινομένων.

Ολοκληρώθηκε μέσα σε δύο χρόνια η αντικατάσταση όλων των χρονοδιακοπών φωτισμού της πόλης με δέκτες ακουστικής συχνότητας. Το νέο σύστημα επιτρέπει τον τηλεχειρισμό από απόσταση για τη μαζική εναλλαγή του χρόνου παροχής ρεύματος με την αποστολή συγκεκριμένης συχνότητας που αναγνωρίζεται αυτόματα από τους δέκτες. Με τον τρόπο αυτό μπορεί να ενεργοποιείται το άναμμα και το σβήσιμο των φανοστατών άμεσα όταν χρειάζεται.

Υπάρχει μια σημαντική στροφή του ενδιαφέροντος του Δήμου για τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς. Οι βασικοί άξονες της νέα πολιτικής είναι ο άξονας της περισυλλογής που περιλαμβάνει τη περισυλλογή, καταγραφή, θεραπεία και εμβολιασμό και τη στείρωση και η ανάδειξη του θέματος με τη περίθαλψη, υιοθεσία και επανατοποθέτηση των αδέσποτων.

Κάθε χρόνο 300 περίπου σκυλιά στερώνονται και επανατοποθετούνται στο φυσικό τους περιβάλλον κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις (πυκνότητα στη περιοχή, ύπαρξη κοινωνικών δομών, κ.λπ.)

Ο Δήμος Ξάνθης συμβάλλοντας περαιτέρω στην προσπάθεια για την μείωση του πληθυσμού των αδέσποτων ζώων συντροφιάς, δημιούργησε ειδικό τμήμα στην επίσημη ιστοσελίδα του μέσω του οποίου οι υποψήφιοι ανάδοχοι μπορούν να δουν φωτογραφίες και βασικά στοιχεία για κάθε ζώο, ώστε να επιλέξουν αυτό που επιθυμούν για υιοθεσία.

Το 2017 προκηρύχθηκε έργο για κατασκευή κυνοκομείου προϋπολογισμού 900 χιλ. ευρώ, με χρήματα από τα δημοτικά τέλη, για 40 θέσεις φιλοξενίας σκύλων. Όσο και αν το κόστος φαίνεται πολύ υψηλό η κατασκευή αυτή φαίνεται επιβεβλημένη.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η εφαρμογή του νέου νόμου 3852/2010 γνωστού με το όνομα ‘Καλλικράτης’ αποτελεί ίσως το πιο σημαντικό εγχείρημα σε πολιτικό, θεσμικό και οργανωτικό εγχείρημα στον θεσμό της τοπικής και περιφερειακής Αυτοδιοίκησης καθώς επιφέρει σημαντικές και καθοριστικές αλλαγές στο τρόπο λειτουργίας και διοίκησης των αρχών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης της χώρας και κυρίως στην ύπαρξη των Δήμων και με σκοπό την εξυγίανση αλλά και τακτοποίηση των σχετικών κοινωνικών και οικονομικών εκκρεμοτήτων τους αντίστοιχα.

Ο ‘Καλλικράτης’ αποτελεί τη συνέχεια του νόμου ‘Καποδίστριας’ και λογικά στόχευε να βελτιώσει την αυτονομία της Τ.Α. με τη προώθηση της αποκεντρωτικής διαδικασίας λήψης αποφάσεων και την ενίσχυση των διαδικασιών προγραμματισμού αναπτυξιακών δράσεων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Ο ‘Καλλικράτης’ κινήθηκε στα πρότυπα άλλων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου η επικρατούσα τάση ήταν η ολοκληρωτική αποκέντρωση των εξουσιών. Αν και οι αρχές, καθώς και τα οφέλη, που διέπουν τον νόμο είναι γενικά αποδεκτές, από την αρχή επισημάνθηκαν κάποιες αδυναμίες του, και τα συμπεράσματα μετά από έξι χρόνια της εφαρμογής του επιβεβαιώνουν την ορθότητα των περισσότερων από αυτές.

Η ανάλυση η οποία πραγματοποιήθηκε στο θεωρητικό μέρος της έρευνας, περιγράφει σε αδρές γραμμές και αναλύει αντίστοιχα τις αρχές και εγκυκλίους του νέου Νόμου ενσωματώνοντας κρίσεις και κριτικές για το με ποιο τρόπο θα καταστεί δυνατό ο νέος αυτός νόμος να τακτοποιήσει τις οικονομικές εκκρεμότητες των δήμων και αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης και κυρίως να θέσει τις βάσεις για μια αρτιότερη λειτουργία και διαχείριση αυτών στο μέλλον.

Η έρευνα που έγινε αφορά τους δημότες στον Δήμο Ξάνθης. Πρόκειται για ένα Δήμο που δεν είχε ιδιαίτερες δυσκολίες να αντιμετωπίσει καθώς στην ουσία πρόκειται για τη συνένωση ΔΎΟ Δήμων μόνο.

Διεξήχθη μια δειγματοληπτική έρευνα που αφορούσε τόσο τη μέτρηση ικανοποίησης των πολιτών από τις υπηρεσίες του Δήμου Ξάνθης, όσο και την ανίχνευση του ποιες είναι πραγματικά οι ανάγκες και οι προτεραιότητες των δημοτών και τι προτάσεις υπάρχουν για να γίνουν πραγματικότητα. Η εργασία έρχεται επομένως να στηρίξει τις αποφάσεις που χρειάζεται να πάρει ο Δήμος μέσα από το πρίσμα των δυνατοτήτων που του παρέχει ο νέος νόμος του ‘Καλλικράτη’.

Από την έρευνα αναδεικνύονται τα ίδια ακριβώς ευρήματα που παρατηρούνται στον απολογισμό των πεπραγμένων του 'Καλλικράτη' σε όλη την επικράτεια.

Φαίνεται λοιπόν ότι υπάρχουν ακόμη περιθώρια βελτίωσης της αποδοτικότητας του 'Καλλικράτη' με τη νομοθέτηση ενός βελτιωτικού πλαισίου του οποίου οι κύριοι άξονες θα είναι

- Η μείωση των εξουσιών της κεντρικής διοίκησης υπέρ των τοπικών αυτοδιοικητικών θεσμών
- Η επαναξιολόγηση των συνενώσεων μέσα από κριτήρια που θα συνυπολογίζουν τις επιμέρους ιδιαιτερότητες που υπάρχουν στον ελλαδικό χώρο
- Η νομοθετική κατοχύρωση της διάθεσης συγκεκριμένων οικονομικών πόρων στη τοπική Αυτοδιοίκηση.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΑΝΑΦΟΡΕΣ

- Αθανασόπουλος Κ., (2010) , Νέα Αρχιτεκτονική της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πρόγραμμα Καλλικράτης : Η Περιφερειακή Διάσταση της Νέας Στρατηγικής ‘Ευρώπη 2020’, Αθήνα: Σ.Ε.Π., 2010)
- Ανέστη ,Κωνσταντία και Μπίσια, Αικατερίνη, (2015) , Η νέα διοικητική διάρθρωση της Ελλάδος σύμφωνα με το νόμο του Καλλικράτη. Πτυχιακή εργασία, ΤΕΙ Δυτ. Ελλάδας, Πάτρα 2015
- Αρταβάνη, Μ.-Α., (2012) , Η Αναπτυξιακή Διάσταση του Προγράμματος «Καλλικράτης» σε Περίοδο Κρίσης. Εισήγηση σε συνέδριο της ΑΔΕΔΥ, 2011.
- Βασματζίδης, Χρήστος. (2010) Καλλικράτης, ο νέος νόμος για τη τοπική Αυτοδιοίκηση και η σχέση του με το Σύνταγμα. Θεσσαλονίκη , 2010.
- Βίτσου, Γ. & Μελέτη, Μαρία , (2015) Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην Ελλάδα. Πτυχιακή εργασία , ΤΕΙ Πάτρας, Σεπτέμβριος 2015.
- Βογόγιας, Δημήτριος , (2012) , Θετικά και αρνητικά από τη συνένωση των Δήμων στα πλαίσια του Καλλικράτη. Πτυχιακή εργασία, ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης. Ιανουάριος 2012.
- Δεληθέου, Βασιλική (2007) Θεσμικό πλαίσιο περιφερειακής ανάπτυξης και οργάνωσης της Διοίκησης του κράτους. Μέρος Α.Β και Γ
- Δεληθέου, Βασιλική (2004) , Τοπική Ανάπτυξη και Αυτοδιοίκηση- Θεσμικό πλαίσιο , αναπτυξιακά προγράμματα και παγκοσμιοποίηση. Εκδόσεις Αθήνα.
- Δρούτσα, Χριστίνα , (2014) Αξιολόγηση της οργανωτικής αναδιοργάνωσης που επέφερε το πρόγραμμα ‘Καλλικράτης’. Παρουσίαση ,Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης, Τμήμα Διοίκησης και Οικονομικής Διαχείρισης
- Ε.Ε.Τ.Α.Α. , (2014) , Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, Αθήνα, 2014
- Εγκύκλιος ΥΠ.ΕΣ.Α.Η.Δ. Νο 45 με α.π. 74300 / 28-12-2010 «Ρύθμιση θεμάτων οικονομικής διοίκησης και διαχείρισης των δήμων, που προκύπτουν από την εφαρμογή των διατάξεων του ν.3852/10».
- Θεοδωράτος, Ηλ., (2007) , Ο θεσμός της τοπικής αυτοδιοίκησης. Πτυχιακή εργασία , 2007
- Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης, (2007) , Σχετικά με την χάραξη νέων διοικητικών ορίων για τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και την παροχή των αντίστοιχων κινήτρων. ΚΕΔΚΕ, 2007
- Κελίδου, Αλίκη. (2012) , Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των συνενώσεων των δήμων του Καλλικράτη Πτυχιακή εργασία--ΣΔΟ--Τμήμα Λογιστικής, 2012. Διαβάστηκε από <http://www.openarchives.gr/view/654663>

Κλάπας,Μιλτιάδης, (2013), Κριτική προσέγγιση του Καλλικράτη., (online) ,11 Απριλίου 2013. <http://www.epiruspost.gr/afieromata/apopseis/18411-2013-04-11-20-24-35.html>

Κόνσολας, Νικόλαος (1997) , Σύγχρονη περιφερειακή οικονομική πολιτική. Εκδόσεις Παπαζήση, 1997

Λαμπριανίδης, Λόης (2000) Οικονομική γεωγραφία. Εκδόσεις Πατάκη

Μαϊστρος,Παν., Κουτσούρη, Δημ., Γούπιος, Γιαννης. (2008) Το νέο θεσμικό πλαίσιο των επιχειρήσεων Ο.Τ.Α. ΚΕΔΚΕ, Αθήνα ,2008.

Μακρυδημήτρης, Α. (2008). ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ, Στοιχεία Διοικητικής Οργάνωσης: Αθήνα- Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Σάκουλα

Μουτούση, Νικολέττα (2011) Οικονομία 1,2 δις ευρώ από την εφαρμογή του Καλλικράτη, (online), εφημερίδα ‘Τα Νέα’ 01-06-2011.

<http://www.tanea.gr/news/greece/article/4633545/?iid=2>

Μπένος, Σταύρος , (2016) Τα παράπονά σου στον δήμαρχο, (online), εφημερίδα ‘Καθημερινή’ 10-07-

2016.<http://www.kathimerini.gr/866937/article/epikairothta/politikh/ta-parapona-soy-ston-dhmarxo>

Μπεριάτος,Η. (2012) Η Διοικητική αναδιάρθρωση - Πρόγραμμα Καλλικράτης: Μια χωροταξική και γεωγραφική προσέγγιση, , (online), 12 Νοεμβρίου 2012. http://www.citybranding.gr/2012/11/blog-post_12.html

Νόμος 3852|2010, ΦΕΚ τ Α’ 87/2010

Νικολόπουλος, Κ , (2008) Διοίκηση και Οικονομική Διαχείριση ΝΠΔΔ των ΟΤΑ. Χαλκίδα: αυτοέκδοση.

Παπαγγελής, Νίκος , (2014) Η εμπειρία της αναδιάρθρωσης στην Ελλάδα από την εφαρμογή του προγράμματος Καλλικράτης . Εισήγηση στην Ημερίδα με θέμα: «Τοπική Αυτοδιοίκηση: Από την κρίση στην πρόκληση» - Λάρνακα 15 Μαρτίου 2014

Παπάζογλου ,Α. και Κομπορόζος, Ι-Χρ. (2004), [Η εκτίμηση της λειτουργίας της τοπικής αυτοδιοίκησης από εκθέσεις του Συνήγορου του Πολίτη την τριετία 2000-2003](#)

Πιστοφίδου, Μαρία. (2013) Νόμος Καλλικράτης: Η συμβολή και ο ρόλος του στη τοπική Αυτοδιοίκηση. Πτυχιακή εργασία, ΤΕΙ Καβάλα.

Πορτάλιου, Ελένη (2010) , Κριτική στο πρόγραμμα Καλλικράτης-αρχές και προϋποθέσεις ενός εναλλακτικού σχεδίου, (online)

<https://protosteki.wordpress.com/2010/02/03/%CE%BA%CF%81%CE%B9%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CF%83%CF%84%CE%BF-%CF%80%CF%81%CF%8C%CE%B3%CF%81%CE%B1%CE%BC%CE%BC%CE%B1>

=

[%CE%BA%CE%B1%CE%BB%CE%BB%CE%B9%CE%BA%CF%81%CE%AC%CF%84%CE%B7%CF%82-%CF%84%CE%B7/](#)

Σπηλιωτόπουλος, Επ., (2001) , Η δημόσια διοίκηση στην Ελλάδα . Εκδόσεις Σάκκουλα
Τσεκρέλη, Θεοδοσία , (2013) Η Τ.Α. και η εφαρμογή του σχεδίου Καλλικράτης στη Π.Ε.
Πέλλας. Πτυχιακή εργασία, ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης

Φλογαΐτης, Σπ., (1985) , Το Ελληνικό Διοικητικό Σύστημα, εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα,
Αθήνα.

Χλέπας, Νίκος , (2014) , Δομή και λειτουργία των Δήμων στην Ελλάδα. Γραφείο
Διασύνδεσης του Εντεταλμένου της Ελληνογερμανικής Συνέλευσης (KS-DGV),
επικαιροποίηση του Ν. 3852/2010 ‘Πρόγραμμα Καλλικράτης’

Χλέπας, Νίκος , (2011) , Η εφαρμογή του Καλλικράτη στη πράξη-προβλήματα και
επιλογές, (online) . Διαβάστηκε από : [http://topikidimokratia.blogspot.ru/2011/06/blog-
post_22.html](http://topikidimokratia.blogspot.ru/2011/06/blog-post_22.html)

Χρυσανθάκης, Χαράλαμπος. (2010) Καλλικράτης: ο νέος νόμος για την αυτοδιοίκηση και
την αποκεντρωμένη διοίκηση» Νομική Βιβλιοθήκη

Ψυχάρης, Ιωάννης και Σιμάτου Έλλη . (2003) Η οργάνωση της δημόσιας διοίκησης σε
περιφεριακό και τοπικό επίπεδο στην Ελλάδα. Σειρά Ερευνητικών Εργασιών, 9(29): σελ.
645-684

Council of Europe (1997) , The use of Performance Indicators in Local Public Services.
Council of Europe Publishing, local and regional authorities in Europe, No 63.

Eurostat, Statistics explained . Quality of life indicators - measuring quality of life.
Διαβάστηκε από : [http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-
explained/index.php/Quality_of_life_indicators_-_measuring_quality_of_life](http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Quality_of_life_indicators_-_measuring_quality_of_life)

Saunders M., Lewis P. and Thornhill A., 2000, "Research Methods For Business
Students", London: Prentice Hall.

Stiglitz, Joseph , Sen, Amartya and Fitoussi, Jean-Paul. (2009) , Report by the Commission
on the Measurement of Economic Performance and Social Progress. Διαβάστηκε στο :
<http://ec.europa.eu/eurostat/documents/118025/118123/Fitoussi+Commission+report>

Zarzosa, P. (1996): Aproximación a la medición del bienestar social. Secretariado de
Publicaciones e Intercambio Científico de la Universidad de Valladolid

<http://www.opengov.gr/types/?p=369>

<http://tvxs.gr/news/%CE%AD%CE%B3%CF%81%CE%B1%CF%88%CE%B1%CE%BD-%CE%B5%CE%AF%CF%80%CE%B1%CE%BD/%CE%B7-%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CE%B4%CE%B9%CE%AC%CF%81%CE%B8%CF%81%CF%89%CF%83%CE%B7-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CE%BA%CE%B1%CE%BB%CE%BB>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1^ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ ΜΕ ΤΟΝ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ (πηγή :
KS-DGV, 2014)**

Οι 13 Περιφέρειες της Ελλάδας: Δήμοι και πληθυσμός

Απόχρωση απεικόνισης	Περιφέρεια	Αριθμός δήμων	Πληθυσμός 2011	Ποσοστό πληθυσμού %
	Ανατ. Μακεδονίας-Θράκης	22	605.826	5,54
	Κεντρικής Μακεδονίας	38	1.883.277	17,22
	Δυτικής Μακεδονίας	12	285.002	2,61
	Ηπείρου	18	339.721	3,11
	Θεσσαλίας	25	737.485	6,74
	Στερεάς Ελλάδας	25	559.457	5,11
	Δυτικής Ελλάδας	19	682.604	6,24
	Πελοποννήσου	26	584.989	5,35
	Αττικής	66	3.786.616	34,62
	Ιονίων Νήσων	7	224.061	2,05
	Βορείου Αιγαίου	9	198.894	1,82
	Νοτίου Αιγαίου	34	366.795	3,35
	Κρήτης	24	682.928	6,24
	Σύνολο	325	* 10.937.655	100,00%

Μέγεθος δήμων ανά πληθυσμό κατοίκων (Απογραφή 2011 – Μόνιμος πληθυσμός)

Πληθυσμός	Αριθμός δήμων	Ποσοστό επί του συνόλου των δήμων
< 1.000	15	4,62
1.000 έως < 3.100 *	23	7,08
3.100 έως < 10.000	42	12,92
10.000 έως < 20.000	85	26,15
20.000 έως < 50.000	95	29,23
50.000 έως < 80.000	38	11,69
80.000 έως < 120.000	18	5,54
120.000 έως < 200.000	6	1,85
200.000 έως < 350.000	2	0,62
664.610	1	0,31
Σύνολο	325	100,00

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2ο ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΣΤΗΝ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΡΟ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ

Αιρετά Όργανα	2010	2011
Δήμαρχοι	914	325
Δημοτικοί Σύμβουλοι	16310	9375
Πρόεδροι Κοινοτήτων	120	-
Κοινοτικοί Σύμβουλοι	1114	-
Σύνολο	18458	9700

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3^ο Ο ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2017 ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΞΑΝΘΗΣ

ΕΣΟΔΑ

06.00 ΕΣΟΔΑ ΔΗΜΟΥ 45.774.639,90

06.00.0 ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ 22.207.023,65

06.00.01 ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΑΠΟ ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ 294.201,60

06.00.02 ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ 78.001,00

06.00.03 ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΑ ΤΕΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ 3.870.575,72

06.00.04 ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΛΟΙΠΑ ΤΕΛΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ 1.040.400,00

06.00.05 ΦΟΡΟΙ ΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΕΣ 825.500,00

06.00.06 ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ 15.911.315,33

06.00.07 ΛΟΙΠΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ 187.030,00

06.00.1 ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ 6.787.782,07

06.00.11 ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΚΠΟΙΗΣΗ ΚΙΝΗΤΗΣ ΚΑΙ

ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ 5.000,00

06.00.12 ΕΚΤΑΚΤΕΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ

ΚΑΛΥΨΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ 4.190.242,07

06.00.13 ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ 2.069.240,00

06.00.14 ΔΩΡΕΕΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΕΣ ΚΛΗΡΟΔΟΣΙΕΣ 40.000,00

06.00.15 ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ – ΠΡΟΣΤΙΜΑ – ΠΑΡΑΒΟΛΑ 362.300,00

06.00.16 ΛΟΙΠΑ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ 121.000,00

06.00.2 ΕΣΟΔΑ Π.Ο.Ε. ΠΟΥ ΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΙ ΓΙΑ

ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ 140.500,00

06.00.21 ΕΣΟΔΑ Π.Ο.Ε. ΤΑΚΤΙΚΑ 110.500,00

06.00.22 ΕΣΟΔΑ Π.Ο.Ε. ΕΚΤΑΚΤΑ 30.000,00

06.00.3 ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ Π.Ο.Ε. 5.544.588,77

06.00.321 ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΑΠΟ

ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΑ ΚΑΤΑ ΤΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΑ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΤΗ – ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ 2.358.483,17

06.00.322 ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΑΠΟ

ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΑ ΚΑΤΑ ΤΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΑ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΤΗ – ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ 3.186.105,60

06.00.4 ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ

ΤΡΙΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ 2.657.404,00

06.00.41 ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ 2.586.404,00

06.00.42 ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ 71.000,00

06.00.5 ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ 8.437.341,41

ΕΞΟΔΑ

02 ΕΞΟΔΑ ΔΗΜΟΥ 45.774.639,90

02.00 ΓΕΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ 13.041.457,51

02.10 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ 3.341.565,19

02.15 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ 14.621.315,17

02.20 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ

ΗΛΕΚΤΡΟΦΩΤΙΣΜΟΥ 3.848.418,39

02.25 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΑΡΔΕΥΣΗΣ

ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ 368.389,69

02.30 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ 7.452.677,44

02.35 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΡΑΣΙΝΟΥ 1.670.488,77

02.40 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ 1.071.155,17

02.45 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΩΝ 136.172,57

02.50 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ 0,00

02.70 ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ 23.000,00

02.90 ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ 200.000,00.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4^ο ΤΟ ΑΝΕΚΤΕΛΕΣΤΟ ΤΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΞΑΝΘΗΣ

	ΥΨΟΣ ΤΕΧΝ. ΠΡΟΓΡ.	ΔΙΑΘΕΣΙΜΕΣ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ	ΑΠΟΡΡΟΦΗΘΕΙΣΣ	
2017	6.575.524,75	6.926.039,46	1.072.498,33	15,49%
2016	5.025.760,45	7.467.819,87	1.181.978,18	15,83%
2015	6.366.409,42	9.731.759,61	2.387.678,79	24,53%
2014	6.195.689,99	8.855.576,56	3.146.655,31	35,53%
2013	7.955.060,10	9.790.403,30	4.814.693,91	49,18%
2012	5.880.589,07	10.350.257,01	4.290.061,23	41,45%
2011	4.997.718,50	6.393.703,72	2.114.049,05	33,06%

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5 : ΤΟ ΤΕΛΙΚΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5 : ΤΟ ΤΕΛΙΚΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Α : ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. Φύλο

Άνδρας	☐
Γυναίκα	☐

2. Οικογενειακή Κατάσταση	
Έγγαμος	☐
Άγαμος	☐
Άλλη κατάσταση (διαζευγμένος χήρος)	☐

B1 : Από τον κατάλογο προβλημάτων που αναφέρονται στη συνέχεια, ποιά θεωρείτε ως τα κρίσιμα ζητήματα της περιοχής σας τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπίζονται από τον Δήμο σε προτεραιότητα; (ιεραρχήστε τις επιλογές σας 1: το πιο σημαντικό, 9:το λιγότερο σημαντικό)

3. Ηλικία	
μέχρι και 25	☐
26-35	☐
36-45	☐
46-55	☐
άνω των 55	☐

4. Απασχόληση	
Δημόσιος υπάλληλος	☐
Ιδιωτικός υπάλληλος	☐
Νοικοκυρά	☐
Βιοτέχνης ή έμπορος	☐
Επιχειρηματίας	☐
Αγρότης	☐
Ναυτικός	☐
Στέλεχος Επιχείρησης	☐
Συνταξιούχος	☐
Φοιτητής	☐
Άλλο	☐

5. Κάτοχος μεταφορικού μέσου	
Ι.Χ η φορτηγό	☐
Μηχανή η δίκυκλο	☐
Χωρίς όχημα	☐

6. Μορφωτικό Επίπεδο	
Χωρίς μόρφωση	☐
Απόφοιτος του Δημοτικού ή Γυμνάσιου	☐
Απόφοιτος Λυκείου ή ΕΠΑΛ	☐
Ανωτάτη Εκπαίδευση ή μεταπτυχιακό	☐

7. Συμμετοχή στα κοινά	
Καμία συμμετοχή	☐
Συμμετοχή ως εκλεγμένος στα κοινά	☐
Συμμετοχή σε άλλα τοπικά σχήματα (σωματεία, συνεταιρισμοί, σύλλογοι)	☐

B :ΤΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Διαχείριση απορριμμάτων	
Κατάσταση κήπων, πάρκων, και παιδικών χαρών	
Υποδομές πρόσβασης (δρόμοι, συγκοινωνίες)	
Διαχείριση νερού (ποιότητα νερού, κατάσταση &επάρκεια δικτύου	
Βασικές κοινωνικές υποδομές (παιδικοί & βρεφονηπιακοί σταθμοί, ΚΑΠΗ, πλατείες, κ.α.)	
Το κυκλοφοριακό πρόβλημα	
Η εικόνα της πόλης από πλευράς αισθητικής (αφισκόλληση, αυθαίρετες κατασκευές)	
Η μέριμνα και η λήψη μέτρων για την προστασία της ασφάλειας, της ζωής και της περιουσίας των κατοίκων (επισκευές, ετοιμόρροπα κτήρια, καθαρισμοί χώρων)	
Η ποιότητα και η επάρκεια των αστικών συγκοινωνιών	

Στη κλίμακα από 1 έως 5 ποιά είναι η γνώμη σας για τη νέα μορφή τοπικής αυτοδιοίκησης, τον Καλλικράτη (από 1:διαφωνώ απόλυτα, έως 5: συμφωνώ απόλυτα)						
ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗ ΞΑΝΘΗ	1 διαφωνώ απόλυτα	2 διαφω νώ	3 ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	4 συμφω νώ	5 συμφωνώ απόλυτα	Δ/Ε Δ/Α
Συμβάλλει στη μείωση των κρατικών δαπανών						
Βελτιώνει τις υπηρεσίες και την εξυπηρέτηση των αναγκών του πολίτη						
Επιδεινώνει τις ανισότητες μεταξύ των διαφόρων διαμερισμάτων						
Οδηγεί σε επικράτηση τοπικών ομάδων συμφερόντων						
Συμβάλλει στη πιο γρήγορη ανάδειξη των προβλημάτων που υπάρχουν						
Αξιοποιεί καλύτερα το υπάρχον ανθρώπινο δυναμικό των δήμων						

Γ΄ Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗ ΞΑΝΘΗ

1. Ποιά είναι, η γνώμη σας, για τα στοιχεία που χρειάζεται να διαθέτει η τοπική αυτοδιοίκηση για να διασφαλίσει τη καλή ποιότητα ζωής για τους κατοίκους μιας πόλης										
	Σε μία πετυχημένη τοπική Αυτοδιοίκηση τα απαραίτητα χαρακτηριστικά είναι:					Τα χαρακτηριστικά αυτά υπάρχουν στη τοπική Αυτοδιοίκηση στη Ξάνθη:				
	Διαφωνώ απόλυτα		Συμφωνώ απόλυτα			Διαφωνώ απόλυτα		Συμφωνώ απόλυτα		
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1. Η επάρκεια οικονομικών πόρων										
2. Η επάρκεια υποδομών και εξοπλισμού										
3. Η επιλογή των κατάλληλων ατόμων ως υπεύθυνων για την κάθε δραστηριότητα										
4. Η από κοντά παρακολούθηση για την εκτέλεση των αποφάσεων και των εργασιών που γίνονται										
5. Η αξιοποίηση των ευρωπαϊκών πόρων που διατίθενται										
6. Ο έλεγχος για παράνομες ενέργειες από										
7. Η παροχή εθελοντικής εργασίας από τους κατοίκους										
8. Η συνεχής ενημέρωση των κατοίκων της πόλης για τα θέματα που την απασχολούν										

9. Η υποστήριξη της τοπικής αυτοδιοίκησης
από τη κρατική διοίκηση

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2. Στη κλίμακα από 1 έως 5 πόσο ικανοποιημένος είστε από τις υπηρεσίες ύδρευσης της πόλης (από 1:καθόλου ικανοποιημένος , έως 5: ικανοποιημένος απόλυτα)

1	2	2	4	5	δ/ξ , δ/α
----------	----------	----------	----------	----------	------------------

3. Ποιες προτεραιότητες πρέπει να βάλει η τοπική αυτοδιοίκηση της Ξάνθης για την κάλυψη των αναγκών ύδρευσης που έχουν οι πολίτες (επιλογή των τριών πιο σημαντικών).

Αναζήτηση νέων πηγών παροχής νερού	
Νέα έργα για τη συλλογή και την αξιοποίηση των υδάτινων πόρων	
Καταμέτρηση όλων των χρήσεων και της ζήτησης του νερού	
Αντικατάσταση των προβληματικών τμημάτων του δικτύου ύδρευσης και αποχέτευσης	
Ενημέρωση των πολιτών για την ανάγκη περιορισμού της κατανάλωσης νερού	

Βελτίωση των ελέγχων για τη ποιότητα του νερού	
--	--

4. Ποιές προτεραιότητες πρέπει να βάλει η τοπική αυτοδιοίκηση της Ξάνθης για την κάλυψη των αναγκών καθαριότητας που έχουν οι πολίτες (σε σειρά προτεραιότητας)	
Περισσότερα συνεργεία και οχήματα συλλογής σκουπιδιών για συχνότερη αποκομιδή τους	
Επιβολή φορολόγησης ανάλογα με τον όγκο των σκουπιδιών που δημιουργούνται	
Αναζήτηση τρόπων αξιοποίησης των σκουπιδιών	
Ενημέρωση των πολιτών για την αναγκαιότητα του θεσμού της ανακύκλωσης και της οικολογικής συνείδησης	

5. Στη κλίμακα από 1 έως 5 πόσο ικανοποιημένος είστε από τις υπηρεσίες καθαρισμού της πόλης (από 1:καθόλου ικανοποιημένος , έως 5: απόλυτα ικανοποιημένος)					
1	2	2	4	5	δ/ξ , δ/α

10. Ποιές προτεραιότητες πρέπει να βάλει η τοπική αυτοδιοίκηση της Ξάνθης για τη βελτίωση των κυκλοφοριακών ρυθμίσεων σύμφωνα με τις ανάγκες των πολιτών (σε σειρά προτεραιότητας)	
Καθορισμός πεζοδρόμων, μονοδρομήσεων και εγκατάσταση φωτεινών σηματοδοτών	

8. Ποιές προτεραιότητες πρέπει να βάλει η τοπική αυτοδιοίκηση της Ξάνθης για την κάλυψη των αναγκών για συγκοινωνία που έχουν οι δημότες (σε σειρά προτεραιότητας)	
Πιο συχνά δρομολόγια προς περισσότερες κατευθύνσεις	
Ενίσχυση της ταχείας κυκλοφορίας με μια σειρά μέτρων (μονοδρομήσεις, ειδικές λωρίδες μόνο για λεωφορεία, κ.α)	
Πιο φθηνά κόμιστρα και μειωμένες τιμές για κοινωνικές ομάδες	
Η εκπόνηση κυκλοφοριακών μελετών, καθώς και η μελέτη, εκτέλεση και επίβλεψη των εργασιών σήμανσης, σηματοδότησης και ηλεκτροφωτισμού του οδικού δικτύου	
Δεν ξέρω, δεν απαντώ	

9. Στη κλίμακα από 1 έως 5 πόσο ικανοποιημένος είστε από τις συγκοινωνίες κ της πόλης (από 1:καθόλου ικανοποιημένος , έως 5: απόλυτα ικανοποιημένος)					
1	2	3	4	5	δ/ξ , δ/α

Ο έλεγχος της στάθμευσης των αυτοκινήτων και ο καθορισμός, η κατασκευή, συντήρηση και εκμετάλλευση υπόγειων και υπέργειων χώρων στάθμευσης.	
Πιο φθηνά κόμιστρα για χρήση αστικών οχημάτων και την αποτροπή χρήσης Ι.Χ.για μετακινήσεις μέσα στη πόλη	
Η τακτική συντήρηση και βελτίωση του οδικού δικτύου	
Ο συστηματικός έλεγχος της στάθμευσης των αυτοκινήτων σύμφωνα με την υπάρχουσα νομοθεσία	
Δεν ξέρω, δεν απαντώ	

11. Στη κλίμακα από 1 έως 5 πόσο ικανοποιημένος είστε από τις κυκλοφοριακές ρυθμίσεις στη πόλη (από 1:καθόλου ικανοποιημένος , έως 5: απόλυτα ικανοποιημένος)					
1	2	3	4	5	δ/ξ , δ/α

12. Στη κλίμακα από 1 έως 5 πόσο ικανοποιημένος είστε από τον έλεγχο της τοπικής Αυτοδιοίκησης στα παρακάτω θέματα (από 1:καθόλου ικανοποιημένος , έως 5: απόλυτα ικανοποιημένος)						
	1	2	3	4	5	δ/ξ , δ/α
Αισθητική ασχήμια από αφισοκολλήσεις και διαφημιστικές πινακίδες						
Ηχορύπανση από τη λειτουργία καταστημάτων						
Παράνομες κατασκευές και κάλυψη χώρων κοινής ωφελείας						
Περισυλλογή και φιλοξενεί αδέσποτων ζώων						

13. Στη κλίμακα από 1 έως 5 πόσο ικανοποιημένος είστε από τις υπάρχουσες κοινωνικές δομές στη Ξάνθη (από 1:καθόλου ικανοποιημένος , έως 5: απόλυτα ικανοποιημένος)						
	1	2	3	4	5	δ/ξ , δ/α
Πάρκα και χώροι αναψυχής						
Παιδικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί						
Πλατείες						
Αθλητικές εγκαταστάσεις						

Δ΄Η ΤΕΛΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

1. Στη κλίμακα από 1 έως 5 ποιά είναι η γνώμη σας για το αν το πρόγραμμα Καλλικράτης βοήθησε μέχρι σήμερα την ανάπτυξη και τη ποιότητα ζωής της τοπικής κοινωνίας (από 1:διαφωνώ απόλυτα, έως 5: συμφωνώ απόλυτα)						
1	2	3	4	5	δ/ξ , δ/α	